

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

Službeni vjesnik
Makedonije

91001 Skopje
fah 51

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата. — Жиро сметка кај Службата на општествено књиговодство 60802-603-19644

Петок, 13 јуни 1980

БЕЛГРАД

БРОЈ 34

ГОД. XXXVI

Цена на овој број е 36 динари. — Претплатата за 1980 година изнесува 800 динари. Рок за рекламации 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт. факс 226. — Телефони: централа 650-155; Уредништво 651-835; Служба за претплатата 651-732; Телеко 11758

557.

Врз основа на член 30 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77 и 17/78), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА СТОКИТЕ ЧИЈ ИЗВОЗ И УВОЗ Е РЕГУЛИРАН

1. Во Одлуката за определување на стоките чиј извоз и увоз е регулиран („Службен лист на СФРЈ“, бр. 35/78, 25/79 и 54/79), во Списокот на стоките за кои се утврдуваат условите за извоз и увоз, што е составен дел од таа одлука, во колоната 4 се врши следната измена:

„Тарифен број“	Наименување на стоките	Поранешната кратенка за стоковен режим на увозот	Се заменува со кратенката за стоковен режим на увозот
09.01/2	Кафе печено	РК	ЛБ“.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 238
5 јуни 1980 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Гојко Убишариќ, с. р.

558.

Врз основа на член 14 од Законот за положбата и овластувањата на Црвениот крст на Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/76), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА СЛУЖБАТА ЗА БАРАЊЕ ВО ЦРВЕНИОТ КРСТ НА ЈУГОСЛАВИЈА

1. Се дава согласност на Правилникот за организацијата на Службата за барање во Црвениот

крст на Југославија, број 1778 од 6 декември 1978 година, што го донесе Собранието на Црвениот крст на Југославија.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 239
22 мај 1980 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Веселин Гурановиќ, с. р.

559.

Врз основа на член 51 од Законот за преминување на државната граница и за движење во граничниот појас („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/79), на предлог од Сојузниот секретаријат за народна одбрана и Сојузниот секретаријат за внатрешни работи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАБРАНА И ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ДВИЖЕЊЕТО И НАСЕЛУВАЊЕТО НА ОДДЕЛНИ ДЕЛОВИ ОД МОРСКИОТ БРЕГ, ОСТРОВИТЕ ИЛИ ДЕЛОВИ ОД ОСТРОВИТЕ

1. Во Одлуката за забрана и ограничување на движењето и населувањето на одделни делови од морскиот брег, островите или делови од островите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/80) во точка 1 став 2 се менува и гласи:

„По исклучок од одредбата на став 1 од оваа точка, на државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои се занимаваат со морско рибарство како основно занимање, може при согласност од надлежната воена команда, да им се одобри движење на подречјето на островот Палагружа.“

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 240
5 јуни 1980 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Гојко Убишариќ, с. р.

560.

Врз основа на член 137 став 3 од Законот за девизното работење и за кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), врз основа на согласност на надлежните републички и покраински органи, а по прибавеното мислење од Интересната заедница на Југославија за економски односи од странство, Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УСЛОВИТЕ ПОД КОИ МОЖАТ ДА СЕ КОРИСТАТ И ДА СЕ ПЛАКААТ ТРОШОЦИТЕ НА ПРЕТСТАВНИШТАТА И ДЕЛЕГАТИТЕ ВО СТРАНСТВО И ДРУГИТЕ ТРОШОЦИ НА РАБОТЕЊЕТО СО СТРАНСТВО

1. Во Одлуката за условите под кои можат да се користат и да се плаќаат трошоците на претставништвата и делегатите во странство и другите трошоци на работањето со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/77, 17/78 и 5/80), во точка 3 по став 2 се додава нов став 3 кој гласи:

„Одредбите од ст. 1 и 2 на оваа точка не се однесуваат на претставништвата и делегатите во земјите во развој.“

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 241

5 јуни 1980 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

Гојко Убипариќ, с. р.

561.

Врз основа на член 9 став 2 од Општествениот договор за основите и мерилата за утврдување на личните доходи и другите примања на функционерите во федерацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 58/76), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОСНОВИЦАТА ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ НА ЛИЧНИТЕ ДОХОДИ НА ФУНКЦИОНЕРИТЕ И НА РАКОВОДНИТЕ РАБОТНИЦИ, ШТО ГИ НАЗНАЧУВА СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ ВО СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА, СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ВО СТРУЧНИТЕ СЛУЖБИ НА СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ

1. Основицата за усогласување на личните доходи на функционерите и на раководните работници, што ги назначува Сојузниот извршен совет во сојузните органи на управата, сојузните организации и во стручните служби на Советот, се зголемува за 10% и се утврдува во износ од 5.285 динари.

2. Личните доходи, определени во согласност со основицата од точка 1 на оваа одлука, ќе се исплатат од 1 јануари 1980 година.

3. Право на усогласување на личните доходи од точка 1 на оваа одлука имаат и функционерите и раководните работници на располагање кои ги користат правата од работен однос врз основа на одредбата од член 249 на Законот за основите на

системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 502

5 јуни 1980 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,

Гојко Убипариќ, с. р.

562.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странски средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА СПИСАНИЕТО „QUICK“

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на списанието „Quick“ број 22 од 22 мај 1980 година, што излегува на германски јазик во Минхен, Сојузна Република Германија.

Бр. 650-1-22/879

30 мај 1980 година
Белград

Заменик

сојузен секретар за
внатрешни работи,

Драшко Јуришиќ, с. р.

563.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странски средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА ВЕСНИКОТ „FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG“

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на весникот „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, број 116/21 од 20 мај 1980 година, што излегува на германски јазик во Франкфурт, Сојузна Република Германија.

Бр. 650-1-22/872

29 мај 1980 година
Белград

Заменик

сојузен секретар за
внатрешни работи,

Драшко Јуришиќ, с. р.

564.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странски средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА СПИСАНИЕТО „GENTE“**

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на списанието „Gente“ број 20 од 18 мај 1980 година, што излегува на италијански јазик во Милано, Италија.

Бр. 650-1-12/549
30 мај 1980 година
Белград

Заменик
сојузен секретар за
внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с. р.

565.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странски средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА СПИСАНИЕТО „NEWSWEEK“**

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на списанието „Newsweek“ број 20 од 19 мај 1980 година, што излегува на англиски јазик во Њујорк, САД.

Бр. 650-1-27/677
30 мај 1980 година
Белград

Заменик
сојузен секретар за
внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с. р.

566.

Врз основа на член 11 став 5 од Законот за заштита на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

ПРАВИЛНИК**ЗА МЕРКИТЕ ЗА СУЗБИВАЊЕ И ИСКОРЕНУВАЊЕ НА БЕСНИЛОТО КАЈ ЖИВОТНИТЕ****Член 1**

Заради сузбивање и искоренување на беснилото кај животните се применуваат мерките предвидени со овој правилник.

Член 2

Заради сузбивање на беснилото кај животните задолжителен е попис, означување и заштитна вакцинација на кучињата еднаш годишно против беснило. На заштитна вакцинација подлежат сите кучиња постари од четири месеци.

Член 3

По приемот на известувањето за појава на знаци според кои може да се посомнева дека животното е заболено од беснило, во смисла на член 13 став 3 од Законот за заштита на животните од различни болести што ја загрозуваат целата земја (во понатамошниот текст: Закон), се врши испитување на тоа животно заради утврдување на оправданоста на сомневањето на беснило.

На испитувањето од став 1 на овој член мора да се подложи и секое животное кое можело да биде заразено од болно животное.

Член 4

Ако клинички здрави кучиња и мачки нанесле повреда на луѓе, во смисла на член 12 став 3 од Законот, се ставаат под контрола за време од 10 дена. За тоа време ќе се извршат три клинички прегледи, и тоа на: првиот, петтиот и десеттиот ден.

Член 5

Кога ќе се утврди оправдано сомневање на беснило, главата или мозокот на животното се испраќа на лабораториско испитување.

Животното се смета заболено ако со лабораториско испитување, и тоа метод на директна техника на флуоресцентни антитела (флуоресцентна микроскопија), со испитување на Негријеви тела или со биолошка проба на бели глувци ќе се утврди беснило.

Биолошката проба на бели глувци се врши во следните случаи:

— кога човекот дошол во допир со животное за кое се сомнева дека е заболено од беснило, а микроскопскиот наод (со техника на флуоресцентна микроскопија или со испитување на Негријеви тела) на испитаниот материјал од тоа животное даде негативен или сомнителен резултат;

— при првото утврдување на беснило на територијата на општината;

— по потреба и во други случаи.

Член 6

Кога ќе се утврди беснило и додека трае опасноста од беснило, во заразеното и загрозеното подрачје ќе се наредат следните мерки:

1) затворање на животни за кои се сомнева дека се заболени од беснило;

2) затворање на кучиња помлади од четири месеци;

3) чување на кучиња и мачки под контрола, со тоа што кучињата мораат да бидат маркирани — означени и држани врзани или за оглав со копра на устата;

4) забрана на прометот на кучиња и мачки;

5) проверка на постапките што ги презел држателот на животното и утврдување на евентуалниот допир на заразеното животное со други животни на кои може да се пренесе беснилото или со луѓе;

6) заштитна вакцинација на кучиња, а по потреба и на други на беснило подложни животни;

7) истребување на невакцинирани кучиња и мачки, како и на кучиња и мачки скитници;

8) убивање на лисици, волци, глодачи и друг штетен дивеч;

9) убивање на животни заболени од беснило и на животни што се казнати од болно животное;

10) убивање на животни што биле во допир со животно заболено од беснило односно со животно за кое се сомнева дека е заболено од беснило, или вакцинација на тие животни и нивно држење во карантин за време од три месеци;

11) убивање на животни за кои се сомнева дека се заболени од беснило, а го промениле однесувањето својствено на тој вид животни;

12) забрана на изнесување на животински производи, животински суровини, како и на предмети преку кои беснилото може да се пренесе од заразен двор и други места;

13) забрана на симнување кожи од лешеве на кучиња, мачки, лисици, волци и други крзнари.

Член 7

Кога ќе се утврди беснило кај дивечот, може да се забрани лов на определен дивеч на определено време.

Член 8

При наредувањето на мерките за заштитна вакцинација, истовремено ќе се определат и видовете на животни што ќе се вакцинираат, времето на вакцинацијата и видот на вакцината.

Член 9

Дезинфекцијата на просториите во кои се наоѓа заболено животно и на приборот што е во допир со заболеното животно се врши секојдневно со определено средство за дезинфекција до убивање на животното, по кое се врши завршна дезинфекција.

Член 10

По исклучок од одредбата на член 6 точка 3 од овој правилник, надвор од населените места можат слободно да се движат: кучиња чувари на стада на пасишта, службени кучиња на Југословенската народна армија и милицијата, кучиња на спасувачки екипи и кучиња водачи на слепи лица.

Кучињата можат да се користат во лов ако се заштитно вакцинирани двапати годишно против беснило, ако се означени и ако се имуни против беснилото.

Член 11

За кучињата и мачките што се изложуваат на изложби мора пред изложувањето, да се располага со потврда за заштитна вакцинација и со потврда за испитување на беснилото со негативен наод.

Член 12

По исклучок од одредбата на член 6 точка 12 на овој правилник, симнувањето на кожи од лешеве на кучиња, мачки, лисици, волци и други крзнари е дозволено под следните услови:

— лицето што го врши симнувањето на кожата од лешеве на напред наведените животни да е заштитно вакцинирано против беснило, да нема повреди на главата, рацете и да е обучено за вршење на таа работа;

— лицето во моментот на симнувањето на кожата од лешеве да е обезбедено со заштитна облека со ракавици, со маска и облека и да располага со соодветен прибор за земање на материјал за лабораторски преглед: скалпел, ножици, нож, длето, чекан, пила, шишиња за земање, пакување и испраќање на материјалот и средства за дезинфекција;

— вреќата со кожата да се чува во посебна просторија до добивање на резултатот од испитувањето од член 5 став 2 на овој правилник. Ако резултатот е позитивен, односно животното болно, вреќата заедно со кожата се уништува, а ако резултатот

е негативен, односно животното здраво, се дозволува пуштање на кожата во промет.

Член 13

Се смета дека беснилото престанало ако се извршени сите наредени мерки, ако е извршена завршна дезинфекција и ако оттогаш поминале три месеци за кое време не е установен ниеден случај на беснило кај животните.

Член 14

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2875/1
29 април 1980 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за земјоделство,

Милован Зидар, с. р.

567.

Врз основа на член 11 став 5 од Законот за заштитата на животните од заразните болести што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/76), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА МЕРКИТЕ ЗА СУЗБИВАЊЕ И ИСКОРЕНУВАЊЕ НА БЕДРЕНИЦАТА КАЈ ЖИВОТНИТЕ

Член 1

Заради сузбивање и искоренување на бедреницата кај животните ќе се применуваат мерките предвидени со овој правилник.

Член 2

Подрачјето во кое во последните 20 години е установена бедреница се смета, во смисла на овој правилник, за дистрикт на бедреница.

Географските граници на дистриктот на бедреницата ги определува органот надлежен за работите на ветеринарската инспекција во републиката, односно во автономната покраина.

Член 3

Кога ќе се утврди посинечен случај на бедреница, ќе се забрани пуштањето на животните од заразениот двор во време додека трае заразата, односно додека трае опасноста од заразување.

Кога ќе се утврди бедреница во повеќе од три случаи и со поголем број жаришта, зависно од епизоотиолошката ситуација, ќе се забрани издавање на уверенија за здравствената состојба за подложни животни и ќе се ограничи движењето на тие животни на територијата на населеното место во кое е утврдена бедреницата, и тоа за време од 14 дена од денот кога настанал последниот случај на пцовисување, односно прездравување на животното заболено од бедреница и извршената завршна дезинфекција.

Член 4

Животните што боледуваат од бедреница и животните за кои се сомнева дека се заразени од бедреница, не смеат да се колат.

Забранета е употребата, искористувањето и прометот на животни заболени од бедреница и на

животни за кои се сомнева дека се заразени со бедреница, како и продажбата на млеко и млечни производи од тие животни.

Член 5

Лешевите на животните пцовисани од бедреница, како и месото и деловите на закланите животни кај кои ќе се утврди бедреница, по колењето мораат да се чуваат од допир со луѓе и животни и да се направат безопасни заедно со кожата, внатрешните органи и отпадоците.

Труповите на животните за кои се сомнева дека се заболени од бедреница се превезуваат исклучиво со средства и во садова од кои не можат да испаѓаат отпадоци и делови во цврста или течна состојба.

Член 6

Лекување и серумизација на заразените животни како и заштитна вакцинација на животните за кои се сомнева дека се заболени од бедреница може да врши само дипломиран ветеринар.

Во заразеното и загрозеното подрачје ќе се наредат следните мерки:

1) заштитна вакцинација на говеда, биволи, овци, кози и копитари, во согласност со упатството на производителот на вакцината против бедреница;

2) лекување на сите прасиња со антибиотици со продолжено дејствување;

3) забрана на секцирање на лешеве од животни пцовисани од бедреница, како и на лешеве од животни за кои се сомнева дека пцовисале од бедреница, доколку не се обезбедени услови за спречување на ширењето на заразата;

4) симнување на површинскиот слој на почвата до соодветна длабочина на местото на кое пцовисало животното од бедреница. Симнатиот слој мора да се направи безопасен со закопување. Секцирање на лешеве и земање на материјал од лешеве на животни пцовисани од бедреница не смеат да вршат лица што имаат повреди на рацете и главата.

Член 7

Утврдување на бедреницата се врши:

1) со патоморфолошки преглед на лешеве од пцовисани животни;

2) со лабораториско испитување (бактериолошко, серолошко, со имуофлуоресценца).

При секој утврден случај на бедреница, мораат да се испитаат изворот на заразата и да се преземат мерки за спречување на натамошното ширење на заразата, а дистриктот на бедреницата се запишува во епизоотиолошката книга на општината.

Член 8

Во местата во кои по лабораториски пат ќе се утврди бедреницата, а изворот на зараза не може да се утврди и да се направи безопасен за понатамошно ширење на заразата, ќе се нареди заштитна вакцинација на говедата, биволите, овците и коњите против бедреница.

На задолжителна заштитна вакцинација против бедреницата подлежат и говедата, биволите, овците, козите и копитарите кои користат храна од дистриктот на бедреницата.

Член 9

Кога е наведена мерка на заштитна вакцинација против бедреницата, истовремено се определува времето и подрачјето во кое ќе се изврши заштитна вакцинација, како и видот на животното што ќе се вакцинира.

Член 10

По оздравувањето на последното заболено животното, односно по безопасно отстранување на лешевите од животни пцовисани од бедреница, како и на производите, суровините и отпадоците од животни заболени од бедреница, односно од животни за кои се сомнева дека се заразени од бедреница, мора да се изврши чистење и засилена завршна дезинфекција на просториите, кланиците и дворовите во кои биле сместени тие животни со соодветно дезинфекциско средство.

Шталско губре и губре затечени во просториите од став 1 на овој член мораат безопасно да се уништат.

Во дворовите во кои се наоѓаат животни заболени од бедреница, односно животни за кои се сомнева дека се заразени од бедреница мора да се изврши дезинфекција на орудијата и опремата што биле во допир со тие животни односно со нивните лешеве или со делови од лешевите.

Член 11

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2874/1
29 април 1980 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет
за земјоделство,
Милован Зидар, с.р.

568.

Врз основа на член 53 став 3 од Законот за пуштање на лекови во промет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 58/76), Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита, донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ПРОМЕТ НА ЛЕКОТ BISOLVON ТАБЛЕТИ ОД 20x8 mg, БРОЈ НА СЕРИЈАТА 001030, ПРОИЗВОД НА ФАБРИКАТА НА ФАРМАЦЕВТСКИ И ХЕМИСКИ ПРОИЗВОДИ „ЗДРАВЉЕ“ — ЛЕСКОВАЦ

1. Се повлекува од промет лекот BISOLVON таблети од 20x8 mg, број на серијата 001030, производ на фабриката на фармацевтски и хемиски производи „Здравље“ — Лесковац, што е пуштен во промет спротивно на одредбите на Законот за пуштање на лекови во промет.

2. Организациите на здружен труд кај кои се наоѓа лекот од точка 1 на ова решение, се должни сите затечени количества на лекот од таа точка да му ги вратат на производителот во рок од осум дена од денот на објавувањето на ова решение во „Службен лист на СФРЈ“.

3. Ова решение се објавува во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. У-05-2129
2 јуни 1980 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
труд, здравство и социјална
заштита,
Светозар Пековски, с.р.

569.

Врз основа на член 42 став 1 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76, 36/79 и 52/79), во согласност со сојузниот секретар за финансии, директорот на Сојузната управа за царинии утврдува

ИЗМЕНА НА ЛИСТАТА

НА ЦАРИНСКИТЕ ОСНОВИЦИ ЗА ПАТНИЧКИ, ДОСТАВНИ И ТОВАРНИ МОТОРНИ ВОЗИЛА ШТО ДРЖАВЈАНИ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СТРАНСКИ ДРЖАВЈАНИ НЕПОСРЕДНО ГИ УВЕЗУВААТ ОД СТРАНСТВО

1. Во Листата на царинските основици за патнички, доставни и товарни моторни возила што државјани на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и странски државјани непосредно ги увезуваат од странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/80) точка 5 се брише.

2. Оваа измена влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. Д-7121/1
10 јуни 1980 година
Белград

Директор
на Сојузната управа
за царинии,

Кемал Тарабар, с. р.

570.

Врз основа на член 30 ст. 1 и 4 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77, 11/80), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за енергетика и индустрија и со претседателот на Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита, директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ТЕХНИЧКИТЕ НОРМАТИВИ ПРИ ПРИМЕНАТА НА МОТОРНИ ВЕРИЖНИ ПИЛИ ВО ШУМАРСТВОТО

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат техничките нормативи за моторни верижни пили со мотор со внатрешно согорување за сечење на стебла, изработка на шумски сортименти и работи при одгледувањето на шуми, со кои ракува еден работник (во натамошниот текст: моторните пили).

Член 2

Моторната пила мора да биде урамнотежена така што да се постигне рамнотежа при држењето за предната рачка.

Кога моторната пила се држи со едната рака за предната рачка надолжната оска на водилката не смее да зазема во однос на хоризонталата, поголем агол од $\pm 15^\circ$.

Кога моторната пила лежи слободно на подлогата, водилката не смее да ја допира подлогата.

Член 3

Долната површина на склопот на моторот мора да биде таква што да овозможи лесно лизгање на пилата по стеблото за време на кастрењето.

Член 4

Моторната пила, кога се употребува за соборување и пресечување, мора да има потпорен назаб.

Член 5

Под основни технички карактеристики на моторните пили, во смисла на овој правилник, се подразбираат: типот на моторната пила, масата, силата и видот на погонскиот мотор на пилата при номиналниот број на обрти, волуменот на цилиндарот, должината на водилката, видот и чекорот на синџирот, брзината на синџирот при номиналниот број на обрти, волуменот на резервоарот за гориво и мазиво, најмалиот број обрти најголемиот дозволен број обрти, видот на горивото и мазивото, и односот на мешаницата.

На моторната пила мораат да бидат видно означени, со трајна ознака, знакот на производителот и типот на моторната пила.

Член 6

Под маса на моторната пила, во смисла на овој правилник, се подразбира вкупната маса на моторната пила без водилката, синџирот, горивото и мазивото.

Деловите на моторната пила што се вградуваат по желба на купувачот, не се сметаат како маса на моторната пила, во смисла на став 1 од овој член.

Член 7

Забранета е употребата на моторна пила чија маса е поголема од 8,5 kg.

По исклучок, можат да се употребуваат моторни пили со маса до 10 kg во сечење и изработка на стебла чиј пречник во градната височина е поголем од 65 cm.

Член 8

Специфичната сила на моторната пила не смее да биде помала од 0,25 kW по 1 kg маса.

Член 9

Рачките на моторните пили мораат да бидат со соодветни димензии и изработени од материјал или обложени со материјал кој го спречува лизгањето на рацете по нив, односно обезбедува сигурно држење.

Моторните пили што имаат уред за загревање на рачките мораат да бидат опремени и со уред за исклучување на загревањето.

Член 10

Предната рачка на моторната пила мора да има соодветен штитник за раката.

Штитникот на предната рачка може да биде составен дел на уредот за кочење на синџирот.

Задната рачка на моторната пила мора да има соодветен штитник или мора да биде така обликувана што доволната широчина на долниот дел на рачката да ѝ служи како штитник.

Член 11

Моторните пили мораат да имаат автоматско подмачкување на синџирот и водилката.

Покрај автоматско, моторните пили можат да имаат и рачно подмачкување.

Член 12

Моторните пили кај кои оштетувањето на синцирникот е изразено со истрошеност на елементите на синцирникот, поголемо од 0,5 mm не смеат да се употребуваат.

Моторната пила треба да има навлака за водилката.

Член 13

Моторните пили чија сила е под 4 kW мораат да имаат кочница на синцирот.

Кочницата на синцирот мора да биде конструирана така што да може да го заочи синцирот за најмногу 0,1 s, сметајќи од моментот на активирањето на кочницата.

Кочницата на синцирот мора да го заочи синцирот штом на неа се дејствува без оглед што дејството на кочницата било моментно и што престанало.

Кочницата на синцирот мора да биде конструирана така што да може да се активира со сила помала од 70 N, а да не дејствува ако врз неа се дејствува со сила помала од 30N.

Член 14

Растојанието на штитникот на левата рака што ја активира кочницата од рачката не смее да биде помало од 60mm ниту поголемо од 70 mm.

Должината на делот на штитникот кој е паралелен со ракофатот на рачката кога моторната пила е во нормална положба, мора да биде најмалку 13 cm.

Надвишувањето на штитникот на левата рака над рачката, кога кочницата не е активирана мора да биде најмалку 20 mm.

Штитникот на левата рака изработен од цевки, мора да има најмалку два реда цевки што се меѓусебно паралелно поставени.

Член 15

Уредот за задвижување на моторот мора да е конструиран така што при правилна употреба да не може да дојде до повреда на раката.

Член 16

Уредот за давање гас мора да биде конструиран така што синцирот автоматски да се исклучи штом престане дејството на чкрапалото за гас.

Моторната пила мора да има осигурувач на чкрапалото за гас, кој овозможува давање гас само ако целесобразно истовремено се дејствува и на кочницата и на осигурувачот.

Член 17

Моторната пила мора да има уред за давање полугас заради пуштање на моторот во погон.

Уредот од став 1 на овој член мора да биде така поставен што да не може да дојде до неговото неконтролирано активирање и мора автоматски да се исклучи штом ќе се активира чкрапалото за гас.

Член 18

Сите три дела на уредот за давање гас мораат да бидат на дофат на десната рака така што работникот при нивното активирање, односно давање гас да може истовремено сигурно да ја држи во рацете моторната пила.

Член 19

Освен уредите определени со овој правилник моторната пила не смее да има никакви други уре-

ди за фиксирање на пеперутката за гас во определена положба.

Член 20

Сите делови на моторните пили што се под висок напон мораат да бидат така обложени што при употребата на пилата да не дојде до струен удар.

Член 21

Исклучувањето на синцирот врз основа на намалувањето на бројот на обртите мора да биде ефикасно.

Најмалиот однос на бројот на обртите на моторот при кој синцирот се вклучува и бројот на моторот на празно при кој синцирот се исклучува мора да биде 1,25 : 1.

Член 22

Издувниот лонец мора да биде конструиран и поставен така што работникот да биде што помалку изложен на штетното дејство на издувните гасови во нормални работни услови.

Околу издувниот лонец кој е поставен бочно мора да се наоѓа посебна облога што ја спречува можноста работникот да се изгори при допир.

Деловите на моторната пила што во работата достигнуваат температура од 80°C мораат да бидат заштитени така што да ја исклучуваат можноста за ненамерен допир.

Член 23

Содржината на резервоарот за гориво во нормални услови на работа мора да биде толкава што и при најголемо автоматско подмачкување горивото да се потроши пред да се потроши содржината на резервоарот за мазиво.

Резервоарот за гориво мора да биде конструиран така што да не дојде до прегревање на горивото во него.

Член 24

Положбата на отворот за полнење на резервоарот за гориво и мазиво мора да биде таква што да е можно лесно полнење, независно од другите делови на моторната пила.

Отворот и капакот на резервоарот за гориво мораат јасно да се разликуваат од отворот и капакот на резервоарот за мазиво.

Отворот на резервоарот за гориво не смее да биде помал од 20 mm во пречник, а отворот на резервоарот за мазиво не смее да биде помал од 15 mm во пречник.

Член 25

Моторната пила мора да има уред за запирање на моторот, односно за прекинување на работата на моторот.

Уредот за прекинување на работата на моторот мора да дејствува моментно, и мора да биде конструиран врз принципот на преклопник.

Положбата на прекинувачот мора да биде обележана со соодветни ознаки.

Уредот за прекинување на работата на моторот мора да биде поставен така што да биде на дофат на раката кога работникот ја држи моторната пила во нормална работна положба, и да може да се активира со истовремено сигурно држење на моторната пила.

Член 26

Нивото на бучавата на моторната пила при седењето, што дејствува врз работникот во текот на работниот ден не смее да го надмине нивото на бучавата определено во табелата 1.

Табела 1

Број на часовите за сечење со пила	Дозволено ниво на бучавата на моторна пила во dB/A
8	90
6	92
4	95
3	97
2	100
1 1/2	102
1	105
0 1/2	110

Под „ниво на бучавата на моторната пила“ во смисла на овој правилник се подразбира вкупната бучава во dB/A при сечење со номиналниот број обрти на работилката на моторот определен од страна на производителот.

Член 27

Највисоките дозволени вредности на вибрација на моторната пила што дејствуваат врз работникот во непрекинато или неправилно прекинато траење од 4 до 8 часови дневно, се определени во табелата 2.

Табела 2

Подрачје на зачестеност	Вредност на средните зачестености Hz	Забрзување на вибрациите m·s ⁻²
1	2	3
Терцно	6,4	0,8
	8,0	0,8
	10,0	0,8
	12,5	0,8
	16,0	0,8

	1	2	3
терцно		20,0	1,0
		25,0	1,3
		31,5	1,6
		40,0	2,0
		50,0	2,5
		63,0	3,2
		80,0	4,0
		100,0	5,0
		125,0	6,3
		160,0	8,0
	200,0	10,0	
терцно		250,0	12,5
		315,0	16,0
		400,0	20,0
		500,0	25,0
		630,0	32,0
октавно		800,0	40,0
		1.000,0	50,0
		0,8	1,4
		16,0	1,4
		31,5	2,7
		63,0	5,4
октавно		125,0	10,7
		250,0	21,3
		500,0	42,5
		1.000,0	85,0

Дозволените вредности на вибрациите од став 1 на овој член можат да се зголемат со корекциониот фактор од табела 3 ако времето на изложувањето на вибрации е покусо од 8 часови и ако се правилни временските растојанија без вибрации.

Табела 3

Време на изложување на вибрации во текот на работен ден од 8 часови	Траење на временското растојание без вибрации во минути по работен час				
	од 0 до 10	над 10 до 20	над 20 до 30	над 30 до 40	над 40
— до 30 минути	5	—	—	—	—
— од 0,5 до 1 час	4	—	—	—	—
— од 1 до 2 часа	3	3	4	5	5
— од 2 до 4 часа	2	2	3	4	5
— од 4 до 8 часови	1	1	2	3	4

Член 28

Во техничкото упатство за ракување со моторната пила мора да биде назначено најдолгото дозволено време за изложување на бучавата и вибрациите.

Член 29

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр 31-8371/1
7 мај 1980 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

571.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ЦЕМЕНТИ СО НИСКА ТОПЛИНА НА ХИДРАТАЦИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за цемента со ниска топлина на хидратација, што го има следниот назив и ознака:

Цементи со ниска топлина на хидратација.
Дефиниција, класификација, технички услови и примена — — — — — **JUS B.C1.013**

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник претставува составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целина, а ќе се применува на цемента со ниска топлина на хидратација што ќе се произведат, односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист“ на СФРЈ.

Бр. 31-9430/1
26 мај 1980 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

572.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА АЛУМИНАТЕН ЦЕМЕНТ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за алуминатен цемент, што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Алуминатен цемент. Дефиниција, класификација и технички услови — — — — — **JUS B.C1.015**

2) Алуминатен цемент. Методи на хемиско испитување — — — — — **JUS B.C8.021**

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник претставуваат составен дел од овој пра-

вилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целина, а ќе се применуваат на алуминатен цемент кој ќе се произведе, односно ќе се увезе од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Алуминатен цемент. Услови на квалитетот и механички испитувања **JUS B.C1.015** донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на градежништвото („Службен лист на СФРЈ“, бр. 27/67) и со Решението за измена на југословенскиот стандард од областа на градежништвото („Службен лист на СФРЈ“, бр. 30/69).

2) Алуминатен цемент. Земање на мостри и методи на хемиско испитување — — — — — **JUS B.C8.021** донесен со Решението за југословенските стандарди од областа на хидрауличките врзиви („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/61).

Член 5

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 31-9429/1
26 мај 1980 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

573.

Врз основа на член 56 ст. 1 до 4 и член 60 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација издава

НА РЕ Д Б А

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО АТЕСТИРАЊЕ НА ЦЕМЕНТ

1. На задолжително атестирање подлежат следните видови цемент:

1) портланд цемент;
2) портланд цемент со додаток на згура;
3) портланд цемент со додаток на пуцолан;
4) портланд цемент со додаток на згура и пуцолан;

5) металуршки цемент;
6) пуцолански цемент;
7) бел портланд цемент;
8) алуминатен цемент (во натамошниот текст: цемент).

2. На испитување подлежат следните карактеристики на квалитетот на цементот:

а) хемиски карактеристики, и тоа:
1) SiO₂;
2) Al₂O₃;
3) Fe₂O₃;
4) CaO;
5) SO₃;
6) MgO;

- 7) CaS; (освен за алуминатен цемент);
- 8) нерастворлив остаток;
- 9) загуба со жарење (освен за алуминатен цемент);
- 10) Cl (за портланд цемент и портланд цемент со додатоци до 15%);
- 11) алкалии како Na₂O (освен за алуминатен цемент);
- 12) MnO, FeO, P₂O₅ (за портланд цемент со додаток на згура и металуршки цемент);
- 13) TiO₂ (алуминатен цемент);
- 14) слободен CaO (освен за алуминатен цемент);
- б) физички карактеристики, и тоа:
- 1) финост на мелењето (остаток на ситото 0,09 mm);
- 2) време на врзувањето;
- 3) специфична површина по Blaine (освен за алуминатен цемент);
- 4) густина;
- 5) постојаност на зафатнината на количините и по Le Chatelier;
- 6) автоклавна деформација (за цемента со содржина на MgO над 5%);
- 7) вода потребна за стандардна конзистенција;
- 8) белина (за бел портланд цемент);
- 9) линеарни деформации поради сушење (освен за алуминатен цемент),
- в) механички карактеристики, и тоа:
- 1) свитлива цврстина;
- 2) притисна цврстина.
3. За оцена на видот на цементот се земаат резултатите од испитувањето на сите хемиски карактеристики на квалитетот на цементот од точка 2 одредба под а) на оваа наредба.
4. За оцена на сообразноста на карактеристиките на квалитетот се земаат предвид карактеристиките на квалитетот што се утврдени во следните југословенски стандарди, и тоа:
- 1) со југословенскиот стандард JUS B.C1.011 — Цемент. Портланд цемент. Портланд цемент со додаток на згура. Портланд цемент со додаток на пуцолан. Портланд цемент со додаток на згура и пуцолан. Металуршки цемент. Пуцолански цемент. Класификација, дефиниции и услови на квалитетот;
- 2) со југословенскиот стандард JUS B.C1.009 — Бел портланд цемент. Дефиниција, класификација, услови на квалитетот и испитување на белината на цементот;
- 3) со југословенскиот стандард JUS B.C1.015 — Алуминатен цемент. Услови на квалитетот и механички испитувања.
5. Статистички се обработуваат резултатите на испитувањето на следните карактеристики на квалитетот на цементот, и тоа на:
- 1) свитлива цврстина;
- 2) притисна цврстина;
- 3) вода потребна за стандардната конзистенција.
6. Испитувањето на карактеристиките на квалитетот на цементот од точка 2 на оваа наредба се врши со примена на методите утврдени со следните југословенски стандарди, и тоа:
- 1) со југословенскиот стандард JUS B.C8.020 — Цементи. Методи на хемиското испитување на цементите произведени врз база на портланд клинкер;
- 2) со југословенскиот стандард JUS B.C8.021 — Алуминатен цемент. Методи на хемиското испитување;
- 3) со југословенскиот стандард JUS B.C8.022 — Цемент. Испитување на цврстината на цементот;
- 4) со југословенскиот стандард JUS B.C8.023 — Испитување на физикално-хемиските особини на цементот;
- 5) со југословенскиот стандард JUS B.C8.024 — Определување на специфичната површина на портланд цементот;

6) со југословенскиот стандард JUS B.C8.025 — Автоклавно ширење на цементот;

7) со југословенскиот стандард JUS B.C8.026 — Определување на специфичната површина на цементот, пуцоланот, згурата и слично;

8) со југословенскиот стандард JUS B.C8.029 — Собирање на цементниот малтер поради сушење.

7. Статистичка обработка на резултатите на испитувањето на карактеристиките на квалитетот на цементот од точка 5 на оваа наредба, добиени со испитување во посматрано тримесечје, се врши на следниот начин: од расположивите податоци се формираат три групи податоци N₁, N₂ и N₃.

Групата N₁ (x₁, s₁) со големина n₁ се состои од резултатите на испитувањата што производителот го врши во текот на производството на просечниот дневен извадок.

Групата N₂ (x₂, s₂) со големина n₂ се состои од резултатите на испитувањата што производителот ги врши на заеднички земените случајни извадоци со организацијата овластена за атестирање заради наспоредни испитувања.

Групата N₃ (x₃, s₃) со големина n₃ се состои од резултатите на испитувањата што ги врши организацијата овластена за атестирање на извадоците случајно земено со производителот заради наспоредни испитувања.

За секоја од групите N₁, N₂ и N₃ се определуваат најмалата измерена вредност x_{min}, најголемата измерена вредност x_{max}, аритметичката средина x и стандардната девијација s.

За групите N₁, N₂ и N₃ се врши тестирање на значењето на разликите на варијансите и аритметичките средини на ниво на значењето α = 0,01 на следниот начин:

а) за групите N₁ и N₂ се врши тестирање на значењето на разликата на варијансите и аритметичките средини. Споредувањето на варијансите на тие групи се врши со Снедекоровиот F тест според југословенскиот стандард JUS A.A2.010 — Статистичка обработка на податоците.

Ако разликата на варијансите не е значајна (варијансите непознати, еднакви) се врши споредување на аритметичките средини со Студентовиот t тест според југословенскиот стандард JUS A.A2.010 — Статистичка обработка на податоците.

Ако разликата на варијансите е значајна, не се врши споредување на аритметичките средини.

б) ако разликата на варијансите и на аритметичките средини, односно разликата на варијансите или разликата на аритметичките средини на групите N₁ и N₂ е значајна, мора за групите N₂ и N₃ да се изврши тестирање на значењето на разликите на варијансите и на аритметичките средини на начинот пропишан во одредбата под а) од оваа точка.

Ако разликите на варијансите и на аритметичките средини, односно разликата на варијансите или разликата на аритметичките средини на групите N₂ и N₃ не се значајни, се формира од сите елементи на тие групи нова група N_{2,3} која служи за оцена на сообразноста на карактеристиките на квалитетот на цементот. За групата N_{2,3} се определуваат најмалата измерена вредност x_{min}, најголемата измерена вредност x_{max}, аритметичката средина x и стандардната девијација s.

Ако разликите на варијансите и на аритметичките средини, односно разликата на варијансите или разликата на аритметичките средини на групите N₂ и N₃ се значајни, не смее да се формира група N_{2,3}. Во тој случај оцената на сообразноста на карак-

теристиките на квалитетот на цементот се врши според групата N_1 , која мора да има најмалку $n_1=6$ елементи.

Ако групата N_2 во посматраното тримесечје има помалку од 6 елементи, организацијата овластена за атестирање мора веднаш да продолжи со испитувањето на посматраната карактеристика на случајни извадоци што таа организација ги зема во растојание помало од 8 часови и не поголемо од 24 часа, се додека групата N_2 формирана од претходно и новоземените извадоци не ќе има најмалку $n_2=6$ елементи;

в) за оцена на сообразноста на карактеристиките на квалитетот на цементот што статистички се обработуваат се земаат аритметичките средини $\bar{x}$ и стандардните девијации s , и тоа:

1) ако разликата на варијансите и на аритметичките средини односно разликата на варијансите или разликата на аритметичките средини не е значајна според тестовите од одредбата под а) на оваа точка, се земаат вредностите од групите N_1 ;

2) ако разликата на варијансите и на аритметичките средини, односно разликата на варијансите или разликата на аритметичките средини на групите N_1 и N_2 е значајна според тестовите од одредбата под а) на оваа точка, а разликите на варијансите и на аритметичките средини на групите N_2 и N_3 не се значајни според тестовите од одредбата под б) на оваа точка, се земаат вредностите од групата N_2 ;

3) ако разликите на варијансите и на аритметичките средини, односно разликата на варијансите или разликата на аритметичките средини на групите N_1 и N_2 односно N_2 и N_3 се значајни, оцената на сообразноста на карактеристиките на квалитетот на цементот се врши според групата N_3 формирана на начинот утврден со одредбата под б) на оваа точка.

8. Земањето на извадоци за испитување на карактеристиките на квалитетот на цементот од точка 2 на оваа наредба се врши на начинот утврден со југословенскиот стандард JUS B.C1.012 — Цемент. Начин на пакување, испорака, сместување и земање извадоци.

Извадоците ги зема претставник на овластената организација за атестирање.

9. Постапката за испитување на цементот од точка 1 на оваа наредба се спроведува на следниот начин:

а) организацијата овластена за атестирање ги испитува извадоците на цементот земен од производството, зависно од месечната количина на произведениот цемент во поглед на карактеристиките од точка 2 на оваа наредба, и тоа:

1) до 8.000 t од ист вид цемент — најмалку еднаш месечно;

2) од 8.001 t до 36.000 од ист вид цемент — најмалку двапати месечно;

3) од 36.001 t до 80.000 t од ист вид цемент — најмалку три пати месечно;

4) над 80.001 t од ист вид цемент — најмалку четири пати месечно;

б) производителот на цементот во текот на производството секојдневно на просечниот дневен извадок врши испитување на следните карактеристики на квалитетот на цементот, и тоа на:

1) водата потребна за стандардна конзистенција;

2) времето на врзувањето;

3) постојаноста на зафатнината;

4) свитливата цврстина

5) притиснатата цврстина;

в) производителот на цементот врши наспoredни испитувања на заеднички земените извадоци со организацијата овластена за атестирање на цемент според зачестеноста утврдена во одредбата под а) на оваа точка. Притоа се испитуваат сите каракте-

ристики од точка 2 на оваа наредба. Така добиените резултати на испитувањето се земаат предвид при статистичката оцена на карактеристиките на квалитетот на цементот според точ. 5 и 7 на оваа наредба.

Резултатите на своите испитувања производителот ги внесува во контролните книги или во картичките на квалитетот на цементот и должен е тие податоци да ги предаде или достави еднаш месечно до организацијата овластена за атестирање на цемент. Контролните книги или картички на квалитетот на цементот ги потпишува лицето определено од производителот на цементот.

10. Организацијата овластена за атестирање врши статистичка обработка на резултатите на своите испитувања и на резултатите на испитувањата што ги врши производителот. Статистичката обработка на резултатите се врши според методата од точка 7 на оваа наредба.

Цементите од производството над 8.000 t месечно ги исполнуваат условите во поглед на сообразноста на карактеристиките на квалитетот на цементот што се обработуваат статистички во следните случаи:

а) ако при испитувањето на свитливите и притисните цврстини на цементот по 28 дена за групата според која се врши оцената постои однос.

$$x_{\text{кр}} \leq \bar{x} - K_1 \cdot s$$

каде што е:

аритметичка средина на групата на измерените вредности (резултатите на испитувањето)

s — стандардна девијација на групата на измерените вредности (резултатите на испитувањето)

$x_{\text{кр}}$ — карактеристична вредност

K_1 — коефициент од табелата Т, од став 3 на оваа точка.

Како карактеристични вредности се земаат минималните цврстини утврдени со југословенските стандарди наведени во точка 4 од оваа наредба;

б) ако при испитувањето на водата потребна за стандардна конзистенција на цементот за групата според која се врши оцена постои однос

$$x_{\text{кр}} \geq \bar{x} + K_1 \cdot s$$

каде симболите имаат исто значење како во одредбата под а) на овој став.

Вредноста на коефициентот K_1 се зема од табелата Т, и тоа од колоната што одговара на класата на цементот 250.

Табела Т

Големина на извадокот n	Коефициент K_1	
	за класа на цемент 250	за класа на цемент 350 и повеќе
6	1,52	1,92
7	1,39	1,80
8	1,30	1,71
9	1,24	1,64
10	1,18	1,59
11	1,14	1,54
12	1,10	1,51
13	1,07	1,48
14	1,04	1,45
15	1,02	1,43
16 и повеќе	1,00	1,40

Како карактеристични вредности на водата потребна за стандардна конзистенција се земаат максималните вредности утврдени со југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа одредба.

11. Цементот ги исполнува условите во поглед на сообразноста на карактеристиките на квалитетот кога при исполнувањето на сообразноста на хемиските карактеристики на квалитетот на цементот од точка 2 одредба под а) на оваа наредба, на физичките карактеристики на квалитетот од точка 2 одредба под б) на оваа наредба (освен водата потребна за стандардна конзистенција) и на механичките карактеристики на цементот од точка 2 одредба под в) на оваа наредба што не се оценуваат статистички според точка 10 на оваа наредба:

1) резултатите на најмалку три последователни испитувања одговараат на вредностите утврдени во југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа наредба; или

2) од три резултати на последователни испитувања еден резултат не одговара на вредностите утврдени во југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа наредба под услов резултатот на следното повторно испитување на истата карактеристика на квалитетот да одговара на вредностите утврдени во југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа наредба.

12. Ако резултатите на испитувањето според постапката од точ. 7 и 9 на оваа наредба им одговараат на утврдените вредности во југословенските стандарди наведени во точка 4 и на условите наведени во точ. 10 и 11 на оваа наредба, организацијата овластена за атестирање составува извештај за испитувањето и издава атест за видот и класата на цементот чие важење изнесува три месеци.

13. Ако производителот на цемент со своето испитување утврди дека испитувањето на цврстината од точка 9 одредба под б) на оваа наредба не одговараат на декларираната класа во атестот, должен е таа количина на цемент да ја декларира во соодветна класа. Тие резултати на испитувањето се запишуваат, заради контрола на квалитетот на цементот, како резултати за соодветна класа на цемент.

14. Ако во текуштото тримесечје статистички обработените едномесечни резултати на испитувањето што ги врши производителот не ги исполнуваат условите пропишани со оваа наредба во поглед на класата, организацијата овластена за атестирање издава атест за соодветната класа кој важи до крајот на текуштото тримесечје.

Ако производителот во текот на текуштото тримесечје го подобри квалитетот, што се докажува со резултатите на испитувањето на свитливата и притисната цврстина во смисла на оваа наредба, производителот може да добие повторно атест за првобитно декларираниот вид и класа на цементот.

15. Ако во текот на испитувањето резултатите на испитувањето на пропишаните карактеристики на квалитетот на цементот од точка 2 на оваа наредба што се земаат предвид за оцена на видот и квалитетот на цементот, не одговараат на вредностите утврдени во југословенските стандарди наведени во точка 4 и на вредностите добиени според постапката од точка 9 на оваа наредба, организацијата овластена за атестирање, со образложение, го известува производителот и Сојузниот завод за стандардизација заради поништување на атестот. Од ова се изземаат случаите наведени во точ. 16 и 17 на оваа наредба.

16. Ако во текот на испитувањето во изминатото тримесечје, статистички обработените резул-

тати не ги исполнуваат со оваа наредба пропишаните карактеристики на квалитетот на цементот во поглед на класата, а ги исполнуваат во поглед на видот, организацијата овластена за атестирање издава атест за соодветната класа кој важи три месеци.

17. Ако во текот на испитувањето во изминатото тримесечје статистички обработените резултати не ги исполнуваат карактеристиките на квалитетот на цементот пропишани со оваа наредба во поглед на свитливата и притисната цврстина за цементот од класа 250, организацијата овластена за атестирање, за тоа, со образложение, го известува производителот и Сојузниот завод за стандардизација заради поништување на атестот.

18. За цементите од увоз атест се издава според следната постапка:

а) земањето на извадоци се врши на начинот предвиден во точка 8 на оваа наредба. Извадоците се земаат во местото на влегувањето во земјата или во местото на отворањето на вагоните, односно силос-цистерните. Во записникот за земање на извадоци се внесуваат податоците за: квалитетот на цементот, производителот, количините на пратката, ознаката на цементот, броевите на транспортното средство, датумот на влегувањето во земјата, ознаката на извадокот, датумот на издавањето на извадокот. Записникот го потпишува лицето што го зело извадокот.

б) се врши испитување на сите пропишани карактеристики од точка 2 на оваа наредба по методите на испитувањето од точка 6 на оваа наредба, со тоа што не се врши статистичка обработка на резултатите на испитувањето;

в) атест се издава за количината од најмногу 2.000 t цемент од ист вид и пратка, во рок од 15 дена од денот на земањето на извадокот, ако резултатите на испитувањето им одговараат на вредностите утврдени со југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа наредба. Резултатите на испитувањето на финоста на мелењето (остаток на ситото 0,09 mm) не се земаат предвид. Исто така не се земаат предвид и резултатите на испитувањето на свитливата и притисната цврстина по 28 дена.

Ако се утврди дека резултатите на испитувањето на свитливата и притисната цврстина по 28 дена за количината на цемент што добила атест, не одговараат на вредностите утврдени со југословенските стандарди, наведени во точка 4 на оваа наредба, за наредната количина на увезен цемент од ист вид, може да се издаде атест дури по испитувањето на свитливата и притисната цврстина, по 28 дена.

19. За цементите од новоизградените фабрики за цемент прв атест за видот и за класата на цементот може да се издаде дури по извршените најмалку шест испитувања на извадоците на цемент, и тоа на карактеристиките од точка 2 на оваа наредба, под услов резултатите на испитувањето да одговараат на вредностите утврдени со југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа наредба.

20. Во постојните фабрики за цемент за нов вид, односно класа на цемент првиот атест за видот и класата може да се издаде дури кога ќе се извршат три испитувања на извадоци на цемент во поглед на карактеристиките од точка 2 на оваа наредба, под услов резултатите на испитувањето да одговараат на вредностите утврдени со југословенските стандарди наведени во точка 4 на оваа наредба.

Извадоците за испитување од оваа точка можат да се земат во текот на пробното производство на новиот вид цемент.

21. Организацијата овластена за атестирање е должна со секој атест да приложи еден примерок

од извештајот за испитување. Еден примерок на атест, со извештајот за испитување, организацијата овластена за атестирање му доставува на начувачот, вториот — на Сојузниот завод за стандардизација, а третиот го задржува за своите потреби.

Извештајот за испитувањето на карактеристиките на квалитетот на цементот содржи:

- 1) подаци за производителот;
- 2) податоци за производителот;
- 3) податоци за периодот во кој е вршена контролата;
- 4) податоци за југословенските стандарди според кој е вршено испитувањето;
- 5) резултати на испитувањето на карактеристиките на квалитетот на цементот од точка 2 на оваа наредба;
- 6) број на издадениот атест;
- 7) заклучок со образложение;
- 8) податоци за местото и датумот на испитувањето.

Извештајот за испитувањето од став 1 на оваа точка мора да биде заверен со печат и со потпис од страна на овластениот работник на издавањата организација за атестирање.

Заглавјето на извештајот за испитувањето од став 1 на оваа точка содржи:

- 1) фирма, односно назив и седиште на организацијата овластена за атестирање;
- 2) број на решението за овластувањето и датум на издавањето на решението.

Организацијата овластена за атестирање е должна да го чува издадениот атест и извештајот за испитувањето од став 1 на оваа точка, најмалку три години од денот на издавањето.

22. Производот за кој е издаден атест, производителот, односно увозникот мора да го означат со атестен знак според Наредбата за изгледот и употребата на атестниот знак („Службен лист на СФРЈ“ бр. 4/79).

Атестниот знак содржи две буквени и две бројни ознаки. Буквените ознаки (В. С.) се однесуваат на групата и подгрупата на југословенските стандарди на кои припаѓаат производите од точка 1 на оваа наредба а бројните ознаки се шифра на овластената организација за атестирање на цементот.

Означувањето со атестен знак се врши на вреќите со жиг при што големината В од точка 5 на наредбата од став 1 на оваа точка изнесува 125 mm. Испораките на цемент во контејнерите се означуваат со нацелница со атестен знак, при што големината В од точка 5 на наредбата од став 1 на оваа точка изнесува 125 mm.

Покрај атестниот знак, увозниот цемент на секоја вреќа, односно транспортна единица (вагон, цистерна, брод и сл.) мора да содржи податоци за видот, ознаката, класата и масата според југословенските стандарди од точка 4 на оваа наредба.

23. За атестирање на цементот може да се овласти организација на здружен труд која ги исполнува определените услови во поглед на опремата со која располага и стручните квалификации на своите работници. Тие услови се следните:

а) организацијата мора да располага со подолу наведената опрема, и тоа со:

- 1) автоматска мешалка;
- 2) вибрациона маса;
- 3) преса за определување на свитливата цврстина или Михаелисова вага;
- 4) преса за определување на притиснатата цврстина од 20 t;
- 5) калапи 40 × 40 × 160 mm според југословенскиот стандард JUS B.С8.022;
- 6) викат-апарат со прстења;
- 7) автоклав од 2300 kPa;

8) климатизирана просторија за константно одржување на влагата и температурата;

- 9) дигестор;
- 10) компаратор за мерење на деформациите за призма 40×40×160 mm;
- 11) Blaineov апарат;
- 12) аналитичка вага од 250 g;
- 13) прецизна вага од 1000 g;
- 14) обична вага до 10 kg;
- 15) сушилница до 220°C;
- 16) базени за одлежување на епрувети, со температура 22± 2°C;
- 17) електрична печка за жарење до 1100°C;
- 18) електрична печка за жарење до 1100°C во инертна атмосфера;
- 19) песочни и водени бањи;
- 20) електрични решоа;
- 21) пламен фотометар;
- 22) сад за варење на колачи и прстени;
- 23) инка со мерен сад според југословенскиот стандард JUS B.С8.023;
- 24) сито со отвори 0,2 и 0,09 mm, со дно и со капак;
- 25) Le Chatelier-ови прстења;
- 26) вакуум пумпа.

За целокупната опрема за испитувањето се водат картчки за техничка евиденција кои содржат податоци за:

- 1) називот на инструментот односно уредот;
- 2) називот на производителот и типската ознака;
- 3) серискиот број и годината на производството;
- 4) датумот на приемот и активирањето;
- 5) датумот на последното баждарење и периодот на баждарењето;
- 6) уверението за исправноста на инструментот односно уредот;
- 7) евиденцијата за поправките;
- 8) за вршење на работите за атестирање организација на здружен труд може да ги има следните работници, и тоа:

1) ако е во прашање работник кој раководи со испитувањето на цементот — дипломиран инженер по технологија или дипломиран инженер по градежништво, со најмалку 10 години работно искуство на работите на испитувањето на градежниот материјал;

2) ако се во прашање стручни работници:
— дипломиран инженер по технологија со најмалку 5 години работно искуство на работите за испитување на градежни материјали или дипломиран инженер по градежништво, со најмалку пет години работно искуство на работите за испитување на градежен материјал;

— дипломиран хемичар со најмалку пет години работно искуство на работите за испитувањето на градежен материјал;

— техничар од хемиска, градежна или индустриска струка;

— лаборант од хемиска, градежна или индустриска струка.

24. Со денот на влегувањето во сила на оваа наредба престанува да важи Наредбата за отстапување од Југословенските стандарди за цемент што се уредува од оподелени земји („Службен лист на СФРЈ“ бр. 22/71).

25) Оваа наредба влегува во сила на 1 јануари 1981 година.

Бр. 21-31-7797/1
1 март 1980 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Милаш Крајновиќ, с.р.

574.

Врз основа на точка 44 од Одлуката за задолжителна единствена методологија и минимум задолжителни единствени показатели потребни за подготвување, донесување и остварување на плановите на самоуправните организации и заедници и на плановите на општествено-политичките заедници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 27/79), во соработка со сојузниот секретар за финансии, директорот на Сојузниот завод за статистика, генералниот директор на Службата на општественото книговодство на Југославија и со директорот на Сојузната управа за царини, генералниот директор на Сојузниот завод за општествено планирање пропишува

У П А Т С Т В О ЗА ИЗРАБОТКА НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ АНАЛИТИЧКО-ПРОЕКЦИОНИ БИЛАНСИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Самоуправните организации и заедници и општествено-политичките заедници (во натамошниот текст: носители на планирање) ги користат задолжителните аналитичко-проекциони биланси, како аналитичко-документациона и информациозна основа при подготвувањето, донесувањето и остварувањето на своите планови според групите на носителите на планирањето од точ. 1 до 11 на оваа упатство.

2. Задолжителните аналитичко-проекциони биланси носителите на планирањето ги утврдуваат и изработуваат според шемите на билансите од ова упатство.

3. Задолжителните аналитичко-проекциони биланси се состојат од пропишани елементи, што се расчленуваат на ставки, а ставките се расчленуваат на потставки.

Стоковно-паричниот биланс за општествениот план на Југославија се искажува за вкупното стопанство и по оддели на економската намена.

Носителите на планирањето можат за свои потреби да вршат поподробни расчленувања на одделни ставки и потставки од задолжителните аналитичко-проекциони биланси.

4. За изминатиот и следниот период аналитичко-проекционите биланси ги утврдуваат носителите на планирањето, во согласност со минимумот задолжителни единствени показатели, врз основа на сопствената евиденција и документација, како и на податоците, документацијата и информациите од општествениот систем на информирање.

5. Службата на општественото книговодство на Југославија, согласно со Законот за Службата на општественото книговодство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 2/77, 8/77 и 22/78), заводите за статистика, како и други специјализирани служби и овластени органи и организации во областа на општествениот систем на информирањето, во согласност со Законот за статистичките истражувања од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/77), со програмите за статистички истражувања од интерес за целата земја и со други пропишани евиденции, ќе им ги даваат на носителите на планирањето потребните податоци и информации за изработка на задолжителните аналитичко-проекциони биланси.

Службите, органите и организациите од став 1 на оваа точка соработуваат со носителите на планирањето, односно со соодветните органи и служби што вршат стручни работи во областа на планирањето, во изработката на задолжителните аналитичко-проекциони биланси за изминатиот период.

6. Задолжителните аналитичко-проекциони биланси, како своја аналитичко-документациона основа во сите фази на планирањето (подготвувањето, донесувањето и остварувањето на планови), ги изработуваат, утврдуваат и донесуваат:

- 1) основните организации на здружен труд;
- 2) работните организации, сложените организации на здружен труд и други самоуправни организации и заедници, што со своите програми за работа врз подготвувањето и донесувањето на плановите сами утврдуваат кои биланси предвидени за основните организации на здружен труд ќе ги прикажуваат во аналитичко-документационата основа на своите планови;
- 3) месните заедници;
- 4) општините;
- 5) градските и регионалните заедници, што имаат статус на посебни општествено-политички заедници. Тие заедници ги утврдуваат билансите што се предвидени за општествениот план на општината и други биланси што сами ќе ги утврдат со своите програми за работа врз подготвувањето и донесувањето на плановите;
- 6) републиките и автономните покраини;
- 7) федерацијата.

II. ЗАДОЛЖИТЕЛНИ АНАЛИТИЧКО-ПРОЕКЦИОНИ БИЛАНСИ

A. Основни организации на здружен труд

7. Аналитичко-документационата основа на планот на основната организација на здружен труд ја сочинуваат задолжителните аналитичко-проекциони биланси. Тие биланси се следните:

1) БИЛАНС НА СТЕКНУВАЊЕТО И РАСПОРЕДУВАЊЕТО НА ДОХОДОТ

СТЕКНУВАЊЕ НА ДОХОДОТ

РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
1	2
I. ВКУПЕН ПРИХОД	VI. ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ООЗТ (1 до 4)
II. ПОТРОШЕНИ СРЕДСТВА	1. Чисти лични доходи 2. Дел од чистиот доход за заедничка потрошувачка

1	2
III. ДОХОД (I—II)	3. Дел од чистиот доход за станбена изградба
IV. РАСПОРЕДЕН ДОХОД	4. Дел од доходот и од чистиот доход за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот и за создавање и обновување на резервите (a+b+v) а) за амортизација над пропишаните минимални стапки б) за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот в) за создавање и обновување на резервите
	VII. ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ
	VIII. ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ
	IX. ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ДРУГИ НАМЕНИ И НАДОМЕСТИ, СО ДЕЛ ОД ЗАЕДНИЧКИОТ ДОХОД ШТО ИМ ПРИПАГА НА ДРУГИ
V. ВКУПНО РАСПОРЕДЕН ДОХОД (IV)	X. ВКУПНО РАСПОРЕДЕН ДОХОД (VI до IX)

Елементи на стекнувањето на доходот се:

I. Вкупниот приход, што претставува збир на сите приходи во согласност со Законот за утврдување и распоредување на вкупниот приход и на доходот („Службен лист на СФРЈ“ бр. 62/77, 70/78, 55/79 и 64/79);

II. Потрошените средства, што претставуваат материјални трошоци со амортизацијата според пропишаните минимални стапки, коригирани со салдото од залихите на производството и на готовите производи (вредност на супстанцата) на почетокот и на крајот на периодот;

III. Доходот што претставува разлика помеѓу вкупниот приход и потрошените средства на основните организации на здружен труд;

IV. Распоредениот доход, што претставува износ на доходот што се распоредува на дел од доходот за основните организации на здружен труд на дел од доходот за општи општествени и заеднички потреби и на дел од доходот за други намени и надомести со дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други;

V. Вкупно распоредениот доход претставува износ искажан во елементот IV, односно елементот X.

Елементи на распоредувањето на доходот се:

VI. Делот од доходот за основните организации на здружен труд, што ги опфаќа следните ставки:

1) чистиот личен доход, што претставува дел од чистиот доход за намирување на личните доходи и на другите примања што се исплатуваат на товар на личните доходи;

2) делот од чистиот доход за заедничка потрошувачка, што го опфаќа делот од чистиот доход за исхрана на работниците, за регреси за годишен одмор на работниците и за други намени на заедничката потрошувачка;

3) делот од чистиот доход за станбена изградба, што ги опфаќа вкупните средства за станбена изградба;

4) делот од доходот и од чистиот доход за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот и за резерви, што се состои од следните потставки:

а) амортизација над пропишаните минимални стапки;

б) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, што се состојат од дел од чистиот доход за деловниот фонд; дел од чистиот доход што е резултат на исклучителни погодности за деловниот фонд; дел од чистиот доход што е резултат на исклучителни погодности за развојот на материјалната основа на здружениот труд во општествено-политичката заедница; дел од чистиот доход за други потреби и дел од чистиот доход за други фондови;

в) средства за создавање и обновување на резервите, што се состојат од дел од чистиот доход за резервниот фонд и дел од чистиот доход што е резултат од исклучителни погодности за резервниот фонд;

VII. Делот од доходот за општи општествени потреби, што претставува средства кои од доходот и од личните доходи се издвојуваат за задоволување на општи општествени потреби;

VIII. Делот од доходот за заеднички потреби, што претставува средства што од доходот и од личниот доход се издвојуваат за задоволување на заедничките потреби;

IX. Делот од доходот за други намени и надомести, со дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други. Тој дел од доходот опфаќа: дел од доходот за работната заедница, за членарини, за разни такси и судски трошоци, за премии за осигурување, за надомести на банкарски услуги, за надомести на трошоците на платниот промет во земјата, за други надомести дел од доходот што им припаѓа на основачи на погони во странство, на основач на претпријатие во странство од Југославија, на странски лица по основ на надомест за стопанисување со вложени средства и на странски лица по основ на враќање на вложените средства; дел од доходот за камати и за други одделени намени; дел од заедничкиот доход што им припаѓа на други организации на здружен труд по основ на надомест.

мест за стопанисување со здружени средства, на земјоделци и на други работни луѓе и за враќање на вредноста на здружените средства.

X. Вкупно распоредениот доход, што е збир од елементите на распоредувањето на доходот од VI до IX.

Основните организации на здружен труд, за своите потреби, во рамките на аналитичко-документационата основа на планот, ќе даваат и поподробен приказ на распоредувањето на делот од доходот за задоволување на општите општествени и на заедничките потреби, а според подбилансот 1:

ПОДБИЛАНС
КОН БИЛАНСОТ 1.
ЗА ООЗТ

ПРИКАЗ НА РАСПОРЕДУВАЊЕТО НА ДЕЛОТ ОД ДОХОДОТ ЗА ЗАДОВОЛУВАЊЕ НА ОПШТИТЕ ОПШТЕСТВЕНИ И НА ЗАЕДНИЧКИТЕ ПОТРЕБИ

Елементи, ставки и потставки	Вкупно (3+4)	Придонеси и даноци од доходот	Придонеси и даноци од личните доходи
1	2	3	4
I. ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ЗАДОВОЛУВАЊЕ НА ОПШТИТЕ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ (Биланс 1, елемент VII) (Биланс 1, елемент VII)			
1. Даноци од доходот за општината			
2. Даноци од доходот за републиката, односно за автономната покраина			
3. Дел од доходот за зачувување, унапредување и заштита на човековата работна и животна средина			
4. Дел од доходот за општонародна одбрана и општествена самозаштита			
II. ДЕЛ ОД ДОХОДОТ ЗА ЗАДОВОЛУВАЊЕ НА ЗАЕДНИЧКИТЕ ПОТРЕБИ (Биланс 1, елемент VIII)			
1. За СИЗ за образование			
2. За СИЗ за наука и култура			
3. За СИЗ за домување			
4. За СИЗ за здравство			
5. За СИЗ за социјална заштита			
6. За СИЗ за други општествени дејности, определени со закон			
7. За пензиско и инвалидско осигурување			
8. За вработување и социјална сигурност на работниците			

Делот од доходот за задоволување на општите општествени потреби се состои од следните ставки:

- 1) даноци од доходот за општината;
- 2) даноци од доходот за републиката, односно за автономната покраина;
- 3) дел од доходот за зачувување, унапредување и заштита на човековата работна и животна средина;
- 4) дел од доходот за општонародна одбрана и општествена самозаштита.

Сите наведени ставки се утврдуваат врз основа на придонесите и даноците од доходот, како и придонесите и даноците од личните доходи, а врз основа на општествените договори и други законски прописи.

Делот од доходот за задоволување на заедничките потреби се состои од следните ставки:

- 1) за СИЗ за образование;
- 2) за СИЗ за наука и култура;
- 3) за СИЗ за домување;
- 4) за СИЗ за здравство;
- 5) за СИЗ за социјална заштита;
- 6) за СИЗ за други општествени дејности, определени со закон;
- 7) за пензиско и инвалидско осигурување;
- 8) за вработување и социјална сигурност на работниците.

Сите наведени ставки се утврдуваат врз основа на придонесите и даноците од доходот, како и придонесите и даноците од личните доходи, а врз основа на самоуправни спогодби со самоуправните интересни заедници.

Како извор на податоци служат завршните сметки и други податоци и документацијата на основните организации на здружен труд за изминатиот период. За следниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

2) БИЛАНС НА ПРОИЗВОДСТВОТО, РЕАЛИЗАЦИЈАТА И ЗАЛИХИТЕ

ПРОИЗВОДСТВО И ЗАЛИХИ	РЕАЛИЗАЦИЈА
Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ (1 до 3)	XI. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО ВО ЗЕМ- ЈАТА
1. Потрошени сировини, материјал и енергија	XII. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО СО СТРАН- СТВО
2. Производствени услуги	
3. Други материјални трошоци	
II. ТРОШОЦИ ЗА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА, ДНЕВ- НИЦИ, ТЕРЕНСКИ ДОДАТОЦИ, НЕПРОИЗ- ВОДСТВЕНИ УСЛУГИ И ДРУГИ НАДОМЕ- СТИ ОД ТРОШОЦИТЕ НА РАБОТЕЊЕТО	
III. АМОРТИЗАЦИЈА СПОРЕД ПРОПИШАНИТЕ МИНИМАЛНИ СТАПКИ	
IV. ДОХОД	
V. ПРОИЗВОДСТВО И ИЗВРШЕНИ УСЛУГИ НА ООЗТ (I до IV)	
VI. САЛДО НА ЗАЛИХИТЕ НА ПРОИЗВОД- СТВОТО И НА ГОТОВИТЕ ПРОИЗВОДИ (1—2)	
1. Залихи во почетокот на годината	
2. Залихи на крајот на годината	
VII. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ТРГОВСКИ СТОКИ	
VIII. РЕАЛИЗАЦИЈА (V ± VI + VII)	
IX. РАЗЛИКА (X—VIII)	
X. ВКУПЕН ПРИХОД (XIII)	XIII. ВКУПЕН ПРИХОД (XI + XII)

Елементи на производството и залихите се:

- I. Материјалните трошоци, што се расчленети на следните ставки:
- 1) потрошени сировини, материјал и енергија;
  - 2) производствени услуги;
  - 3) други материјални трошоци, што опфаќаат: трошоци за реклама и пропаганда, други материјални трошоци и преземени вредности на заеднички производи од земјоделци и од други работни луѓе;
- II. Трошоците за репрезентација, дневници, теренски додатоци, непроизводствени услуги и други надомести од трошоците на работењето;
- III. Амортизацијата според пропишаните минимални стапки, која претставува износ со кој се надоместува пренесената или намалената вредност на предмети или на материјални права што претставуваат основни средства;
- IV. Доходот;
- V. Производството и извршените услуги на ООЗТ (што претставува збир на елементите I до IV);
- VI. Салдото на залихите на производството и на готовите производи (вредност на супстанцата) на почетокот и на крајот на периодот;
- VII. Набавната вредност на трговските стоки;
- VIII. Реализацијата што претставува вредност на производството и услугите, коригирана за салдото на залихите на крајот и на почетокот на годината (што претставува збир на елементите (V ± VI + VII));
- IX. Разликата помеѓу вкупниот приход и производството и услугите (X—VIII);
- X. Вкупниот приход според елементот XIII.

Елементи на реализацијата се:

- XI. Приходите од работењето во земјата;
- XII. Приходите од работењето со странство;
- XIII. Вкупниот приход, што се искажува во согласност со Законот за утврдување на вкупниот приход и на доходот (збир на елементите XI + XII).

Билансот на производството, на реализацијата и на залихите основните организации на здружен труд можат да го расчленат за свои потреби по основните производи, за да им се овозможи на работниците да се запознаат со тој биланс и да можат да одлучуваат за планирањето на производството и на доходот.

Како извор на податоци служат завршните сметки и други податоци и документацијата на основните организации на здружен труд за изминатиот период. За следниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

3) БИЛАНС НА ДЕЛОВНИТЕ СРЕДСТВА

СРЕДСТВА

ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	IX. ФОНДОВИ
II. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И ПЛАСМАНИ	X. ОБВРСКИ ЗА ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА
III. ЗАЛИХИ	XI. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ЗАЕМИ
IV. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И ПЛАСМАНИ	XII. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ
V. ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА	XIII. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ
VI. ОСНОВНИ СРЕДСТВА	XIV. ДРУГИ ИЗВОРИ
VII. ДРУГИ СРЕДСТВА	
VIII. ВКУПНО СРЕДСТВА (I до VII)	XV. ВКУПНО ИЗВОРИ (IX до XIV)

Елементи на средствата се:

I. Паричните средства, што опфаќаат: жиро-сметка, благајна, девизни средства, отворени акредитиви, издвоени средства за исплата на чекови, проодна сметка и други парични средства; хартии од вредност, чекови, меници, обврзници и други хартии од вредност; краткорочни и долгорочни депозити; издвоени парични средства за инвестиции; парични средства на резервите, солидарноста, заедничката потрошувачка и други намени;

II. Краткорочните побарувања и пласмани, што опфаќаат: краткорочни побарувања по стоковни и потрошувачки кредити; побарувања од странски лица по краткорочни кредити; краткорочни пласмани во хартии од вредност и други краткорочни пласмани;

III. Залихите, што опфаќаат: залихи на сировини и материјал, готови производи, недовршено производство и трговски стоки;

IV. Долгорочните побарувања и пласмани, што опфаќаат: побарувања по долгорочни стоковни кредити и потрошувачки кредити и кредити за санација; побарувања по долгорочни кредити — на домашни и странски лица; заем на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини; заем според прописите на општествено-политичките заедници; долгорочни пласмани во хартии од вредност и други долгорочни пласмани;

V. Здружените средства, што опфаќаат: здружени средства на основните организации на здружен труд и на работната заедница; здружени средства во други организации на здружен труд, инверна банка, СИЗ за материјално производство, банки, кај други корисници на општествени средства (КОС) со земјоделците и со други работни луѓе, во фондот на заедничките резерви на ОЗТ и ОПЗ и други здружени средства;

VI. Основните средства, што ја опфаќаат сегашната вредност на сите категории основни средства и вредноста на основните средства во подготовка;

VII. Други средства, што претставуваат разлика помеѓу вкупните извори на средства XV и збирот на сите средства од I до VI;

VIII. Вкупни средства (I до VII).

Елементи на изворите на средства се:

IX. Фондовите, што ги опфаќаат: деловниот фонд, извори на средствата отстапени на крајно користење, резервниот фонд, фондот на солидарност, фондот за унапредување на материјалната основа на трудот и други фондови;

X. Обврските за здружени средства, што опфаќаат: обврски за здружени средства на основните организации на здружен труд од материјалното производство, банките, други КОС, земјоделци и други работни луѓе, како и на странски лица;

XI. Долгорочните кредити и заеми, што опфаќаат: парични и стоковни долгорочни кредити за основни и обртни средства од земјата и од странство; долгорочни кредити за санација и долгорочни кредити за средства во пресметка;

XII. Краткорочните кредити што ги опфаќаат: сите видови на краткорочни кредити, парични и стоковни, за основни и обртни средства од земјата и од странство, како и краткорочни кредити за санација и за средства во пресметка;

XIII. Краткорочните обврски, што ги опфаќаат: обврските за користениот дел од деловниот фонд и од здружените средства за покритие на загуба, сите видови обврски и по сите основи од деловните односи, како и сите други краткорочни обврски по основ на средства во пресметка;

XIV. Други извори, кои претставуваат разлика помеѓу вкупните средства од VIII и збирот на сите извори од IX до XIII;

XV. Вкупните извори кои претставуваат вкупен збир на сите извори од IX до XIV, што е еднаков на вкупните средства (VIII).

Основните организации на здружен труд можат билансот на деловните средства за своите потреби да го расчленат со цел работниците во нив и во другите самоуправни организации и заедници да имаат увид во средствата и во изворите на средствата со кои управуваат;

Како извор на податоци служи завршната сметка и други податоци и документацијата на основните организации на здружен труд за изминатиот период. За следниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

4) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА ЗА ИНВЕСТИЦИИ

ФОРМИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (1+2)	VII. ВЛОЖУВАЊА ВО СОПСТВЕНИ ИНВЕСТИЦИИ (1+2)
1. Средства на ООЗТ издвоени за инвестиции (a+b+v+g+d)	1. Во основни средства
а) амортизација според пропишаните минимални стапки	2. Во трајни обртни средства
б) амортизација над пропишаните минимални стапки	VIII. ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА СО ДРУГИ САМОУПРАВНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ
в) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот	IX. ЗАЕДНИЧКИ ВЛОЖУВАЊА
г) средства за создавање и обновување на резервите	X. ЗАЕМ ЗА ФОНДОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И АВТОНОМИ ПОКРАИНИ
д) средства за станбена изградба	XI. ОТПЛАТИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ (1+2)
2. Вратени, здружени и позајмени средства, како и пренесени непотрошени средства за инвестиции	1. Во земјата
II. ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА НА ДРУГИ САМОУПРАВНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ	2. Во странство
III. ДРУГИ СРЕДСТВА ОД ДОМАШНИ ИЗВОРИ (1 до 3)	XII. ДРУГИ ВЛОЖУВАЊА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИ
1. Инвестициони заеми и кредити на банки и на други финансиски организации	
2. Средства на ОПЗ и СИЗ со обврска и без обврска за враќање	
3. Фонд на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини	
IV. СТРАНСКИ ЗАЕМИ, КРЕДИТИ И ДРУГИ СРЕДСТВА ЗА ИНВЕСТИЦИИ	
V. ДРУГИ ИЗВОРИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИ	
VI. ВКУПНО ФОРМИРАНИ СРЕДСТВА (I до V)	XIII. ВКУПНО НАМЕНА НА СРЕДСТВА (VII до XII)

Елементи на формирањето на средствата се:

I. Сопствени средства, што ги опфаќаат ставките:

1. средства на основните организации на здружен труд издвоени за инвестиции, што се состојат од потставките:

а) амортизација според пропишаните минимални стапки;

б) амортизација над пропишаните минимални стапки;

в) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот;

г) средства за создавање и обновување на резервите, и тоа само од оној дел што е наменет за инвестиции според Законот за средствата на резервите („Службен лист СФРЈ“, бр. 62/77):

д) средства за станбена изградба;

2) вратени, здружени и позајмени средства, како и пренесени непотрошени средства од изминатиот период за инвестиции;

II. Здружени средства на други самоуправни организации и заедници:

III. Други средства од домашни извори, што ги опфаќаат следните ставки:

- 1) инвестициони заеми и кредити од банки и други финансиски организации;
- 2) средства на ОПЗ и СИЗ со обврска и без обврска за враќање;
- 3) Фонд на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини;
- IV. Странски заеми, кредити и други средства за инвестиции;
- V. Други извори за финансирање на инвестиции;
- VI. Вкупно формираните средства кои претставуваат збир на сите извори за финансирање на инвестиции од I до V.

Елементи на намените на средствата се:

- VII. Вложувањата во сопствени инвестиции што ги опфаќаат ставките:
  - 1) во основни средства;
  - 2) во трајни обртни средства;
- VIII. Здружени средства со други самоуправни организации и заедници;
- IX. Заеднички вложувања, што опфаќаат вложувања со домашни и со странски партнери;
- X. Заем за Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, што ги опфаќа издвоените средства според важечките прописи за овие намени;
- XI. Отплати по заеми и кредити, што ги опфаќаат ставките:
  - 1) отплати во земјата;
  - 2) отплати во странство;
- XII. Други вложувања за финансирање на инвестиции;
- XIII. Вкупната намена на средствата, што претставуваат збир на елементите на намената на средствата за инвестиции од VII до XII и се еднакви на вкупно формираните средства на VI.

Како извор на податоци служат завршните сметки, други податоци и документацијата на организациите на здружен труд вклучувајќи ја и инвестиционо-техничката документација за изминатиот период. За следниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

5) ВИЛАНС НА ЕКОНОМСКИТЕ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

ПРИМАЊА

ИЗДАВАЊА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПРИХОДИ ОД ИЗВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ (1+2)	VII. ИЗДАТОЦИ ЗА УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ (1+2)
1. Извоз на стоки	1. Увоз на стоки (а+б+в)
2. Извоз на услуги	а) репродукционен материјал
II. ПРИХОДИ ОД ПАТЕНТИ, ЛИЦЕНЦИ, ПРОЕКТИ И ЕЛАБОРАТИ	б) опрема
III. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕ ВО СТРАНСТВО	в) други стоки
IV. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ЗАЕМИ И КРЕДИТИ ДАДЕДНИ НА СТРАНСТВО	2. Увоз на услуги
V. ДРУГИ ПРИХОДИ ОСТВАРЕНИ ОД ОДНОСИ СО СТРАНСТВО	VIII. ИЗДАТОЦИ ЗА ПАТЕНТИ, ЛИЦЕНЦИ, ПРОЕКТИ И ЕЛАБОРАТИ
VI. ВКУПНО ПРИМАЊА (I до V)	IX. ИЗДАТОЦИ ПО ОСНОВ НА ЗАЕМИ И КРЕДИТИ ПРИМЕНИ ОД СТРАНСТВО
	X. ДРУГИ РАСХОДИ ОСТВАРЕНИ ОД ОДНОСИ СО СТРАНСТВО
	XI. ВКУПНО ИЗДАВАЊА (VII до X)

Елементи на примањата се:

- I. Приходите од извоз на стоки и услуги што ги опфаќаат ставките:
  - 1) извоз на стоки;
  - 2) извоз на услуги, што опфаќа транспортни, шпедитерски и ПТТ услуги; туристички услуги; вредноста на инвестициони работи во странство и други услуги (застапничка провизија, облагородување на стоки, саеми и изложби и сл.);
- II. Приходите од патенти, лиценци, проекти и елаборати;
- III. Приходите од работење во странство, што ја опфаќаат остварената добивка на основните организации на здружен труд во странство и други приходи од работењето во странство;
- IV. Приходите по основ на заеми и кредити дадени на странство, што опфаќаат наплати на име отплата (враќање) на главницата на дадени заеми и кредити и наплатена камата за дадени кредити и заеми;
- V. Други приходи остварени од односи со странство;
- VI. Вкупните примања, што претставуваат збир на сите елементи на примањата од I до V.

Елементи на издавањата се:**VII. Издатоците за увоз на стоки и услуги, што ги опфаќаат ставките:**

1) увоз на стоки, што опфаќа репродукционен материјал, опрема и други стоки по сите форми на плаќање (готовинско, кредити итн.);

2) увоз на услуги, што опфаќа транспортни, шпедитерски и ПТТ услуги; инвестициони работи; и други услуги (облагородување на стоки, саеми и изложби, патувања за стопански цели, претставништва и други услуги);

VIII. Издатоците за патенти, лиценци, проекти и елаборати;

IX. Издатоците по основ на заеми и кредити примени од странство што опфаќаат плаќање на отплати на главница по примени заеми и кредити и плаќање на камати по примени кредити и заеми;

X. Други расходи остварени од односи со странство;

XI. Вкупно издавање, што претставуваат збир на сите елементи на издавањата на странство (од VII до X), а се еднакви на вкупните примања (VI). Организациите на здружен труд можат, за своите потреби, да го расчленат и конкретизираат овој биланс во согласност со подготвувањето на плановите на економските односи со странство, кој се усогласува во рамките на самоуправната интересна заедница за економски односи со странство. Така расчленет, билансот треба да ги содржи примањата и издавањата што непосредно ќе ги оствари основната организација на здружен труд во работењето со странство, како и примањата, односно издавањата што им припаѓаат на основните организации на здружен труд по основ на меѓусебното заедничко работење и здружување, по кој основ се обезбедуваат девизи преку една од деловно поврзаните основни организации на здружен труд.

Како извор на податоци служат завршните сметки, други податоци и документацијата на организациите на здружен труд, царинските документи и др. за изминатиот период. За следниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

6) ПРОЕКЦИЈА НА КАДРИТЕ

Ставки и потставки	Број на располо- живи работници	Број на потребни работници	Разлика (3—2)
1	2	3	4

А. Работници според степенот на стручното образование

1. Високо стручно образование од тоа:
    - а) доктори на науки
    - б) магистри на науки
  2. Вишо стручно образование
  3. Средно стручно образование
  4. Ниже стручно образование
  5. Висококвалификуван работник од тоа:
    - а) специјалисти
  6. Квалификуван работник
  7. Полуквалификуван работник
  8. Неквалификуван работник
-
9. ВКУПНО (1 до 8)

Б. Работници според степенот на стручната подготовка

1. Степен на стручна подготовка I
2. Степен на стручна подготовка II
3. Степен на стручна подготовка III
4. Степен на стручна подготовка IV
5. Степен на стручна подготовка V
6. Степен на стручна подготовка VI₁
7. Степен на стручна подготовка VI₂
8. Степен на стручна подготовка VII₁
9. Степен на стручна подготовка VII₂
10. Степен на стручна подготовка VIII

11. ВКУПНО (1 до 10)

Проекцијата на кадрите претставува специфичен аналитичко-проекционен биланс во кој се согледува односот на бројот на расположивите и потребните работници во изминатиот и следниот период со соодветни разлики.

А. Работниците според степенот на стручното образование се прикажуваат по следните ставки и потставки:

1) високо стручно образование има работник што завршил втор степен на факултет или на него рамна школа, односно школа, односно курс на кои, со решение за рангот на школите и курсевите им е утврден ранг на факултет. Високо стручно образование има и работник кој положил посебен испит за признавање на висока стручна подготовка на службеници или на кој, според прописите за јавните службеници, му е признато звање од прв разред. Во рамките на високото стручно образование се прикажуваат следните потставки:

а) доктор на науки, работник со највисок научен односно академски степен, што е стекнат врз основа на успешно одбранета и поволно оценета докторска дисертација на факултети, високи школи, академии на уметноста и на самостојни научни установи определени со закон во кои се изведува настава од трет степен;

б) магистер на науки, работник кој завршил трет степен на настава на факултети, високи школи, академии на уметноста или при институти — научни установи;

2) вишо стручно образование има работник кој завршил прв степен на факултет или на него рамна школа, виша или на неа рамна школа, односно школа, односно курс, на кои со решение за рангот на школите и курсевите им е утврден ранг на висока школа. Више стручно образование има и работник кој положил посебен стручен испит за признавање на виша стручна подготовка на јавни службеници, или на кој, според прописите за јавните службеници му е признато звање од втор разред;

3) средно стручно образование има работник кој завршил стручна, општообразовна или нејзе рамна школа, односно школа, односно курс, на кои со решение за рангот на школите и курсевите, им е утврден ранг на средна школа. Средно стручно образование има и работник кој положил посебен стручен испит за признавање на средна стручна подготовка на јавни службеници или на кој со прописите за јавните службеници му е признато звање од трет разред;

4) нижо стручно образование има работник кој завршил најмалку осумгодишна или нејзе рамна школа или непотполна стручна или општообразовна школа, односно кој завршил школа односно курс, на кои со решение за рангот на школите и курсевите им е утврден ранг на осумгодишна основна школа или непотполна средна школа и кој се оспособил за вршење на работи за кои се бара нижа стручна подготовка. Нижо стручно образование има и работник кој, според прописите за јавните службеници, има признаено звање од четврти разред;

5) висококвалификуван работник е работник кој завршил школа за висококвалификуван работник или нејзе рамна стручна школа, односно кој положил испит за стекнување на степен на стручно образование на висококвалификуван работник. Во рамките на структурата висококвалификуван работник се опфаќа и се прикажува со следната потставка:

а) специјалисти, кои имаат не само положен испит за стекнување степен на стручно образование на висококвалификуван работник, туку и посебен испит од определена специјализација;

б) квалификуван работник е работник кој завршил школа за квалификуван работник, односно кој положил стручен испит за стекнување степен на стручно образование за квалификуван работник;

7) полуквалификуван (приучен) работник е работник на кој во работната организација му е признат степен на стручно образование за полуквалификуван (приучен) работник;

8) неквалификуван работник е работник кој не стекнал стручно образование на ниеден од порано опишаните начини;

9) вкупно претставува збир на сите ставки од 1 до 8.

Б. Работниците според степенот на стручната подготовка се прикажуваат по следните ставки:

1) степенот на стручна подготовка I ги опфаќа сите вработени лица што вршат едноставни работи составени од помал број различни операции што, поради технолошка едноставност, се вршат со едноставни средства за работа.

Основата на образованието на прв степен на стручна подготовка ја чинат знаењата стекнати во текот на основното образование и воспитување, како и знаењата потребни за разбирање на работите и работните задачи, за самоуправањето, за стекнувањето на работни навики и вештини;

Образованието за занимањето од прв, односно втор степен на стручна подготовка може да се стекне: по завршеното основно образование и воспитување; во текот, односно по совладувањето на планот и програмата на заедничката основа на насоченото образование;

2) степенот на стручна подготовка II ги опфаќа сите вработени лица што вршат помалку сложени работи во производството, заедничките служби, администрацијата и сл. со едноставни и механизирани средства за работа.

Основата на образованието од втор степен на стручна подготовка ја сочинуваат знаењата стекнати во текот на основното образование и воспитување и функционалните знаења, вештините и навиките, знаењата од областа на самоуправањето и знаењата од областа на организацијата и економиката на здружениот труд.

Образованието за занимањето од прв, односно од втор степен на стручна подготовка може да се стекне: по завршеното основно образование и воспитување и во текот, односно по совладувањето на планот и програмата на заедничката основа на насоченото образование;

3) степенот на стручна подготовка III ги опфаќа сите вработени лица што вршат средно сложени работи во производството, администрацијата и во сличните служби, што се изведуваат со различни машини, алати, или постројки и што бараат поголем степен на разбирање на процесот на работата.

Основата на образованието од трет степен на стручна подготовка ја сочинуваат знаење на заедничката основа, зголемени општокултурни, природно-математички, општествено-економски и производствено-технички знаења, знаењата од областа на самоуправувањето, работните навик и вештини, што овозможуваат брзо приспособување кон новите работи во рамките на струката и занимањата.

Образованието за занимањето од трет, односно четврт степен на стручна подготовка може да се стекне по совладаниот план и програма на заедничката основа на насоченото образование;

4) степенот на стручна подготовка IV ги опфаќа сите вработени лица што вршат сложени и разновидни работи: во производството, во подготовката на работата, во следењето на процесот на производството или во администрацијата, кои бараат познавање, примена и пренесување на известувања дадени во писмена, усна и графичка форма.

Основата на образованието од четврт степен на стручна подготовка ја сочинуваат знаењата на заедничката основа, теоретските знаења на основите на струката, знаењата од областа на економијата и организацијата на здружен труд, знаењата од областа на самоуправувањето и потесните стручни и практични знаења.

Образованието за занимањето од трет, односно четврт степен на стручна подготовка може да се стекне по совладаниот план и програма на заедничката основа на насоченото образование.

5) степенот на стручна подготовка V ги опфаќа сите вработени лица што вршат сложени работи во производството, во услужните дејности, во администрацијата и др., што се изведуваат со различни средства за работа (работи на организација, контрола, раководење, подготовка на работата, регулирање на високо механизирани и автоматизирани уреди и сл.). Основата за образованието од петти степен на стручна подготовка ја сочинуваат проширени знаења на струката и зголемени технички знаења, знаења од областа на организацијата на работата и од самоуправното организирање на здружениот труд.

Образованието за занимањето од петти степен на стручна подготовка можат да го стекнат работници што го совладале четвртиот, а по исклучок третиот степен на стручна подготовка и имаат најмалку две години работно искуство на работите на соодветното занимање;

6) степенот на стручна подготовка VI/1 ги опфаќа сите вработени лица што вршат сложени и повеќе сложени работи во подготовката и аналитичкото следење на производството, деловните и другите резултати, средно сложени раководни работи, средно сложени и сложени работи на организација и оперативно-стручното водење на работните процеси и сл.

Образованието за VI/1 степен на стручна подготовка се стекнува со завршување на програма за виша школа или прв степен на високошколска програма.

7) степенот на стручна подготовка VI/2 ги опфаќа сите вработени лица што вршат мошне сложени и специјализирани работи со разни орудија, инструменти и постројки, како и работи во подготовката следењето и аналитичкото проучување на производството, деловните и на други резултати;

Образованието за VI/2 степен стручна подготовка се стекнува со завршување на VI/1 степен стручна подготовка и со совладување на програма за специјализација, по правило покрај работата;

8) степенот на стручна подготовка VII/1 ги опфаќа сите вработени лица што вршат сложени и високосложени разновидни операции, што се изведуваат со различни орудија и апарати; работи во подготовката, следењето и аналитичкото проучување и истражување на производството, деловните и на други процеси; работи врзани за организационо и оперативно раководење, стручно водење на работните процеси, контрола на работата, кадровско, економско и административно работење; работи во општествените дејности, државните органи и во органите на управата; работи врзани за раководење, координирање, надгледување, советување и сл.;

Образованието за VII/1 степен на стручна подготовка се стекнува на факултети, високи школи и уметнички академии;

9) степенот на стручна подготовка VII/2 ги опфаќа сите вработени лица што вршат мошне сложени и високо сложени работи во подготовката, аналитичкото проучување, истражувањето на производството, деловните и слични процеси; работи на аналитичко проучување и научното истражување во различни подрачја на научните дисциплини; работи на раководење и координација.

Образованието за VII/2 степен на стручна подготовка подразбира последипломски студии по завршениот VII/1 степен на стручна подготовка, во вид на специјализација и магистарски студии;

10) степенот на стручна подготовка VIII ги опфаќа сите вработени лица што вршат високо сложени занимања во аналитичко проучување, истражување и водење на сложени стопански и општествени системи, самостојна советодавна научно-истражувачка работа во различни научни дисциплини.

Осмиот степен на стручна подготовка подразбира докторат на науки или друго соодветно општествено признание посебно утврдено со закон.

11) вкупно претставува збир на сите ставки (од 1 до 10).

Како извор на податоци служат: интерната евиденција и документација на организациите на здружен труд и соодветни податоци и документацијата на општествениот систем на информирање за изминатиот период. За следниот период податоци се добиваат врз основа на процена.

Б. Месни заедници

8. Аналитичко-документационата основа на планот на месната заедница се искажува во задолжителниот аналитичко-проекционен биланс.

БИЛАНС НА ВКУПНИТЕ ПРИХОДИ И РАСХОДИ НА МЕСНАТА ЗАЕДНИЦА

ПРИХОДИ

РАСХОДИ

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ИЗВОРНИ ПРИХОДИ	VII. РАСХОДИ ЗА АКТИВНОСТА НА МЕСНАТА ЗАЕДНИЦА
II. ПРИХОДИ ОД СОПСТВЕНА ДЕЈНОСТ	VIII. НАДОМЕСТИ И ПОМОШ НА РАБОТНИТЕ ЛУЃЕ И ГРАЃАНИТЕ
III. ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА (ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА)	XI. ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА (ЗДРУЖУВАЊЕ НА СРЕДСТВА)
IV. КРЕДИТИ, ЗАЈМУВАЊА И ЗАЕМИ	X. ОТПЛАТИ НА КРЕДИТИ, ЗАЈМУВАЊА И ЗАЕМИ
V. ДРУГИ ПРИХОДИ	XI. ТЕКУШТИ РАСХОДИ
VI. ВКУПНО ПРИХОДИ (I до V)	XII. ВКУПНО РАСХОДИ (VII до XI)

Елементи на приходите се:

I. Изворните приходи, што ги опфаќаат сите видови самопридонеси, придонесите од доходот и другите придонеси;

II. Приходите од сопствената дејност, што ги опфаќаат приходите по основ на стопанската дејност, приходите по основ на нестопански дејности и приходите по други основи;

III. Трансферните средства, што ги опфаќаат приходите од буџетот на ОПЗ, приходите од самоуправните интересни заедници и приходите од другите корисници на општествени средства (КОС);

IV. Кредитите, зајмувањата и заемите, што ги опфаќаат кредитите, зајмувањата и заемите по различни основи;

V. Другите приходи, што ги опфаќаат приходите по основ на камати, по основ на солидарност, по други основи и пренесениот дел на приходите од изминатиот период;

VI. Вкупните приходи, што претставуваат збир на сите елементи на приходите од I до V.

Елементи на расходите се:

VII. Расходите за активност на месната заедница, што опфаќаат вложувања во објекти од стопански и нестопански карактер;

VIII. Надоместите и помоштите на работните луѓе и граѓаните;

IX. Трансферните средства (здружување на средства), што опфаќаат здружување на средства за други месни заедници, за самоуправни интересни заедници, помошти и дотации на организации и на други корисници на општествени средства (КОС);

X. Отплатите на кредити, зајмувања и заеми, што ги опфаќаат сите расходи по основ на отплата на кредити, зајмувања и заеми како и каматите на нив;

XI. Текуштите расходи, што ги опфаќаат личните расходи и средствата за работната заедница, даноците и придонесите од приходите, материјалните расходи и услугите, амортизацијата и други расходи;

XII. Вкупно расходите што претставуваат збир на сите елементи на расходите од VII до XI, а се еднакви со вкупните приходи на VI.

Како извори на податоци служат завршните сметки и други податоци од документацијата на месната заедница и општината за изминатиот период. За следниот период податоци се добиваат врз основа на процена.

V. ОПШТИНИ

9. Аналитичко-документационата основа на планот на општината ја сочинуваат задолжителните аналитичко-проекциони биланси:

1) БИЛАНС НА СТЕКНУВАЊЕТО И РАСПОРЕДУВАЊЕТО НА ДОХОДОТ

СТЕКНУВАЊЕ НА ДОХОДОТ

РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОХОДОТ

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
1	2
I. ДОХОД НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ СЕКТОРИ НА СТОПАНСТВОТО (1 до 11)	IV. РАСПРЕДЕЛБА НА ДОХОДОТ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СЕКТОР НА СТОПАНСТВОТО (1 до 3)
1. Индустрија и рударство	1. Чисти лични доходи и други лични при- мања
2. Земјоделство и рибарство	

1	2
3. Шумарство 4. Водостопанство 5. Градежништво 6. Сообраќај и врски 7. Трговија 8. Угостителство и туризам 9. Занаетчиство 10. Комунална производствена дејност 11. Друго стопанство II. ДОХОД НА ИНДИВИДУАЛНИОТ СЕКТОР НА СТОПАНСТВОТО (1 до 5) 1. Земјоделство 2. Градежништво 3. Сообраќај 4. Трговија и угостителство 5. Занаетчиство	2. Даноци и придонеси за општи општествени и заеднички потреби и други намени (а+б+в) а) за општи општествени потреби б) за заеднички потреби в) за други намени 3. Издвојувања за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, резервите и други намени V. РАСПРЕДЕЛБА НА ДОХОДОТ НА ИНДИВИДУАЛНИОТ СЕКТОР НА СТОПАНСТВОТО (1 до 3) 1. Лични доходи и други лични примања (а+б) а) чисти лични доходи и други лични примања на вработените б) вредност и придонеси за општи општествени и заеднички потреби и други намени 2. Даноци и придонеси за општите општествени и заеднички потреби и други намени 3. Издвојувања за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, резервите и други намени
III. ВКУПЕН ДОХОД (I+II)	VI. РАСПОРЕДЕН ДОХОД (IV+V)

Како доход се подразбира народниот доход на општината, со данокот на промет, утврден според методологијата на службата на општествениот систем на информирање, и тоа: за општествениот сектор по образецот КГИ-01, а за индивидуалниот сектор врз основа на посебни пресметки, односно соодветни процени.

Елементи на стекнувањето на доходот се:

- I. Доходот на општествениот сектор на стопанството, што ги опфаќа, како посебни ставки, стекнувањето на доходот по сите стопански области, а според шемата на билансот;
- II. Доходот на индивидуалниот сектор на стопанството, што ги опфаќа, како посебни ставки, стекнувањето на доходот по стопански области, а според шемата на билансот;
- III. Вкупниот доход, што претставува збир на елементите за стекнувањето на доходот I+II.

Елементи на распоредувањето на доходот се:

- IV. Распределбата на доходот на општествениот сектор на стопанството, што ги опфаќа следните ставки:
  - 1) чистите лични доходи и другите лични примања;
  - 2) даноците и придонесите за општите општествени и заеднички потреби и за други намени, што се состојат од следните потставки:
    - а) за општи општествени потреби;
    - б) за заеднички потреби;
    - в) за други намени;
  - 3) издвојувањата за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, резервите и други намени;
- V. Распределбата на доходот на индивидуалниот сектор на стопанството што ги опфаќа следните ставки:
  - 1) личните доходи и другите лични примања, во кои спаѓаат следните потставки:
    - а) чистите лични доходи и другите лични примања на вработените;
    - б) вредноста на нестоковните производи на индивидуалните производители за лична потрошувачка;
  - 2) даноците и придонесите за општи општествени и за заеднички потреби и други намени;
  - 3) издвојувањата за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, резервите и други намени;
- VI. Распоредениот доход, што претставува збир на елементите на распоредувањето на доходот IV+V, а е еднаков на вкупниот (стекнат) доход III.

Како извор на податоци за сите елементи, ставки и потставки служат податоците, документациите, публикациите и информациите од општествениот систем на информирање за изминатиот период. За наредниот период податоците се добиваат врз основа на процени.

2) БИЛАНС НА ВКУПНОТО И АКТИВНОТО НАСЕЛЕНИЕ

ВКУПНО НАСЕЛЕНИЕ	НАСЕЛЕНИЕ СПРЕМА АКТИВНОСТА
Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. НЕЗЕМЈОДЕЛСКО НАСЕЛЕНИЕ	IV. АКТИВНО НАСЕЛЕНИЕ (1+2) 1. Неземјоделско 2. Земјоделско
II. ЗЕМЈОДЕЛСКО НАСЕЛЕНИЕ	V. ИЗДРЖУВАНО НАСЕЛЕНИЕ (1+2) 1. Неземјоделско 2. Земјоделско
III. ВКУПНО (I+II)	VI. ЛИЦА СО ЛИЧЕН ПРИХОД
	VII. ВКУПНО (IV до VI)

Елементи на вкупното население се:

I. Неземјоделското население, што ги опфаќа сите активни и издржувани лица освен во секторот на земјоделството и рибарството;

II. Земјоделското население, што ги опфаќа сите активни лица кои своето занимање го вршат во областите на земјоделството и рибарството, како и сите лица што тие ги издржуваат. Во земјоделското население се вклучени и лицата што вршат неземјоделски занимања (ковачи, механичари, книговодители и сл.), а се вработени во организациите на здружен труд во областа на земјоделството. Лицата што вршат земјоделски занимања надвор од областа на земјоделството не се вклучени во земјоделското население;

III. Вкупно, што претставува збир на неземјоделското и земјоделското население I+II.

Елементи на населението според активноста се:

IV. Активното население, што ги опфаќа сите вработени лица, лицата што работат во регистриран занаетчиски или друг дуќан или на земјоделски имоти, како и лицата кои дома вршат некои занимања заради стекнување средства за живот, или средствата за живот ги стекнуваат со работа во областа на земјоделските, занаетчиските и слични дејности со средства на трудот во сопственост на граѓани. Во активно население спаѓаат и лица што привремено се невработени, а се пријавени кај заводот за вработување или конкурирале заради вработување, лицата што биле активни, а се наоѓаат на отслужување на воениот рок или на издржување казна, лицата лишени од слобода, лицата што бараат прво вработување преку заводот за вработување, лицата со слободна професија, како и населението кое се наоѓа на привремена работа во странство. Активното население се состои од следните ставки:

- 1) неземјоделско;
- 2) земјоделско;

V. Издржуваното население, што ги опфаќа сите лица што немаат сопствени приходи ни по кој основ, туку ги издржуваат родителите, роднини или некои други лица. Тука спаѓаат децата, учениците, студентите, домаќинките, неспособните за работа и слични категории население. Издржуваното население се состои од следните ставки:

- 1) неземјоделско;
- 2) земјоделско;

VI. Лицата со личен приход, во кои спаѓаат сите лица кои немаат активно занимање туку живеат од приходи што произлегуваат од нивната поранешна работа (лични пензионери и инвалиди) или од работата на некој член на нивното потесно семејство (семејни пензии, семејни инвалиднини). Тука се вклучени лицата чијшто приход произлегува од разни облици на општествена помош (уживатели на социјална помош, лица издржувани во домови и сл.) или од секторот на индивидуалната сопственост (приход од имот и сл.);

VII. Вкупно, што претставува збир на елементите на населението, спрема активностите IV до VI, а еднакво е на вкупното население (III).

Како извор на податоци служи движењето на населението според пописот и прогнозите на движењето на бројот на населението за периодот од 1970 до 2000 година — Статистички годишник на Југославија и соодветните публикации на републичките и покраинските заводи за статистика, како и податоците на службите во општините или од регистарот на населението, ако тој регистар се води за изминатиот период. За следниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

3) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА ЗА ИНВЕСТИЦИИ

ФОРМИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. СРЕДСТВА НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СЕКТОР (1 до 5) 1. Амортизација 2. Средства од доходот за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот и средства на резервите 3. Здружени средства и средства на буџетот 4. Фонд на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини и фондовите на СР и САП за кредитирање на побрзиот развој на стопански неразвиените подрачја 5. Кредити и заеми II. СРЕДСТВА НА ИНДИВИДУАЛНИОТ СЕКТОР (за стопански инвестиции I до IV) 1. Амортизација 2. Средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот и средства на резервите 3. Здружени средства 4. Кредити III. СРЕДСТВА НА НАСЕЛЕНИЕТО ЗА СТАНБЕНА ИЗГРАДБА	V. БРУТО-ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИТЕ ПРОИЗВОДСТВЕНИ ФОНДОВИ (1+2) 1. Општествен сектор 2. Индивидуален сектор VI. СТОПАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИТЕ ФОНДОВИ (1+2) 1. Општествен сектор 2. Индивидуален сектор VII. ИНВЕСТИЦИИ ВО НЕПОРИЗВОДСТВЕНИТЕ ФОНДОВИ (1+2) 1. Општествен сектор (a+b+v+r) a) за општи општествени потреби b) за заеднички потреби v) за станбена изградба r) за други намени 2. Индивидуален сектор (a+b) a) станбена изградба b) други инвестиции
IV. ФОРМИРАНИ СРЕДСТВА (I до III)	VIII. НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА (V до VII)

Билансот на формирањето и намената на средствата за инвестиции на општината ги опфаќа инвестициите во основните фондови на производствените и непроизводствените дејности и обртните фондови (прирастот на залихите и материјалните резерви) на општествениот и индивидуалниот сектор.

Елементи на формирањето на средствата се:

I. Средства на општествениот сектор, што ги опфаќаат ставките:

1) амортизација што ја претставува вкупна амортизација според пропишаните минимални стапки и амортизацијата над пропишаните минимални стапки;

2) средства од доходот за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот и средства на резервите, што се состојат од делот на чистиот доход за деловниот фонд; од делот на чистиот доход за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот; од делот на чистиот доход, кој е резултат на посебни погодности за развој на материјалната основа на здружениот труд; од делот на чистиот доход за други потреби и од делот на доходот за други фондови, потоа од делот на чистиот доход за резервниот фонд во согласност со Законот за средствата на резервите и од делот на чистиот доход кој е резултат на исклучителна погодност за резервниот фонд, како и од делот на средствата на заедничката погрешувачка на наменет за инвестиции;

3) здружени средства и средства на буџетот што ги опфаќаат средствата на организациите на здружен труд и на други самоуправни организации и заедници и средствата на буџетот на општината наменети за инвестиции;

4) Фонд на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини и фондови на СР и САП за кредитирање на побрзиот развој на стопански неразвиените подрачја, што претставуваат дел од средствата што се формираат врз основа на прописите за тие намени;

5) кредити и заеми што претставуваат кредити обезбедени преку банките и други јавни заеми, како и задолжителни заеми врз основа на одлуки на собранјата на општините;

II. Средства на индивидуалниот сектор (за стопански инвестиции) што ги опфаќаат следните ставки:

1) амортизација;

2) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот и средства на резервите;

3) здружени средства;

4) кредити;

III. Средства на населението за станбена изградба;

IV. Формираните средства, што претставуваат збир на елементите од I до III.

Со формирањето на средствата за инвестиции се опфатени средствата на инвеститорите од територијата на општината и на инвеститорите од други територии, и кредитите и заемите на банките и другите финансиски организации и средствата од странство, како и здружените и други средства што се однесуваат на инвестиционите намени на територијата на општината;

Елементи на намената на средствата се:

V. Бруто-инвестициите во основните производствени фондови, што ги опфаќаат следните ставки:

- 1) општествен сектор;
- 2) индивидуален сектор, што ги опфаќа бруто-инвестициите за стопански цели вклучувајќи го и малото стопанство. Тие ставки можат да се прикажат според елементите на техничката структура (градежни работи, домашна и странска опрема, монтажа и според други елементи);

VI. Стопанските инвестиции во обртните фондови, што ги опфаќаат следните ставки:

- 1) општествен сектор, што го опфаќа годишниот прираст на залихите и материјалните резерви на ниво на општината;

- 2) индивидуален сектор, што го опфаќа годишниот прираст на залихите;

VII. Инвестициите во производствените фондови, што ги опфаќаат ставките:

- 1) општествен сектор, кој се состои од потставките:
  - а) за општи општествени потреби, што ги опфаќаат инвестициите на општествено-политичките заедници и општествено-политичките организации во општината;

- б) за заеднички потреби што ги опфаќаат инвестициите на организациите на здружен труд од општествени дејности и на СИЗ на општествени дејности на општината за задоволување на заедничките потреби;

- в) за станбена изградба;

- г) за други намени, што ги опфаќаат другите нестопански инвестиции (банки, финансиски организации, заедници за осигурување на имот и лица, стручни здруженија и сл.);

- 2) индивидуален сектор, чишто потставки се:

- а) станбена изградба;

- б) други инвестиции;

VIII. Намената на средствата што претставуваат збир на сите елементи од V до VII, а еднаква е на формираните средства (IV).

Како извор на податоци служат истите податоци како за биланс 1. (Биланс на стекнувањето и распоредувањето на доходот).

4) БИЛАНС НА СРЕДСТВАТА ЗА ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ

СРЕДСТВА

УПОТРЕБА НА СРЕДСТВАТА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПРЕНЕСЕНИ СРЕДСТВА ОД ПРЕТХОДНАТА ГОДИНА	IX. НЕПОСРЕДНИ РАСХОДИ (1 до 5)
II. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА НЕПОСРЕДНА РАЗМЕНА НА ТРУДОТ	1. Материјални расходи
III. ИЗВОРНИ ПРИХОДИ (1 до 5)	2. Амортизација
1. Даноци и придонеси од доходот	3. Лични доходи и други примања на вработените и населението (а + б + в)
2. Даноци и придонеси од личните доходи	а) чисти лични доходи и други лични примања на вработените
3. Данок на промет на производи и услуги	б) натурални примања на населението (храна, лекови, облека, обувки и др.)
4. Други даноци и придонеси	в) средства за обезбедување на социјална сигурност и други надомести на работните луѓе и граѓаните.
5. Такси и други примања	4. Даноци и придонеси од доходот, личните доходи и други надомести за општа општествена, заедничка и друга потрошувачка
IV. ТРАНСФЕРИ, ДОПОЛНИТЕЛНИ И ОТСТАПЕНИ СРЕДСТВА ЗА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНАТА	5. Издвојувања за инвестиции
V. ТРАНСФЕРИ, ДОПОЛНИТЕЛНИ И ОТСТАПЕНИ СРЕДСТВА ОД ДРУГИ ОПЗ	X. ТРАНСФЕРИ, ДОПОЛНИТЕЛНИ И ОТСТАПЕНИ СРЕДСТВА НА КОРИСНИЦИ ВО ОПШТИНАТА
VI. КРЕДИТИ, ЗАЈМУВАЊА, ОСЛОБОДЕНИ СРЕДСТВА И ДРУГО	IX. ТРАНСФЕРИ, ДОПОЛНИТЕЛНИ И ОТСТАПЕНИ СРЕДСТВА НА КОРИСНИЦИ НА ТЕРИТОРИИТЕ НА ДРУГИ ОПЗ
VII. ДРУГИ ПРИХОДИ	

1	2
	XII. ИЗДАТОЦИ ЗА НАРОДНА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНА САМОЗАШТИТА
	XIII. ИНТЕРВЕНЦИИ И ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО
	XIV. ОТПЛАТИ НА КРЕДИТИ, ЗАЕМИ И ОБВРСКИ ОД ПОРАНЕШНИ ГОДИНИ
	XV. ИЗДВОЈУВАЊА ВО РЕЗЕРВИТЕ
	XVI. ДРУГИ РАСХОДИ
VIII. ВКУПНИ СРЕДСТВА (I до VII)	XVII. УПОТРЕБА НА СРЕДСТВАТА (IX до XVI)

Елементи на средствата се:

I. Пренесените средства од претходната година, што претставуваат пренесени непотрошени средства од претходната година;

II. Приходите по основ на непосредна размена на трудот, што ги опфаќаат сите приходи што се формираат по основ на непосредна размена на трудот преку СИЗ и преку организациите на здружен труд на општествените дејности;

III. Изворните приходи, што ги опфаќаат ставките, а според шемата на билансот;

IV. Трансферите, дополнителните и отстапените средства на територијата на општината, што претставуваат заемни трансферни примања помеѓу СИЗ, организациите на здружен труд од општествените дејности на територијата на општината и општините;

V. Трансферите, дополнителните и отстапените средства од други ОПЗ;

VI. Кредитите зајмувањата, ослободените средства и друго, што ги опфаќаат вкупните банкарски и други кредити, јавни заеми, задолжителните заеми според прописите на општините, зајмувањата, ослободените средства и др.;

VII. Други приходи;

VIII. Вкупно средства, што претставуваат збир на елементите од I до VII.

Елементи на употребата на средствата се:

IX. Непосредните расходи, што ги опфаќаат ставките:

1) материјални расходи, во кои спаѓаат вкупните материјални трошоци, освен трошоците за облека, обувки, храна и лекови што се искажуваат посебно во ставка 3, како потставка „б“;

2) амортизација;

3) лични доходи и други лични примања на вработените и населението, што се состојат од следните поставки:

а) чисти лични доходи и други лични примања;

б) натурални примања на населението (храна, лекови, облека, обувки и друго);

в) средства за обезбедување на социјалната сигурност, и други надомести на работните луѓе и граѓани, што претставуваат расходи по основ на пензиско-инвалидското осигурување, детската и социјалната заштита;

4) даноци и придонеси од доходот, личните доходи и други надомести за општо општествена, заедничка и друга потрошувачка;

5) издвојувања за инвестиции, што претставува вложување за потребите на ОПЗ — општините, СИЗ и организациите на здружен труд од општествените дејности;

X. Трансферите, дополнителните и отстапените средства на корисници во општината, што претставуваат заемни трансферни давања за СИЗ, организациите на здружен труд од општествените дејности на територијата на општината и општините;

XI. Трансферите, дополнителните и отстапените средства на корисници на територијата на други ОПЗ;

XII. Издатоците за народна одбрана и општествена самозаштита;

XIII. Интервенциите и инвестициите во стопанството, што ги опфаќаат: регресите, премииите, компензациите и други издвојувања на стопанството и инвестициите во стопанството;

XIV. Отплатите на кредитите, заемите и обврските од поранешните години;

XV. Издвојувањата во резервите, што ги опфаќаат текуштите и постојаните буџетски резерви и материјалните резерви на општината;

XVI. Другите расходи, што ги претставуваат сите други расходи што не се опфатени со наведените елементи, ставки и потставки.

Општествено-политичките заедници на општините за свои потреби, во рамките на аналитичко-документационата основа на планот, можат да дадат и поподробен приказ на средствата за заеднички потреби, а според посебните потбиланси 1. и 2. За општи општествени потреби служи и билансот на буџетот на општината и средствата за финансирање на општествено-политичките организации.

ПОДБИЛАНС 2
 КОН БИЛАНС 4
 за општината

ПРИКАЗ НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ НА ООЗТ ОД ОПШТЕСТВЕНИТЕ ДЕЛНОСТИ НА ОПШТИНАТА

Ставки и потставки	Вкупно (2 до 7)	Образование	Научно ис- тражувачка дејност	Култура и уметност	Физичка култура	Здравство	Социјална заштита
	1	2	3	4	5	6	7
1. Приходи од самоуправните интересни заедници							
2. Приходи по основ на непосредна размена на трудот							
3. Приходи од буџетот на ОПЗ							
4. Кредити и зајмувања							
5. Други приходи							
6. ВКУПНИ ПРИХОДИ (1 до 5)							
7. Чисти лични доходи							
8. Придонеси и даноци од доходот и личните доходи (а + б)							
а) за општи општествени потреби							
б) за заеднички потреби							
9. Материјални расходи и услуги							
а) натурални давања на населението (храна, облека, обувки и лекови)							
10. Средства за заедничка потрошувачка							
11. Инвестиции (амортизација)							
12. Отплати на кредити и зајмувања							
13. Други расходи и обврски							
14. ВКУПНО РАСХОДИ (7 до 13)							

Како извор на податоци за сите елементи, ставки и потставки за биланс 4 на потребите и за обата подбиланса кон билансот 4 служат податоците, документацијата, публикациите и информациите на општествениот систем на информирање и други податоци на општините, на ООЗТ од општествените дејности и самоуправните интересни заедници (завршни сметки на буџетот на општината, СИЗ на општествени дејности) и организациите на здружен труд од општествените дејности за изминатиот период. За наредниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

5) БИЛАНС НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ НА БУЏЕТОТ НА ОПШТИНАТА

ПРИХОДИ	РАСХОДИ
Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПРЕНЕСЕНИ СРЕДСТВА ОД ПРЕТХОДНА ГОДИНА	VI. ДОХОД НА РАБОТНАТА ЗАЕДНИЦА И СРЕДСТВА НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВАТА
II. ИЗВОРНИ ПРИХОДИ (од 1 до 7)	1. Доход на работната заедница (a + б + в)
1. Даноци на доходот	а) Чисти лични доходи
2. Даноци од личните доходи на работниците од општествениот сектор	б) Придонеси и даноци на доходот и личните доходи
3. Даноци од личните доходи на индивидуалниот сектор	в) Средства за заедничка потрошувачка
4. Данок на промет на производи и услуги (a + б)	2. Средства на органите на управата (a + б + в + г)
а) основен и посебен данок на промет на општините	а) материјални трошоци
б) посебен републички (покраински данок на промет)	б) амортизација
5. Други даноци (на надомести, за услуги, од имот и др.)	в) средства за посебни намени
6. Такси	г) средства за опрема и средства за инвестиции
7. Приходи на органите на ОПЗ, според посебни прописи и други приходи	VII. НАРОДНА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНА САМОЗАШТИТА
III. ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА (1 до 3)	VIII. СОЦИЈАЛНИ ПОМОШТИ И ДАВАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО
1. Дополнителни средства од буџетот на СР и САП	IX. ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА (1 до 4)
2. Примени и отстапени средства од буџетот на други ОПЗ	1. Дадени дополнителни и отстапени средства на други ОПЗ
3. Здружени средства на ОПЗ	2. Дополнителни и отстапени средства за заеднички потреби
IV. КРЕДИТИ, ЗАЕМИ, ЗАЈМУВАЊА, ОСЛОБОДЕНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА	3. Пренесени средства на месните заедници
	4. Пренесени средства на општествено-политичките организации
	X. ИНТЕРВЕНЦИИ И ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО
	XI. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИТЕ
	XII. ОТПЛАТИ НА КРЕДИТИ, ЗАЕМИ И ДРУГИ ОБВРСКИ ОД ПОРАНЕШНИТЕ ГОДИНИ
V. ВКУПНО ПРИХОДИ (I до IV)	XIII. ВКУПНО РАСХОДИ VI до XII)

Елементи на приходите се:

- I. Пренесените средства од претходната година, што претставуваат пренесени непотрошени средства од претходната година;
- II. Изворните приходи, со овие ставки:
  - 1) даноци на доходот;
  - 2) даноци од личните доходи на работниците на општествениот сектор;
  - 3) даноци од личните доходи на индивидуалниот сектор;
  - 4) данок на прометот на производи и услуги, со следните потставки:
    - а) основен и посебен данок на промет на општините;
    - б) посебен републички (покраински) данок на промет;
    - в) други даноци, што го опфаќаат данокот на надомести за услуги, данокот од имот и др.);
    - г) такси, во кои се опфаќаат административните, судските и комуналните такси;
  - 7) Приходи на органите на ОПЗ, според посебни прописи и други приходи;
- III. Трансферните средства, со ставките:
  - 1) дополнителни средства од буџетот на СР и САП;
  - 2) примени и отстапени средства од буџетот на другите ОПЗ;
  - 3) здружени средства на ОПЗ;
- IV. Кредитите, заемите, зајмувањата, ослободените и други средства што ги опфаќаат: вратените, орочените, здружените и пренесените средства, примените кредити, јавните заеми и користените средства на резервите;
- V. Вкупно приходи, што претставуваат збир на елементите (I до IV).

Елементи на расходите се:**VI. Доходот на работната заедница и средствата на органите на управата чиишто ставки се:**

- 1) доходот на работната заедница, што се состои од потставките:
  - а) чист личен доход;
  - б) придонеси и даноци на доходот и личниот доход;
  - в) средства на заедничката потрошувачка;
- 2) средствата на органите на управата, во кои спаѓаат потставките:
  - а) материјални трошоци, намалени за облека, обувки, храна и лекови;
  - б) амортизација;
  - в) средства за посебни намени;
  - г) средства за опрема и инвестиции;

VII. Народната одбрана и општествената самозаштита;**VIII. Социјалните помошти и давање на населението;****IX. Трансферните средства со овие ставки:**

1) дадени дополнителни и отстапени средства на други ОПЗ, што ги опфаќаат дополнителните и отстапените средства на буџетите на СР и САП, како и на буџетите на општините, на меѓуопштинските самоуправни заедници и на градовите;

2) дополнителни и отстапени средства за заеднички потреби, што се состојат од дополнителните и отстапените средства на СИЗ од општествените дејности на организациите на здружен труд од општествените дејности;

3) пренесени средства на месните заедници;

4) пренесени средства на општествено-политичките организации;

X. Интервенциите и инвестициите го стопанството, што ги опфаќаат регресите, премиите, компензациите и другите издвојувања на стопанството, како и инвестициите во стопанството;

XI. Средствата на резервите што ги опфаќаат текуштите и постојаните буџетски резерви и материјалните резерви на општините;

XII. Отплатите на кредити, заеми и други обврски од поранешните години;

XIII. Вкупно расходи што претставуваат збир на елементите од VI до XII.

Како извор на податоци за сите елементи, ставки и потставки на овој биланс служат податоците документацијата и информациите на општествениот систем на информирање и други евиденции на општината, (завршните сметки на општината, на СИЗ од општествените дејности и организациите на здружен труд од општествените дејности за изминатиот период.) За наредниот период податоците се добиваат врз основа на процени.

G. Социјалистички републики и социјалистички автономни покраини

10. Аналитичко документационата основа на планот на републиките и автономните покраини ја сочинуваат задолжителните аналитичко-проекциони биланси:

1) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И РАСПРЕДЕЛБАТА НА ОПШТЕСТВЕНИОТ БРУТО ПРОИЗВОД

ФОРМИРАЊЕ	РАСПРЕДЕЛБА
Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
1	2
I. СРЕДСТВА НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД И НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ (A + B) A. СРЕДСТВА НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД (1 до 3) 1. Чисти лични доходи и други лични примања (a + б) а) чисти лични доходи и други лични примања б) дел од средствата на заедничката потрошувачка наменет за лична потрошувачка 2. Средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот (a + б) а) средства на здружениот труд б) дел од средствата на заедничката потрошувачка наменет за инвестиции 3. Средства на резервите на здружениот труд B. СРЕДСТВА НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ (1 + 2) 1. Чисти лични доходи и други лични примања (a + б + в)	VIII. ЛИЧНА ПОТРОШУВАЧКА НА НАСЕЛЕНИЕТО IX. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ ЗА ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ, ЗАЕДНИЧКИ И ДРУГИ ПОТРЕБИ (1 до 3) 1. Општи општествени потреби 2. Заеднички потреби 3. Други нестопански потреби X. ВРУТО ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИТЕ ФОНДОВИ (A + B) A. ОПШТЕСТВЕН СЕКТОР (1 + 2) 1. Инвестиции во основните производствени фондови 2. Инвестиции во основните непроизводствени фондови B. ИНДИВИДУАЛЕН СЕКТОР (1 + 2) 1. Инвестиции во основните производствени фондови 2. Инвестиции во основните непроизводствени фондови XI. ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИ ФОНДОВИ (A + B) A. Општествен сектор B. Индивидуален сектор

1	2
а) чисти лични доходи и други лични примања	XII. САЛДО НА ИЗВОЗОТ И УВОЗОТ НА СТОКИ И УСЛУГИ
б) дел од средствата на заедничката потрошувачка наменет за личната потрошувачка	XIII. САЛДО НА НАБАВКИТЕ И ИСПОРАКИТЕ СО ДРУГИ СР И САП
в) вредност на нестоковните производи на индивидуалните производители употребени за лична потрошувачка	XIV. ДРУГО (разлика во цените, временските разграничувања и статистичкиот опфат)
2 Средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот	XV. ОПШТЕСТВЕН ПРОИЗВОД (VIII до XIV)
а) средства на индивидуалните производители	XVI. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ
II. СРЕДСТВА ЗА ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ (A + B)	
A. Општествен сектор (1 до 3)	
1. За општи општествени потреби	
2. За заеднички потреби	
3. За други намени	
B. Индивидуален сектор	
1. За општи општествени потреби	
2. За заеднички потреби	
3. За други намени	
III. НАРОДЕН ДОХОД (A + B)	
A. Општествен сектор	
B. Индивидуален сектор	
IV. АМОРТИЗАЦИЈА (A + B)	
A. Општествен сектор	
B. Индивидуален сектор	
V. ОПШТЕСТВЕН ПРОИЗВОД (A + B)	
A. Општествен сектор	
B. Индивидуален сектор	
VI. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ (A + B)	
A. Општествен сектор	
B. Индивидуален сектор	
VII. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД (V + VI)	XVII. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД (XV + XVI)
A. Општествен сектор	
B. Индивидуален сектор	

Елементи на формирањето се:

I. Средствата на здружениот труд и индивидуалните производители, што ги опфаќаат средствата на општествениот сектор (A) и на индивидуалниот сектор (B) чии ставки се:

1) чисти лични доходи и други лични примања, чии потставки се:

а) чистите лични доходи и други лични примања во општествениот и индивидуалниот сектор посебно;

б) делот од средствата на заедничката потрошувачка наменет за лична потрошувачка, кој претставува регреси за годишни одмори, за топли јадења, за помош на работниците и за други издавања, а се искажува посебно за индивидуалниот, а посебно за општествениот сектор;

в) вредноста на нестоковните производи на индивидуалните производители употребени за лична потрошувачка, која претставува вредност на сопственото производство наменето за лична потрошувачка без посредство на размената;

2) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, со следните поставки:

а) средства на здружениот труд на општествениот сектор, односно средствата на индивидуалните производители;

б) дел од средствата на заедничката потрошувачка наменет за инвестиции на општествениот сектор што претставува дел од чистиот доход и дел од личниот доход издвоен за овие намени;

3) средства на резервите на здружениот труд што претставуваат дел од чистиот доход за резервниот фонд и дел од чистиот доход што е резултат од посебни погодности за резервниот фонд.

II. Средства за општи општествени и заеднички потреби на општествениот и индивидуалниот сектор чии ставки се:

1) за општи општествени потреби, што ги опфаќаат средствата на општествениот, а посебно на индивидуалниот сектор, издвоени за финансирање на општествено-политичките заедници и нивните органи и организации;

2) за заеднички потреби, што ги опфаќаат средствата на општествениот, а посебно на индивидуалниот сектор издвоени од доходот и од личните доходи за тие намени;

3) за други намени, што ги опфаќаат каматите на кредитите, отплатите на заемите премините на осигурувањето, членарините, придонесите на здруженијата на организациите на здружен труд и друго;

III. Народниот доход, што претставува вкупна новосоздадена вредност утврдена како разлика помеѓу општествениот производ и амортизацијата, а посебно се искажува за општествениот и индивидуалниот сектор;

IV. Амортизација, што претставува издвоени средства според пропишаните минимални стапки и дел од доходот за амортизација над износот по пропишаните минимални стапки на општествениот сектор, и издвоените средства за амортизација на индивидуалниот сектор;

V. Општествениот производ, кој претставува збир на народниот доход и на амортизација III+IV, а посебно се искажува за општествениот и индивидуалниот сектор;

VI. Материјалните трошоци, што претставуваат издатоци за потрошените предмети на трудот, за текуштото инвестиционо одржување на средствата на трудот, за услугите што се потребни за вршење на дејноста на основната организација, за текуштите потреби на заштитата при работата и заштитата на работната средина, за текуштите потреби на стручното образование и научноистражувачката работа што се врши во рамките на процесот на трудот, како и за други текушти потреби на материјалното производство. Како материјални трошоци се сметаат и издатоците за плаќање на данок на промет, царина и царински давачки, за потрошени предмети на трудот и услуги на општествениот и индивидуалниот сектор;

VII. Општествен бруто производ, кој претставува збир на општествениот производ и на материјалните трошоци (елементи V + VI), а се искажува посебно за општествениот и за индивидуалниот сектор.

Елементи на распределбата се:

VIII. Личната потрошувачка на населението, која ги опфаќа сите парични издавања на население-то за стоки и набавки преку трговската мрежа (вклучувајќи го и прометот што се врши по пат на потрошувачки кредити), издатоците за угостителски и туристички стоки и услуги, за занаетчиски услуги, за услуги на сообраќајот и врските, за станбено-комунални и културно-здравствени услуги, за даноци и други издвојувања (штедење, отплата на кредити и сл.) и вредноста на натуралната потрошувачка пресметана според цените на производителите;

IX. Материјалните расходи за општо општествени, заеднички и други потреби ги опфаќаат вкупните трошоци намалени за вредноста на облеката, обувките, храната и лековите, што се опфатени во личната потрошувачка. Овој елемент се состои од следните ставки:

- 1) општите општествени потреби претставуваат материјални трошоци на органите на општествено-политичките заедници и општествено-политичките организации;
- 2) заедничките потреби претставуваат материјални трошоци на образованието и културата, здравството и социјалната заштита и на самоуправните интересни заедници на општествените дејности;
- 3) другите нестопански потреби ги опфаќаат материјалните трошоци на работните заедници на банките, на заедниците за осигурување на имот и лица и на други финансиски организации, самостојни заедници на домувањето и на други самоуправни интересни заедници и фондови, како што се: општествени фондови, фондови на ОПЗ, самоуправни фондови и др.;

X. Бруто инвестициите во основните фондови, што се прикажуваат вкупно и посебно за општествениот и индивидуалниот сектор, а го опфаќаат вкупниот обем на инвестиционите вложувања во производствените и непроизводствените фондови без вредноста на трансферот на основните средства (откуп на земјиште, купување на употребувани средства), чии ставки се:

- 1) инвестиции во основните производствени фондови, што го претставуваат вкупниот обем на инвестиционите вложувања во основните средства на производствените дејности, а се искажуваат посебно за општествениот и за индивидуалниот сектор;
- 2) инвестиции во основните непроизводствени фондови, што го претставуваат обемот на инвестиционите вложувања во основните средства на непроизводствените дејности, а се искажуваат посебно за општествениот и за индивидуалниот сектор;

XI. Инвестициите во обртните фондови, што се прикажуваат вкупно и посебно за општествениот и за индивидуалниот сектор, а ја опфаќаат вредноста на едногодишниот прираст на залихите, како и материјалните резерви на општествено-политичките заедници;

XII. Салдо на извозот и увозот на стоки и услуги, што претставува динарска разлика помеѓу вредноста на извозот и увозот на стоки и услуги, а се искажува по полни динарски вредности и се пресметува со примената на сите инструменти на надворешнотрговскиот режим, односно по просечниот ефективен курс применет на доларската вредност;

XIII. Салдото на набавките и испораките со други СР и САП;

XIV. Друго, што претставува разлика во цените, временските разграничувања и статистичкиот опфат;

XV. Општествениот производ кој е еднаков на елементот од левата страна на овој биланс;

XVI. Материјалните трошоци што се еднакви на елементот од левата страна на овој биланс;

XVII. Општествениот бруто производ, кој претставува збир на општествениот производ и на материјалните трошоци XV + XVI.

Републиките и автономните покраини можат, за своите потреби, свој биланс расчленето да го прикажуваат по стопански области и општини.

Како извор на податоците за сите елементи, ставки и потставки служат податоците, документациите, публикацииите и други информации од општествениот систем на информирање за изминатиот период. За наредниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

2) БИЛАНС НА ВУПНОТО И АКТИВНОТО НАСЕЛЕНИЕ

Овој биланс се прикажува како и за општините по истата шема, со истите елементи, ставки и потставки и со истите извори на податоци (Биланс 2 точка 9, од ова упатство).

3) БИЛАНС НА ПРИМАЊАТА И ИЗДАТОЦИТЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

ПРИМАЊА	ИЗДАТОЦИ
Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
<p>I. ПРИМАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ (1 до 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чисти лични доходи и други лични примања од организациите на здружен труд 2. Парични примања на индивидуалниот сектор 3. Вредност на нестоковните производи на индивидуалните производители употребени за лична потрошувачка <p>II. ПРИМАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД НЕПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ (1 + 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чисти лични доходи и други лични примања по основ на трудот во вонстапанските дејности 2. Примања на населението по основ на пензиско-инвалидското осигурување, детската и социјалната заштита и др. <p>III. ДОЗНАКИ И ДРУГИ ПРИМАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД СТРАНСТВО</p> <p>IV. ДРУГИ ПРИМАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО (1 до 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Подигнати кредити 2. Подигнати штедни влогови 3. Други примања 	<p>VI. СРЕДСТВА ЗА ЛИЧНА ПОТРОШУВАЧКА (1 + 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Парични издатоци за стоки и производствени услуги 2. Вредност на нестоковните производи на индивидуалните производители употребени за лична потрошувачка <p>VII. ИЗДАТОЦИ НА НАСЕЛЕНИЕТО ЗА ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ (1 до 4)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За непроизводствени услуги 2. За даноци, придонеси, такси, премии на осигурувањето и др. 3. За јавни заеми 4. За самопридонеси <p>VIII. ДОЗНАКИ И ДРУГИ ИЗДАТОЦИ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА СТРАНСТВО</p> <p>IX. СРЕДСТВА НА НАСЕЛЕНИЕТО ЗА ИНВЕСТИЦИИ (1 + 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За станбена изградба 2. За столански инвестиции <p>X. ДРУГИ ИЗДАТОЦИ НА НАСЕЛЕНИЕТО (1 до 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Отплати на кредити 2. Штедни влогови 3. Други издатоци
<p>V. ВКУПНО ПРИМАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО (1 до IV)</p>	<p>XI. ВКУПНО ИЗДАТОЦИ НА НАСЕЛЕНИЕТО (VI до X)</p>

Елементи на примањата на населението се:

I. Примањата на населението од производствени дејности, чии ставки се:

1) чисти лични доходи и други лични примања од организациите на здружен труд што претставуваат лични доходи намалени за даноците и придонесите и други лични примања на организациите на здружен труд од производствените дејности;

2) парични примања на индивидуалниот сектор што претставуваат парични примања од продажба на сопствени производи;

3) вредност на нестоковните производи на индивидуалните производители употребени за лична потрошувачка, што ја опфаќа вредноста на сопственото производство на индивидуалните производители непосредно потрошени за лична потрошувачка без посредство на размена. Таа вредност се пресметува по цените на производителите според кои се врши пресметка на доходот на индивидуалниот сектор;

II. Примањата на населението од непроизводствените дејности чии ставки се:

1) чисти лични доходи и други лични примања по основ на трудот во вонстапанските дејности, што претставуваат лични доходи и други лични примања по основ на трудот во вонстапанските дејности, намалени за даноците и придонесите;

2) примања на населението по основ на пензиско-инвалидското осигурување, детската и социјалната заштита и други, што ги опфаќаат:

— примањата од СИЗ за пензиско и инвалидско осигурување (старосни, инвалидски, привремени инвалидски и семејни пензии), парични надомести за случај на телесно оштетување и додаток за помош и нега; парични надомести до стапување на соодветна работа, надомести за работа на инвалиди што рабѓат со скратено работно време, надомести поради помал личен доход на друга (несоодветна) работа, надомести на патни трошоци и дневници и други парични надомести;

— примањата од буџетот по основ на боречка, социјална и детска заштита (инвалиднина на воените инвалиди од војната, боречки додаток, примања по основ на одликувања, помош на семејствата

на жртвите на фашистичкиот терор, помош на семејствата чии хранители се наоѓаат во војска, постојана социјална помош за деца и возрасни, еднакратна помош, надомести на привремено невработени и други исплати на населението во готово);

— примањата од СИЗ од областа на здравството (надомест на личните доходи за време на привремена спреченост за работа, надомести поради болести предизвикани со несреќа при работа и професионални заболувања, надомести поради неѓа на болен член на домаќинството, надомести за време на отсуство поради бременост и породување, помош за опрема на новородено дете, надомест на погребни трошоци на осигуреник, и други надомести и помош);

III. Дознаките и други примања на населението од странство, што опфаќаат дознаки од странство, пензии, наследства од заоставнина, поштенски пакети и др.;

IV. Други примања на населението, чии ставки се:

1) подигнати кредити, што претставуваат нето кредити на населението, односно разлика помеѓу одобрените и отплатените кредити;

2) подигнати влогови од штедење, што опфаќаат подигнати штедни влогови од динарско и девизно штедење кај банките и поштенските штедилници;

3) други примања, што опфаќаат: примања на жиро-сметките на граѓаните, разлика помеѓу подигнатите и отплатени инвестициони кредити на населението, студентски кредити, депозити за станбена изградба, отштета од осигурување на автомобили и друг имот, добивки од игри на среќа, награди и други признајња (авторски права) и сл.;

V. Вкупните примања на населението претставуваат збир на елементите I до IV.

Елементи на издатоците на населението се:

VI. Средствата за лична потрошувачка што претставуваат дел од општествениот производ што населението непосредно го трети или користи за задоволување на личните потреби во вид на материјални добра и производствени услуги. Во личната потрошувачка на населението е вклучена и потрошувачката на индивидуалните производители, пресметана по цените на производителите што се применети во пресметката на доходот на индивидуалниот сектор на стопанството. Ставки на овој елемент се:

1) паричните издатоци за стоки и производствени услуги;

2) вредноста на нестоковните производи на индивидуалните производители употребени за лична потрошувачка;

VII. Издатоци на населението за општи општествени и заеднички потреби, кои ги опфаќаат следните ставки:

1) издатоци за непроизводствени услуги, што содржат: издатоци за станарини и други комунални услуги, расходи за вонредно школување и учење на јазици, издатоци за културни и спортски потреби, претплати за радио и телевизија, издатоци за социјално-здравствени услуги без плаќањата за лекови, членарини и прилози на општествени и спортски организации, издатоци за лични и други непроизводствени услуги;

2) издатоци за даноци, придонеси, такси, премии за осигурување и др. што опфаќаат: придонеси и даноци (даноци од личниот доход за вршење на интелектуални услуги, данок на авторски права, општински данок на згради, придонес за користење на градеко земјиште, данок на вкупен приход на граѓаните и сл.), такси и царини што ги плаќа населението, освен издатоците за осигурување на животот, орудија за груд, добиток и посеви;

3) издатоци за јавни заеми, што ги опфаќаат вкупните издатоци на населението по основ на јавни заеми;

4) издатоци за самопридонеси, што ги опфаќаат издатоците на населението по основ на самопридонеси;

VIII. Дознаките и други издатоци на населението на странство;

IX. Средствата на населението за инвестиции, чии ставки се:

1) за станбена изградба;

2) за стопански инвестиции;

X. Други издатоци на населението, чии ставки се:

1) отплати на кредити;

2) штедни влогови, што претставуваат салдо на паричното штедење на населението кај банките и поштенските штедилници и на девизното штедење, како и тезаурација на парите кај населението;

3) други издатоци, што ја опфаќаат разликата помеѓу пресметаните и исплатените лични доходи и др.;

XI. Вкупните издатоци на населението, што претставуваат збир на елементите VI до X, а се еднакви на вкупните примања (V).

Како извор на податоците служат истите податоци како и за билансот I. (Биланс на формирањето и распределбата на општествениот бруто производ на СР и САП).

4) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА ЗА ИНВЕСТИЦИИ

ФОРМИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки, и потставки
I. СРЕДСТВА НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД НА ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ ОД ОПШТЕСТВЕНИОТ СЕКТОР (1+2)	XI. БРУТО ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИТЕ ПРОИЗВОДСТВЕНИ ФОНДОВИ (1+2)
1. Амортизација	1. Општествен сектор
2. Средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, дел од средствата на заедничка потрошувачка и од средствата на резервите	2. Индивидуален сектор
II. ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА	XII. СТОПАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИ ФОНДОВИ (1+2)
III. СРЕДСТВА НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД НА НЕПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СЕКТОР (1+2)	1. Општествен сектор
1. Амортизација	2. Индивидуален сектор
2. Средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, дел од средствата за заедничка потрошувачка и средствата на резервите	XIII. ИНВЕСТИЦИИ ВО НЕПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ФОНДОВИ (1+2)
IV. СРЕДСТВА НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ	1. Општествен сектор (a+b+v+g)
V. СРЕДСТВА НА БУЏЕТОТ И НА ФОНДОВИТЕ НА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИТЕ ЗАЕДНИЦИ (1+2)	а) за општи потреби
1. За стопански инвестиции	б) за заеднички потреби
2. За нестопански инвестиции	в) за станбена изградба
VI. СРЕДСТВА НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ И ПРОШИРУВАЊЕ НА МАТЕРИЈАЛНАТА ОСНОВА НА ТРУДОТ	г) за други инвестиции
VII. СРЕДСТВА НА НАСЕЛЕНИЕТО (1+2)	2. Индивидуален сектор (станбена изградба)
1. Инвестиции на населението	
2. Штедење на населението — нето зголемување	
VIII. СТРАНСКИ СРЕДСТВА — НЕТО (отплати на странски кредити)	
IX. ДРУГИ СРЕДСТВА (1 + 2)	
1. Фонд на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини	
2. Други средства	
X. ВКУПНО ФОРМИРАНИ СРЕДСТВА (I до IX)	XIV. ВКУПНО НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА (XI до XIII)

Елементи на формирањето на средствата се:

I. Средства на здружениот труд на производствените дејности на општествениот сектор, чии ставки се:

1) амортизација што ги опфаќа средствата по основ на амортизацијата според пропишаните минимални стапки и над пропишаните минимални стапки;

2) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, дел од средствата за заедничка потрошувачка и средства на резервите, што се состојат: од делот на чистиот доход за деловниот фонд, делот од чистиот доход за унапредување на материјалната основа на трудот, делот од чистиот доход што е резултат од посебни погодности за деловниот фонд, делот од чистиот доход што е резултат од посебни погодности за развој на материјалната основа на здружениот труд, делот од чистиот доход за други потреби и делот од чистиот доход за други фондови. Кон ова треба да се додадат и средствата на резервите што се состојат од делот на чистиот доход за резервниот фонд и делот на чистиот доход што е резултат од посебни погодности за резервниот фонд во согласност со Законот за средствата на резервите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 62/77). Освен наведените средства, треба да се вклучи и делот на средствата за заедничка потрошувачка наменет за инвестиции.

II. Здружените средства, што претставуваат вкупни здружени средства по разни основи на здружување;

III. Средства на здружениот труд на непроизводствени дејности од општествениот сектор, чии ставки се:

1) амортизација, што ја опфаќа вкупната амортизација на непроизводствените дејности;

2) средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот, дел од средствата за засадничка потрошувачка и средства на резервите вклучувајќи ги инвестициите за станбена изградба, што се формираат со посредство на самоуправните интересни заедници и се наменети за инвестиции;

IV. Средствата на самоуправните интересни заедници што претставуваат средства за инвестиции на самоуправните интересни заедници на општествените дејности.

V. Средствата на буџетот и на фондовите на општествено-политичките заедници, чии ставки се:

1) за стопански инвестиции, што ги опфаќаат средствата на буџетот и на фондовите на ОПЗ, како и забраните надомести за цената на бензинот и водниот придонес;

2) за нестопански инвестиции, што ги опфаќаат инвестиционите вложувања од буџетот и фондовите на ОПЗ за финансирање на нестопанските дејности;

VI. Средствата на индивидуалните производители за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот што се состојат од амортизација и од други средства за унапредување и проширување на материјалната основа на трудот на индивидуалните производители, а се утврдуваат со процена;

VII. Средствата на населението, чии ставки се:

1) инвестиции на населението, што ги содржат средствата на граѓаните и вложувањата во производствените фондови, што претставуваат разлика помеѓу остварените бруто инвестиции и збирот на амортизацијата и акумулацијата на производствените дејности;

2) штедни влогови на населението — нето зголемување, што претставува средства што се формираат од прирастот на диварското и девизното штедење, намалени за прирастот на потрошувачките кредити на населението и коригирани со разликата помеѓу пресметаните и исплатените лични доходи;

VIII. Странски средства — нето-отплати на странски кредити, што претставуваат салдо на тековниот биланс на плаќањето, а се наменети за инвестиции,

IX. Други средства, чии ставки се:

1) фонд на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развистите републики и автономни покраини, чии средства се формираат врз основа на прописи;

2) други средства, што претставуваат други неопфатени средства за инвестиции;

X. Вкупно формираните средства, што претставуваат збир на елементите I до IX.

Елементи на намената на средствата се:

XI. Бруто инвестициите во основните производствени фондови, чии ставки се:

1) општествениот сектор, кој ги опфаќа бруто инвестициите во основните производствени фондови на општествениот сектор на стопанството;

2) индивидуалниот сектор, што ги опфаќа бруто-инвестициите во производствените фондови што индивидуалниот сектор ги издвојува од доходот.

Кај бруто инвестициите во основните производствени фондови треба да се исклучи вредноста на трансферот на основните средства (откуп на земјиште, купување на употребувани основни средства);

XII. Стопанските инвестиции во обртните фондови, што претставуваат годишен прираст на залихите на општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството, како и годишниот прираст на материјалните резерви на ОПЗ чии ставки се:

1) општествен сектор;

2) индивидуален сектор;

XIII. Инвестициите во непроизводствените фондови што ги опфаќаат инвестиционите вложувања на општествениот и индивидуалниот сектор, а чии ставки се:

1) општествениот сектор, чии потставки се:

а) за општи потреби, што претставуваат инвестиции наменети за општествено-политичките заедници и органи, како и за општествено-политичките организации;

б) за заеднички потреби, што опфаќаат инвестиции наменети за: образованието и културата, здравството и социјалната заштита, како и за самоуправните интересни заедници на општествените дејности;

в) за станбена изградба, што опфаќа инвестиции само за станбена изградба;

г) за други инвестиции, што опфаќаат вложувања во дејноста на банките, осигурувањето на имот и лица, неспомнатите СИЗ и фондови, здруженијата на организациите на здружен труд (стопански комори, други општи здруженија и посебни здруженија), како и вложувања за потребите на СИЗ за домување;

2) индивидуалниот сектор, што ги опфаќа само инвестиционите вложувања за станбена изградба на тој сектор и викендиките;

XIV. Вкупно намена на средствата, претставува збир на елементи XI до XIII.

Како извор на податоците служат истите податоци како и за билансот I. (Биланс на формирањето и распределбата на општествениот бруто производ на СР и САП).

5) БИЛАНС НА СРЕДСТВАТА ЗА ОПШТИ, ОПШТЕСТВЕНИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ

ФОРМИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПРЕНЕСЕНИ СРЕДСТВА ОД ПРЕТХОДНИОТ ПЕРИОД	VIII. НЕПОСРЕДНИ РАСХОДИ НА ООЗТ НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ, ОРГАНИТЕ НА УПРАВАТА, БУЏЕТОТ НА ОПЗ И СИЗ (1 до 5)
II. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА НЕПОСРЕДНА РАЗМЕНА НА ТРУДОТ	1. Материјални расходи
III. ИЗВОРНИ ПРИХОДИ (1 до 6)	2. Амортизација
1. Даноци и придонеси од доходот	3. Лични доходи и други примања на вработените и на населението
2. Даноци и придонеси од личните доходи	а) чисти лични доходи и други лични примања
3. Данок на промет на производи и услуги	б) натурални примања на населението (храна, лекови, облека, обувки и др.)
4. Други даноци и придонеси	в) средства за обезбедување социјална сигурност и други надомести на работните луѓе и граѓаните
5. Царини и царински давачки	4. Даноци и придонеси од доходот, личните доходи и други надомести за општа, заедничка и друга потрошувачка
6. Такси и други примања	5. Издвојување за инвестиции
IV. ТРАНСФЕРИ, ДОПОЛНИТЕЛНИ И ОТСТАПЕНИ СРЕДСТВА (1 до 6)	IX. ТРАНСФЕРИ, ДОПОЛНИТЕЛНИ И ОТСТАПЕНИ СРЕДСТВА (1 до 7)
1. Примања од буџетите на општините	1. На буџетите на општините, градовите и на заедниците на општините
2. Примања од буџетите на градот, заедницата на општините и на другите општини	2. На буџетите на СР и САП
3. Примања од буџетите на СР и САП	3. На буџетот на федерацијата
4. Примања од буџетот на федерацијата	4. На ООЗТ на општествените дејности
5. Примања од СИЗ на општествените дејности	5. На СИЗ на општествените дејности
6. Примања од месните заедници	6. На месните заедници
V. КРЕДИТИ, ЗАЕМИ, ПОЗАЈМУВАЊА, ОСЛОБОДЕНИ СРЕДСТВА и др.	7. На општествено-политичките организации
VI. ДРУГИ ПРИХОДИ	X. ИЗДАТОЦИ ЗА НАРОДНА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНАТА САМОЗАШТИТА
	XI. ИНТЕРВЕНЦИИ И ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО
	XII. ОТПЛАТИ НА КРЕДИТИ, ЗАЕМИ, ЗДРУЖЕНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ ОД ПОРАНЕШНИТЕ ГОДИНИ
	XIII. ИЗДВОЈУВАЊА ВО РЕЗЕРВИ
	XIV. ДРУГИ РАСХОДИ
VII. ВКУПНО ФОРМИРАНИ СРЕДСТВА (I до VI)	XV. ВКУПНА НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА (VIII до XIV)

Елементи на формирањето на средствата се:

I. Пренесените средства од претходниот период, што претставуваат непотрошени пренесени средства од претходната година;

II. Приходите по основ на непосредна размена на трудот, што ги опфаќаат сите приходи што се формираат по основ на непосредна размена на трудот преку СИЗ и преку ОЗТ од општествени дејности;

III. Изворните приходи, што ги опфаќаат ставките според шемата на билансот;

IV. Трансферите, дополнителните и отстапените средства, што ги опфаќаат ставките според шемата на билансот;

V. Кредитите, заемите, позајмувањата, ослободените средства и др.;

VI. Други приходи;

VII. Вкупните формирани средства, што претставуваат збир на елементите I до VI.

Елементи на намената на средствата се:

VIII. Непосредните расходи на ООЗТ од општествените дејности, на органите на управата, на буџетите на ОПЗ и СИЗ, чии ставки се:

1) материјални расходи, што ги опфаќаат вкупните материјални трошоци, освен трошоците за облека, обувки храна и лекови што посебно се искажуваат во ставката 3 како потставка б;

2) амортизација;

3) лични доходи и други примања на вработените и на населението, чии потставки се:

а) чисти лични доходи и лични примања на вработените и на населението;

б) натурални примања на населението (храна, лекови, облека, обувки и др.);

в) средства за обезбедување социјална сигурност, и други надомести на работните луѓе и граѓаните, што претставуваат расходи по основ на пензиско-инвалидското осигурување, детската и социјалната заштита;

4) даноци и придонеси од доходот, од личните доходи и други надомести за општа, заедничка и друга потрошувачка;

5) издатак за инвестиции, што претставува вложување за потребите на ОПЗ, СИЗ и ОЗТ од општествените дејности на ниво на СР и САП;

IX) Трансферите, дополнителните и отстапените средства, што ги опфаќаат ставките според шемата на билансот;

X) Издатоците за народна одбрана и општествена самозаштита;

XI) Интервенциите и инвестициите во стопанството, ги опфаќаат: регресите, премниите, компензациите и другите издатоци на стопанството и инвестициите во стопанството;

XII) Отплатите на кредити, заемите, здружените средства и обврските од поранешните години;

XIII) Издвојувањата во резервите, што ги опфаќаат таксуштите и постојаните буџетски резерви и материјалните резерви на општината;

XIV) Други расходи, што ги претставуваат сите други расходи што не се опфатени со наведените елементи, ставки и потставки;

XV) Намената на средствата, што претставува збир на елементите VIII до XIV.

Општествено-политичките заедници (СР и САП) за своите потреби во рамките на аналитичко-документационата основа на планот можат да даваат и поподробен приказ на средствата за заеднички потреби, а според посебните подбиланси 1 и 2 дадени кон билансот 4 на општините. (Биланс на средствата за општи општествени и заеднички потреби на општините). За општи општествени потреби служи билансот на буџетот на СР, односно на САП и средствата за финансирање на општествено-политичките организации.

Приказ на средствата на самоуправните интересни заедници на општествените дејности, на територијата на СР и САП се дава како посебен подбиланс 1, ги има истите елементи, ставки и потставки како билансот 5 (Биланс на средствата за општи и заеднички потреби), со тоа што вкупните средства за заеднички потреби по сите елементи, ставки и потставки натаму се прикажуваат посебно за: СИЗ за образование, СИЗ за наука, СИЗ за култура, СИЗ за физичка култура, СИЗ за социјална заштита, СИЗ за вработување, СИЗ за здравствено осигурување и СИЗ за пензиско и инвалидско осигурување.

Покрај приказите на средствата на самоуправните интересни заедници на територијата на СР и САП, како посебен, се дава подбиланс 2 кон билансот 5 во кој се прикажуваат вкупниот приход и расходот на ОЗТ од општествените дејности на СР и САП. Одделни елементи на тој подбиланс претставуваат приходни и расходни ставки вкупно за сите организации на здружен труд и посебно прикажано за организациите на здружен труд од општествените дејности: образование, научноистражувачка дејност, култура и уметност, физичка култура, здравство и социјална заштита.

Како извор на податоците за сите елементи, ставки и потставки на овој биланс служат податоците, документациите, публикациите и информациите на општествениот систем на информирање и друга документација на СР и САП. ООЗТ од општествени дејности и на самоуправните интересни заедници (завршни сметки: на буџетите на СР и САП, на СИЗ од општествените дејности и на ООЗТ од општествените дејности) за изминатиот период. За наредниот период податоците се добиваат врз основа на процена;

6) МАТЕРИЈАЛЕН БИЛАНС

РАСПОЛОЖИВО

РАСПОРЕДЕНО

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПОЧЕТНИ ЗАЛИХИ	VI. ПОТРОШУВАЧКА
II. ПРОИЗВОДСТВО	VII. ИСПОРАКИ НА ПРОИЗВОДИ НА ДРУГИ СР И САП
III. НАБАВКА НА ПРОИЗВОДИ ОД ДРУГИ СР И САП	VIII. ИЗВОЗ
IV. УВОЗ	IX. КРАЈНИ ЗАЛИХИ
V. ВКУПНО РАСПОЛОЖИВО (I до IV)	X. ВКУПНО РАСПОРЕДЕНО (VI до IX)

Материјалните биланси се изработуваат за поважните производи во соодветни единици на мери во областа на индустријата и рударството; земјоделството и рибарството, и шумарството, а според листата на производите за изработка на материјални биланси, што е отпечатена кон ова упатство и претставува негов составен дел.

Елементи Расположиво, се:

I Почетните залихи, што ги опфаќаат почетните залихи по разни основи, и тоа: во производството; во трговијата, кај потрошувачите од општествениот сектор; во домаќинствата и во резервите;

II Производството;

III Набавката на производи од други републики и автономни покраини;

IV Увозот;

V Вкупно расположиво, што го опфаќа збирот на елементите I до IV.

Елементи Распоредено, се:

VI. Потрошувачката, што опфаќа потрошувачка на производите по разни основи, и тоа: репродукционата потрошувачка, инвестиционата потрошувачка, општата и заедничката потрошувачка и личната потрошувачка;

VII. Испораките на производи на други СР и САП;

VIII. Извозот;

IX. Крајните залихи што ги опфаќаат крајните залихи по разни основи, и тоа: кај производителите; во трговијата: кај потрошувачката на општествениот сектор; во домаќинствата и во резервите;

X. Вкупно распоредено, што го опфаќа збирот на елементите VI до IX.

Како извор на податоци служат истите податоци како и за билансот I (Биланс на формирањето и распределбата на општествениот бруто производ).

7) СТОКОВНО-ПАРИЧЕН БИЛАНС**СТОКОВНИ ФОНДОВИ****ПАРИЧНИ ФОНДОВИ**

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД	VIII. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ НА ПРОИЗВОДСТВОТО
II. НАБАВКИ ОД ДРУГИ СР И САП	IX. ЛИЧНА ПОТРОШУВАЧКА
III. УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	X. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ ЗА ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ И ЗАЕДНИЧКИ ПОТРЕБИ (1 до 3)
IV. ВКУПНО (I до III)	1. За општи општествени потреби
V. ИЗВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	2. За заеднички потреби
VI. ИСПОРАКИ НА ДРУГИ СР И САП	3. За други потреби
	XI. БРУТО ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИТЕ ФОНДОВИ (1+2)
	1. Инвестиции во производствените фондови
	2. Инвестиции во непроизводствените фондови
	XII. ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИТЕ ФОНДОВИ
	XIII. РАЗЛИКА ВО СТОКОВНИТЕ И КУПОВНИТЕ ФОНДОВИ
VII. ВКУПНО СТОКОВНИ ФОНДОВИ (IV—V—VI)	XIV. ВКУПНО ПАРИЧНИ ФОНДОВИ (VIII до XII—XIII)

Елементи на стоконите фондови се:

I. Општествениот бруто производ, што претставува збир на општествениот бруто производ, општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството;

II. Набавките од други СР и САП;

III. Увозот на стоки и услуги, што се искажува во полни динарски износи (без нето камата). На доларските вредности на увозот на стоки искажан во текуштиот платен биланс се применуваат инструментите на надворешнотрговскиот режим, односно просечниот ефективен курс на увозот на стоки. Услугите (нестоконни расходи) се пресметуваат според важечкиот пресметковен курс;

IV. Вкупно, што претставува збир на елементите I до III;

V. Извозот на стоки и услуги (без нето дознаки), што се искажува во полни динарски износи и се пресметува со примена на сите инструменти на надворешнотрговскиот режим, односно според просечниот ефективен курс применет на доларските вредности на извозот на стоки и услуги дадени во текуштиот платен биланс;

VI. Испораките на други СР и САП;

VII. Вкупно стоконите фондови, што претставуваат намалување на елементот IV за елементите V и VI;

Елементи на паричните куповни фондови се:

VIII. Материјалните трошоци на производството, што ги опфаќаат вкупните материјални трошоци и производствените услуги во процесот на производството на општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството;

IX. Личната потрошувачка, што ги претставува сите парични издавања на населението за стоки преку трговската мрежа, издатоците за угостителски и туристички стоки и услуги, за занаетчиски услуги, за услуги на сообраќајот и вреките, за стабено-комунални услуги, културни услуги и здравствени услуги, за даноци и други издвојувања (за штедење, отплати на кредити и сја.), како и вредноста на натуралното производство пресметана според цените на производителите;

X. Материјалните трошоци за општи општествени и заеднички потреби, што ги опфаќаат вкупните материјални трошоци за тие намени, намалени за храна, облека, обувки и лекови, а чии што ставки се:

- 1) за општи општествени потреби;
- 2) за заеднички потреби;
- 3) за други намени;

XI. Бруто инвестициите во основните фондови, што ги опфаќаат производствените и непроизводствените инвестиции на општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството, а чии што ставки се:

- 1) инвестициите во производствените фондови;
- 2) инвестициите во непроизводствените фондови;

XII. Инвестициите во обртните фондови;

XIII. Разликите во стоковните и куповните фондови;

XIV. Вкупно паричните фондови, што претставуваат збир на елементите VIII до XIII.

Како извор на податоци служат истите податоци како и за билансот 1; (Биланс на формирањето и распределбата на општествениот бруто производ).

8) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И РАСПРЕДЕЛБАТА НА СРЕДСТВАТА ЗА ФИНАЛНА ПОТРОШУВАЧКА

ФОРМИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА

РАСПРЕДЕЛБА НА СРЕДСТВАТА

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ОПШТЕСТВЕН ПРОИЗВОД	V. ЖИВОТЕН СТАНДАРД (1+2)
II. САЛДО ОД ОДНОСИТЕ НА РАБОТЕЊЕТО СО ДРУГИ СР И САП	1. Лична потрошувачка
III. САЛДО НА ИЗВОЗОТ И УВОЗОТ НА СТОКИ И УСЛУГИ	2. Општествен стандард (а+б)
	а) материјални расходи
	б) нестопански инвестиции
	VI. ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ (1+2)
	1. Материјални расходи
	2. Нестопански инвестиции
	VII. ДРУГА НЕСТОПАНСКА ПОТРОШУВАЧКА (1+2)
	1. Материјални расходи
	2. Нестопански инвестиции
	VIII. СТОПАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ (1+2)
	1. Бруто-инвестиции во основните производствени фондови
	2. Инвестиции во обртните фондови
IV. ВКУПНО ФОРМИРАНИ СРЕДСТВА (I до III)	IX. ВКУПНО РАСПРЕДЕЛБА НА СРЕДСТВАТА (V до VIII)

Елементи на формирањето на средствата се:

I. Општествениот производ, што ги опфаќа општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството (Биланс I. Биланс на формирањето и распределбата на општествениот бруто производ за републиките и автономните покраини, елемент V);

II. Салдото од односите на работењето со други СР и САП;

III. Салдото на извозот и увозот на стоки и услуги, што се добива како разлика помеѓу извозот и увозот на стоки и услуги;

IV. Вкупно формираните средства претставуваат збир на елементите I до III.

Елементи на распределбата на средствата се:

V. Животниот стандард, чиишто ставки се:

- 1) лична потрошувачка (опфатност Биланс 3, елемент VI);
- 2) општествен стандард, чиишто потставки се:

а) материјални расходи, кои се состојат од материјалните трошоци на образованието и културата, здравството и социјалната заштита, на самовправните интересни заедници и самоуправните интересни заедници за домување. Тие расходи треба да се намалат за облека, обувки, храна и лекови;

б) нестопански инвестиции, што опфаќаат вложувања во дејностите на образованието и културата, здравството и социјалната заштита, на самоуправните интересни заедници од општествените дејности, на самоуправните интересни заедници за домување, како и станбената изградба на општествениот и индивидуалниот сектор што може да се искаже како посебна потставка во рамките на нестопанските инвестиции;

VI. Општите општествени потреби, чишто ставки се:

- 1) материјални расходи што ги опфаќаат расходите на општествено-политичките заедници на органите и општествено-политичките организации, освен расходите за облека, обувки, храна и лекови;
- 2) нестопански инвестиции, што се однесуваат на дејноста на општествено-политичките заедници и органи, како и на општествено-политичките организации;

VII. Друга нестопанска потрошувачка, чишто ставки се:

- 1) материјални расходи, што опфаќаат расходи на дејностите на банките, осигуравањето на имот и лица, неспомнатите СИЗ и фондови, како и здруженијата на организациите на здружен труд;
- 2) нестопански инвестиции, што опфаќаат вложувања во дејностите на банките, осигуравањето на имот и лица, неспомнатите СИЗ и фондови, како и здруженијата на организациите на здружен труд;

VIII. Стопанските инвестиции, чишто ставки се:

- 1) бруто-инвестиции во основните производствени фондови, што опфаќаат инвестиции на општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството (опфатност Биланс 4. елемент XI, ставки 1 и 2);
- 2) инвестиции во обртните фондови, што ги опфаќаат општествениот и индивидуалниот сектор на стопанството (Биланс 4. елемент XII, ставки 1 и 2);

IX. Вкупно распределба на средствата, која претставува збир на елементите V до VIII.

Како извор на податоци служат истите податоци како и за билансот 1. (Биланс на формирањето и распределбата на општествениот бруто производ).

9. БИЛАНС НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ НА БУЏЕТИТЕ НА СР И САП

ПРИХОДИ

РАСХОДИ

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
I. ПРЕНЕСЕНИ СРЕДСТВА ОД ПРЕТХОДНИОТ ПЕРИОД	VI. ДОХОД НА РАБОТНАТА ЗАЕДНИЦА И СРЕДСТВА НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВАТА (1+2)
II. ИЗВОРНИ ПРИХОДИ (1 до 7)	1. Доход на работната заедница (a+b+v) а) чисти лични доходи б) придонеси и даноци на доходот и личен доход в) средства на заедничката потрошувачка
1. Даноци на доходот	2. Средства на органите на управата (a+b+v+g) а) материјални трошоци б) амортизација в) посебни намени г) средства за опрема и за инвестиции
2. Даноци од личните доходи на работниците	VII. НАРОДНА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНА САМОЗАШТИТА
3. Даноци од личните доходи на индивидуалниот сектор	VIII. НЕСТОПАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ
4. Данок на промет на производи и услуги (a+b) а) основен данок на промет б) посебен републички (покраински) данок на промет	IX. ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА (1+4)
5. Други даноци (на надоместите за услуги, од имот и др.)	1. Дадени дополнителни и отстапени средства на други ОПЗ
6. Такси	2. Дополнителни и отстапени средства за заеднички потреби
7. Приходи на органите на ОПЗ, според посебни прописи и други приходи	3. Пренесени средства на месните заедници
III. ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА (1 до 3)	4. Пренесени средства на општествено-политичките организации
1. Дополнителни средства од буџетот на федерацијата	X. СОЦИЈАЛНИ ПОМОШТИ И ДАВАЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО
2. Примени средства од буџетите на други ОПЗ	XI. ИНТЕРВЕНЦИИ И ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО
3. Здружени средства на ОПЗ	XII. ОТПЛАТИ НА КРЕДИТИ, ЗАЕМИ И ОБВРСКИ ОД ПОРАНЕШНИТЕ ГОДИШИ
IV. КРЕДИТИ, ЗАЕМИ И ПОЗАЈМУВАЊА, ОСЛОБОДЕНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА (1 до 4)	XIII. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИТЕ
1. Вратени, орочени, здружени и пренесени средства	XIV. ДРУГИ РАСХОДИ
2. Примени кредити	
3. Средства на јавни заеми	
4. Користени средства на резервите	
V. ВКУПНО ПРИХОДИ (I до IV)	XV. ВКУПНО РАСХОДИ (VI до XIV)

Елементи на приходите се:

- I. Пренесените средства од претходниот период, што претставуваат пренесени непотрошени средства;
- II. Изворните приходи, што ги опфаќаат ставките и потставките според шемата на билансот;
- III. Трансферните средства, што ги опфаќаат ставките според шемата на билансот;
- IV. Кредитите, заемите, зајмувањата, ослободените и други средства што ги опфаќаат ставките според шемата на билансот;
- V. Вкупните приходи што претставуваат збир на елементите I до IV.

Елементи на расходите се:

- VI. Доходот на работната заедница и средствата на органите на управата, што ги опфаќаат ставките и потставките според шемата на билансот;
- VII. Народната одбрана и општествената самозаштита;
- VIII. Нестопанските инвестиции;
- IX. Трансферните средства, чиешто ставки се:
  - 1) дадени дополнителни и отстапени средства на други ОПЗ, што ги опфаќаат дадените и отстапените средства на буџетот на федерацијата на буџетите на СР и САП, како и дадени и отстапени средства на буџетите на општините, меѓуопштинските за единици и градовите;
  - 2) дополнителни и отстапени средства за заеднички потреби, што ги опфаќаат средствата отстапени на СИЗ и на организациите на здружен труд од општествените дејности;
  - 3) пренесени средства на месните заедници;
  - 4) пренесени средства на општествено-политичките организации;
- X. Социјалните помошти и давања на населението;
- XI. Интервенциите и инвестициите во стопанството, што ги опфаќаат премиите, регресите, компензациите на стопанството и инвестициите во стопанството;
- XII. Отплатите на кредитите, заемите и обврските од претходните години;
- XIII. Средства на резервите, што ги опфаќаат постојаните и текуштите буџетски резерви и материјалните резерви на СР и САП;
- XIV. Други расходи;
- XV. Вкупните расходи, што претставуваат збир на елементите VI до XIV.

Како извор на податоци служат завршните сметки на буџетите на СР и САП и друга документација на општествениот систем на информирање за изминатиот период. За наредниот период податоците се добиваат врз основа на процена.

10) ПЛАТНОВИЛАНСНИ ПОЗИЦИИ НА РЕПУБЛИКИТЕ, ОДНОСНО НА АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ ВО ЕДИНСТВЕНАТА ПРОЕКЦИЈА НА ПЛАТНИОТ БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА И

11) ДЕВИЗНОВИЛАНСНИ ПОЗИЦИИ НА РЕПУБЛИКИТЕ, ОДНОСНО НА АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ ВО ЕДИНСТВЕНАТА ПРОЕКЦИЈА НА ДЕВИЗНИОТ БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА

Наведените билансни позиции СР и САП ги искажуваат според: „Одлуката за методологијата и критериумите за утврдување и методологијата за следење на остварувањето на проекциите на платновилансните позиции и на проекциите на девизновилансните позиции на републиките, односно на автономните покраини во единствената проекција на платниот биланс и единствената проекција на девизниот биланс на Југославија“ („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/79).

Д. Федерација

11 Аналитичко-документационата основа на општествениот план на Југославија ја сочинуваат аналитичкопроекционите биланси:

1) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И НА РАСПРЕДЕЛБАТА НА ОПШТЕСТВЕНИОТ БРУТО ПРОИЗВОД

Овој биланс на ниво на федерацијата ги има истите елементи, ставки и потставки како и соодветниот биланс на ниво на републиките и автономните покраини освен елементот XIII.) Салдо на набавките и испораките со други СР и САП) кој не се наоѓа во билансот на федерацијата. Објасненијата за елементите, ставките, потставките и изворите на податоците за овој биланс се исти како и за соодветниот биланс на републиките и автономните покраини (Биланс 1 точка 10, на ова упатство);

2) БИЛАНС НА ВКУПНОТО И НА АКТИВНОТО НАСЕЛЕНИЕ

Овој биланс се прикажува исто како и соодветниот биланс за општините, односно според истата шема, со истите елементи, ставки и потставки и со истите извори на податоци (Биланс 2 точка 9, на ова упатство);

3) БИЛАНС НА ПРИМАЊАТА И ИЗДАТОЦИТЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Овој биланс се прикажува исто како и за соодветниот биланс на републиките и автономните покраини, односно според истата шема, со истите елементи, ставки и потставки и со истите извори на податоци (Биланс 3 точка 10, на ова упатство);

4) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И НАМЕНА НА СРЕДСТВАТА ЗА ИНВЕСТИЦИИ

Овој биланс се прикажува исто како и за соодветниот биланс на ниво на републиките и автономните покраини, односно според истата шема, со истите елементи, ставки и потставки и со истите извори на податоци (Биланс 4 точка 10, на ова упатство);

5) МАТЕРИЈАЛЕН БИЛАНС

Овој биланс на ниво на федерацијата ги има истите елементи, ставки и потставки како и соодветниот биланс на ниво на републиките и автономните покраини освен елементите III (набавка на производи од други СР и САП и VII Извоза на други СР и САП), што не се наоѓаат во билансот на федерацијата. Објасенијата за елементите, ставките и потставките, како и изворите на податоците за овој биланс се исти како и за соодветниот биланс на републиките и покраините (Биланс 6 точка 10, на ова упатство);

6) СТОКОВНО-ПАРИЧЕН БИЛАНС

— формирање и наменска употреба на стоквно-паричните фондови —

СТОКОВНИ ФОНДОВИ

КУПОВНИ ФОНДОВИ

Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
1	2
A. ВКУПНОТО СТОПАНСТВО (A₁ + A₂ + A₃)	
I. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД	VI. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ НА ПРОИЗВОДСТВОТО И УСЛУГИТЕ
II. УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	VII. ЛИЧНА ПОТРОШУВАЧКА
III. ВКУПНО (I до II)	VIII. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ ЗА ЗАЕДНИЧКИ И ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ
IV. ИЗВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	IX. БРУТО ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИТЕ ФОНДОВИ (a + б) а) производствени инвестиции б) непроизводствени инвестиции
	X. ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИ ФОНДОВИ
	XI. РАЗЛИКА ВО СТОКОВНИТЕ И КУПОВНИТЕ ФОНДОВИ
V. ВКУПНО (III—IV)	XII. ВКУПНО (VI до X ± XI)
A₁. СРЕДСТВА НА ТРУДОТ — Оддел I₁	
I. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД	VI. СТОПАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ (1 + 2) 1. Во основни средства 2. Во обртни средства
II. УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	VII. РАЗЛИКА ВО СТОКОВНИТЕ И КУПОВНИТЕ ФОНДОВИ
III. ВКУПНО (I + II)	
IV. ИЗВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	
V. ВКУПНО (III—IV)	VIII. ВКУПНО (VI ± VII)
A₂. ПРЕДМЕТИ НА ТРУДОТ — Оддел I₂	
I. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД	VI. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ НА ПРОИЗВОДСТВОТО
II. УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	VII. ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИ СРЕДСТВА
III. ВКУПНО (I до II)	VIII. РАЗЛИКА ВО СТОКОВНИТЕ И КУПОВНИТЕ ФОНДОВИ
IV. ИЗВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ	
V. ВКУПНО (III—IV)	IX. ВКУПНО (VI + VII ± VIII)

А. СРЕДСТВА ЗА НЕПРОИЗВОДСТВЕНА ПОТРОШУВАЧКА

— Оддел II

- I. ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД
- II. УВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ
- III. ВКУПНО (I + II)
- IV. ИЗВОЗ НА СТОКИ И УСЛУГИ

- VI. ЛИЧНА ПОТРОШУВАЧКА
- VII. МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ ЗА ЗАЕДНИЧКИ И ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ (a + б)
  - a) заеднички и општи општествени потреби
  - б) други намени
- VIII. НЕПРОИЗВОДСТВЕНИ ИНВЕСТИЦИИ (a + б + в + г)
  - a) за заеднички потреби
  - б) за општи општествени потреби
  - в) за станбена изградба
  - г) други непроизводствени инвестиции
- IX. ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБРТНИ СРЕДСТВА (ЗАЛИХИ)
- X. РАЗЛИКИ ВО СТОКОВНИТЕ И КУПОВНИТЕ ФОНДОВИ

V. ВКУПНО (III—IV)

XI. ВКУПНО (VI до IX ± X)

Стоковно-паричниот биланс ги има истите елементи, ставки и потставки како и соодветниот биланс на ниво на СР и САП освен елемент II (набавка од други СР и САП) и елемент VI (испораки на други СР и САП) што не се наоѓаат во стоковно-паричниот биланс на федерацијата. Објасненијата за елементите, ставките, потставките и изворите на податоци за овој биланс се исти како и за соодветниот биланс на републиките и автономните покраини (Биланс 7 точка 10, на ова упатство). Расчленувањето на Стоковно-паричниот биланс на оддели на економската намена A₁ — средства за работа — оддел I; A₂ — предмети на трудот — оддел I₂ и A₃ — средства за непроизводствена потрошувачка — оддел II во начело се врши врз база на input-output табели;

7) БИЛАНС НА ФОРМИРАЊЕТО И РАСПРЕДЕЛБАТА НА СРЕДСТВАТА ЗА ФИНАЛНА ПОТРОШУВАЧКА

Овој биланс ги има истите елементи, ставки и потставки како и соодветниот биланс на ниво на СР и САП освен елементот II (Салдо од односите на работењето со други СР и САП) што не се наоѓа во билансот на федерацијата. Објасненијата за елементите, ставките, потставките и изворите на податоци за овој биланс се исти како и за соодветниот биланс на републиките и автономните покраини (Биланс 7 точка 10, на ова упатство);

8) БИЛАНС НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ НА БУЏЕТОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

ПРИХОДИ	РАСХОДИ
Елементи, ставки и потставки	Елементи, ставки и потставки
1	2
I. ПРЕНЕСЕНИ СРЕДСТВА ОД ПРЕТХОДНАТА ГОДИНА	VII. СРЕДСТВА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИТЕ (1 до 5)
II. ДАНОК НА ПРОМЕТ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ, ТАКСИ, ЦАРИНИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ (1 до 3)	1. Средства за лични доходи и други лични примања (a + б + в) <ul style="list-style-type: none"> a) средства за лични доходи б) средства за лични доходи и други лични примања на функционерите и делегатите в) средства за други посебни намени и за општи општествени потреби
III. ПРИХОДИ СПОРЕД ПОСЕБНИ СОЈУЗНИ ПРОПИСИ, ПРИХОДИ НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	2. Средства за заедничка потрошувачка
IV. ПРИХОДИ ОД ДРУГИ ОПЗ	3. Материјални трошоци
V. ЗАЈМУВАЊА КРЕДИТИ И ДРУГИ ОСЛОБОДЕНИ СРЕДСТВА НА ТЕКУШТАТА ГОДИНА (1 + 2)	4. Амортизација
1. Примени кредити	5. Средства за инвестициони вложувања
2. Средства на Народната банка	VIII. НАРОДНА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНА САМОЗАШТИТА
	IX. ДОПОЛНИТЕЛНИ СРЕДСТВА НА БУЏЕТИТЕ НА РЕПУБЛИКИТЕ И АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ
	X. СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ДЕЛНОСТИ
	XI. ДРУГИ ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ (1 до 3)
	1. На општествено политичките организации
	2. Дотации на Фондот на солидарност со неврзаните земји и со земите во развој
	3. Надомести на СОК и друго

1	2
	XII. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИТЕ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА
	XIII. ОРОЧЕНИ И ИЗДВОЕНИ СРЕДСТВА, ОБВРСКИ И ДРУГИ ПОТРЕБИ ОД ИНТЕРЕС ЗА ФЕДЕРАЦИЈАТА (1 + 2)
	1. Отплати на кредити и заеми
	2. Обврски и други потреби од интерес за федерацијата
VI. ВКУПНО ПРИХОДИ ЗА РАСПРЕДЕЛБА (I до V)	XIV. ВКУПНО РАСПРЕДЕЛЕНИ ПРИХОДИ (VII до XIII)

Елементи на приходите се:

I. Пренесените средства од претходната година, што го содржат вишокот на приходите над расходите од претходната година, а се пренесуваат во буџетот на наредната (текуштата година), и се исказуваат само за изминатиот период;

II. Днокот на промет на производи и услуги, таксите, царините и другите давачки, чии што ставки се:

- 1) данок на промет на производи и услуги, што опфаќа дел од основниот данок на промет на производи и услуги;
- 2) такси, што опфаќаат конзуларни такси, царински такси, други сојузни административни такси и судски такси;
- 3) царини и други давачки, ги опфаќаат царините и посебните увозни давачки и таксите и лежарните;

III. Приходите според посебни сојузни прописи, приходите на сојузните органи и организации и други приходи, што претставуваат приходи на сојузните органи и организации;

IV. Приходите од други општествено-политички заедници што претставуваат трансферни средства од СР и САП на федерацијата;

V. Зајмувањата, кредитите и други ослободени средства од текуштата година, чиишто ставки се:

- 1) примените кредити;
- 2) средствата на Народната банка;

VI. Вкупно приходи за распределба, што претставуваат збир на елементите I до V.

Елементи на расходите се:

VII. Средства за работа на органите, што претставуваат средства што работниците ги стекнуваат како доход на работната заедница, а чиишто ставки се:

- 1) средства за лични доходи и други лични примања, а чии потставки се:
  - а) средствата за лични доходи;
  - б) средствата за лични доходи и други лични примања на функционерите и делегатите;
  - в) средствата за други посебни намени и за општи општествени потреби;

2) средства за заедничка потрошувачка, што ги опфаќаат средствата издвоени за регреси, помош, топол оброк, за станбена изградба и др.;

3) материјалните трошоци, што ги опфаќаат вкупните трошоци намалени за вредноста на облека, обуќи, храна и лекови;

4) амортизација што претставува збир на амортизацијата на основните средства според пропишаните ставки и над ставките пропишани со закон;

5) средства за инвестициони вложувања, што претставуваат нестопански инвестиции и средства на опремата;

VIII. Народната одбрана и општествената самозаштита, што ги претставуваат средствата за потребите на Југословенската народна армија и средствата за покрите на расходите во врска со вршењето услуги на корисници надвор од ЈНА;

IX. Дополнителните средства на буџетите на републиките и автономните покраини, што ги опфаќаат дополнителните средства и посебните дополнителни средства на буџетите на републиките и автономните покраини;

X. Средства за финансирање на општествените дејности, што ги опфаќаат средствата за финансирање на дејностите на пензиско-инвалидското осигурување, борчката и инвалидската заштита и други наменски средства.

XI. Други општи општествени потреби, чиишто ставки се:

- 1) на општествено-политичките организации;
- 2) дотации на Фондот на солидарноста со неврзаните земји и со земјите во развој;
- 3) надомести на СОК и друго.

XII. Средства на резервите на федерацијата што ги опфаќаат издвојувањата за постојаната буџетска резерва, за текуштата буџетска резерва и за материјалните резерви;

XIII. Орочените и издвоените средства, обврските и други потреби од интерес за федерацијата, чиишто ставки се:

- 1) отплати на кредити и заеми;
- 2) обврски и други потреби од интерес за федерацијата;

XIV. Вкупно распоредените приходи, што претставуваат збир на елементите VII до XII и се еднакви на елементот VI.

9) ПЛАТЕН БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА СО ПЛАТНОВИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ НА РЕПУБЛИКИТЕ И ПЛАТНОВИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ НА АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ И

10) ДЕВИЗЕН БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА СО ДЕВИЗНОВИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ НА РЕПУБЛИКИТЕ И СО ДЕВИЗНОВИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ НА АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ

Билансите од став 1 на оваа точка се прикажуваат исто како и билансите за СР и САП, а во согласност со прописите и методологијата што се користи за искажување и следење на платниот и девизниот биланс.

III. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

12. Носителите на планирањето, при изработката на анализата за изминатиот период и при утврдувањето на развојните можности за периодот за кој се донесува планот, во своите планови ги искажуваат задолжителните аналитичко-проекциони биланси за 1978, 1979, 1980 и 1985 година, а материјалните биланси ги изработуваат за секоја година во периодот од 1978 до 1985 година. Билансот на формирањето и намената на средствата за инвестиции се изработуваат и кумулативно за периодот од 1981 до 1985 година.

13. Вредносните искази во задолжителните аналитичко-проекциони биланси за изминатиот период се искажуваат во текушти цени, а за наредниот период за кој се донесува планот во постојани цени (цените за 1980 година).

Општествено-политичките заедници како постојани цени ги користат цените од последната година која му претходи на планскиот период (цените за 1980 година).

14. Сите носители на планирањето ги изработуваат задолжителните аналитичко-проекциони биланси за изминатиот период врз основа на сопствените евиденции, податоци и информации, како и врз податоците, публикациите и информациите од општествениот систем на информирањето.

15. Самоуправните организации и заедници и општествено-политичките заедници ова упатство го применуваат за подготвување и донесување на своите среднорочни планови за периодот од 1981 до 1985 година, како и за остварување на своите планови по години, во наведениот плански период.

16. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 5/26
15 мај 1980 година
Белград

Генерален директор
на Сојузниот завод за
општествено планирање,
Спасоје Меденица, с.р.

Прилог

ЛИСТА НА ПРОИЗВОДИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАТЕРИЈАЛНИ БИЛАНСИ¹⁾

Грана 0101 Електростопанство		Единица на мера	
1. Електроенергија	0101010120	Хидроелектрична енергија на електро- станските електрани	Mwh
	0101010228	Хидроелектрична енергија на индус- триските електрани	Mwh
	0101010126	Термоелектрична енергија на електро- станските електрани	Mwh
	0101020223	Термоелектрична енергија на индус- триските електрани	Mwh
	0101030121	Нуклеарно-електрична енергија	Mwh
Гранка 0102 Производство на јаглен			
2. Камен јаглен	0102010124	Камен јаглен	тона
3. Мрк јаглен	0102020120	Мрк јаглен	тона
4. Лигнит	0102030222	Лигнит	тона
5. Јаглен за коксирање	нема шифра	Јаглен за коксирање	тона

1) Оваа листа на производи за изработка на материјални биланси ги опфаќа: производите по кои се изработуваат проекциите на материјалните биланси во Сојузниот завод за општествено планирање и производите по кои Сојузниот завод за статистика предвидува да дава информации за остварувањето на материјалните биланси.

Социјалистичките републики, односно автономните покраини оваа листа на производи можат да ја користат според своите потреби, а тоа значи дека можат да изработуваат материјални биланси само за оние производи што се од значење за републиката односно автономната покраина, а можат да изработуваат материјални биланси и за други производи што се од значење за нив.

			Единица на мера
Гранка 0103 Преработка на јаглен			
6. Коже	0103010128	Крупен металуршки кокс	тона
	0103010225	Леарнички кокс	тона
	0103010322	Ситен металуршки кокс	тона
Гранка 0104 Производство на нафта и земен гас			
7. Сурова нафта	0104100120	Сурова нафта	тона
8. Природен гас	0104200125	Земен гас	мил m ³
Гранка 0105 Производство на деривати од нафта			
9. Бензин моторен	0103000227	Моторен 86, 98 и повеќе октани, авионски, екстракционен за маслодајни култури и гуми и друг специјален бензин	тона
10. Дизел гориво (гасно масло)	0105000626	Дизел гориво Д-1, Д-2, Д-3, Д-4	тона
11. Масло за горење (мазут)	01050008050	Масло за горење	тона
12. Течен гас	0105001924	Пропан, бутан, пропан-бутан, други заситени и незаситени јаглеводороди	тона
Гранка 0106 Производство на железна руда			
13. Руда на железо и на концентрати	0106000123	Руда на железо до 42% железо	тона
	0106000220	Руда на железо со 42% и повеќе	тона
	0106000425	Концентрат на железо	тона
Гранка 0107 Црна металургија			
14. Сиво сурово железо	0107110429	Сиво железо	тона
15. Отпадоци од железо и челик	010711061	Старо железо	тона
16. Феролегури	0107200126	Силикоманган	тона
	0107200223	Фероманган	тона
	0107200320	Ферохром	тона
	0107200428	Силикохром	тона
	0107200525	Феросилициум	тона
	0107200622	Силициум, метал	тона
	0107200720	Силикокалциум	тона
	0107200827	Други феролегури	тона
17. Валалнички полуфабрикати	0107130128	Валалнички полуфабрикати (блумови, гредички, слабови, платини, штурци и др.)	тона
18. Готови производи	0107130225	Железнички шини	тона
	0107130322	Тежок и лесен обработен колосечен прибор	тона
	0107130420	Тежок и лесен суров колосечен прибор	тона
	0107130527	Тешки носачи	тона
	0107130624	Тежок аголен челик	тона
	0107130721	Други тешки профили	тона
	0107130829	Валана жица од обичен и квалитетен челик	тона
	0107130926	Бетонски челик — мазен	тона
	0107131027	Бетонски челик — ребраст	тона
	0107131329	Други профили	тона
	0107131426	Бродски дебел лим	тона
	0107131523	Други дебели лимови	тона
	0107131620	Бродски средни лимови (3—5 mm)	тона
	0107131728	Други средни лимови	тона

			Единица на мера
	0107131825	Топло валани обични и квалитетни тенки лимови	тона
	0107131922	Ладно валани динамо и трафо лимови	тона
	0107132023	Други ладно валани лимови од сите ди- мензии и квалитети	тона
	0107132120	Ладно валани ленти од сите димензии и квалитети	тона
	0107132228	Ладно одлеани профили	тона
	0107132325	Ладно валани бандажи и тркала	тона
	0107132422	Безрабни цевки	тона
	0107132520	Влечен, лупен и брусен челик од оби- чен и квалитетен челик	тона
	0107132627	Патентирана жица	тона
	0107132724	Друга влечена жица	тона
	0107132821	Поцинкувана жица	тона
	0107132929	Заварени цевки	тона
	0107133020	Лужни лимови, средни, тенки и фини	тона
	0107133127	Поцинкувани лимови и ленти, средни, тенки и фини	тона
	0107133224	Други превлечени лимови, пластифици- рани и др.	тона
	0107133321	Ковани производи на тешка ковачница	тона

Гранка 0108 Производство на руди на обоени метали

19. Боксит	0108300124	Боксит	тона
20. Руда и концентрат на бакар	0108100125	Бакарна руда	тона
	0108100320	Концентрат на бакар	тона
21. Концентрат на олово	0108200421	Концентрат на олово	тона
22. Концентрат на цинк	0108200529	Концентрат на цинк	тона
23. Руда и концентрат на хром	0108900725	Руда на хром	тона
	0108900920	Концентрат на хром	тона
24. Руда на манган	0108901128	Руда на манган	тона
25. Руда на антимон	0108900423	Руда на антимон	тона

Гранка 0109 Производство на обоени метали

26. Бакар	0109100120	Аноден бакар	тона
	0109100226	Аноден бакар претопен	тона
	0109100323	Електролитички бакар	тона
	0109100420	Електролитички бакар претопен	тона
	0109100528	Легури на бакар	тона
27. Глиница	0109410128	Глиница	тона
28. Производство на алуминиум	0109420123	Алуминиум во инготи	тона
	0109420220	Алуминиум во инготи, претопен	тона
	0109420328	Алуминиумски легури (силумин)	тона
29. Цинк метал	0109300128	Суров цинк	тона
	0109300225	Цинков прав	тона
30. Олово метал	0109200123	Сурово олово	тона
	0109200220	Рафинирано олово	тона
	0109200328	Легури на олово	тона
31. Антимон метал	0109910120	Антимон-регулус	тона
32. Калај метал	0109990124	Калај	тона
33. Никел метал	0109990221	Никел	тона

Гранка 0110 Преработка на обоени метали

34. Производи од алуминиум и од легури на алуминиум	0110100124	Валани рондели од алуминиум	тона
	0110100221	Валани лимови и платини од алуми- ниум и легури од алуминиум од сите профили	тона
	0110100329	Валани ленти од алуминиум и легури од алуминиум	тона
	0110100426	Валани алуминиумски фолии	тона
	0110100523	Пресувани производи од алуминиум и од легури на алуминиум	тона
	0110100620	Влечени производи од алуминиум и од легури на алуминиум	тона

			Единица на мера
35. Производи од бакар и легури на бакар	0110910126	Валани лимови и платини од бакар и легури од сите профили	тона
	0110910223	Валани ленти од бакар и легура	тона
	0110910320	Валани рондели од бакар и легура	тона
	0110910525	Влечени производи од бакар и легура	тона
36. Производи од цинк и легури од цинк	0110930127	Валани, влечени и пресувани производи од цинк	тона
	0110920121	Валани, влечени и пресувани производи од олово	тона
37. Производи од олово и легури на олово	0110920121	Валани, влечени и пресувани производи од олово	тона
38. Алуминиумски челични јажиња	нема шифра	Јажиња со челични јадра — алуминиумски	тона

Гранка 0111 Производи од неметални минерали

39. Азбестно влакно	0111110328	Азбестно влакно III, IV, V, VI, VIII	тона
40. Кварцен песок, кварц и кварцит	0111130124	Кварцен песок, суров и миен	тона
	0111130221	Квари и кварцит	тона
41. Суров магнезит	0111120129	Суров магнезит	тона
42. Производство на сол	0111210136	Морска сол за човечка и добиточка храна	тона
	0111290130	Камена сол	тона
	0111290334	Вакумирана сол	тона
43. Магнезитни и хром-магнезитни тули, маси и брашно	нема шифра	Магнезитни и хром-магнезитни тули, маси и брашно	тона

Гранка 0112 Преработка на неметални минерали

44. Керамички плочки	0112320229	Керамички плочки (сидни, подни, фасадни, мозаик)	тона
45. Производство на рамно стакло	0112110127	Рамно стакло, прозорско	тона
	0112110224	Рамно стакло, леано	тона
46. Амбалажно и друго шупливо стакло	0112190139	Шупливо стакло за широка потрошувачка од рачна изработка	тона
	0112190236	Шупливо стакло за широка потрошувачка од машинска изработка	тона
	0112190325	Друго шупливо стакло, сијалични балони и др.	тона
	0112120122	Амбалажно стакло	тона
47. Шамотен огноотпорен материјал	0112200428	Шамотни тули	тона
	0112200525	Шамотен малтер и брашно	тона
48. Синтер магнезит	0112220223	Синтермагнезит	тона
49. Азбестни производи	0112910123	Азбестни производи	тона
50. Друг огноотпорен материјал	0112201122	Друг огноотпорен материјал	тона
51. Брусни производи	0112990429	Хартија, платно, пасти за брусеење и сл.	тона
52. Вештачки брусев	0112990321	Вештачки брусев	тона
53. Графитни и аморфни електроди	0112920129	Аморфни електроди	тона
	0112920323	Графитни електроди	тона
54. Стаклена волна	0112190929	Стаклена волна	тона
55. Изолатори	0112320628	Изолатори и друг материјал од електропорцелан	тона
	0112320725	Изолатори од стеатит и друга електрокерамика	тона
56. Аморфни електроди	0112920100	Аморфни електроди	тона

Гранка 0113 Металопреработувачка дејност

57. Алати	0113130113	Земјоделски алат	тона
	0113130210	Резен алат	тона
	0113130318	Направи	тона
	0113130415	Друг алат	тона

			Единица на мера
58. Производство на тркалаа лежишта	0113160128	Топчести, валчести и игличести лежишта	тона
	0113160225	Лизгави лежишта	тона
	0113160322	Делови за лежишта	тона
59. Валјаци за валалници	нема шифра	Валјаци за валалници	тона
60. Транспортери, кранови и други натоварни и претоварни средства	0113200111	Транспортери, кранови и други натоварни и претоварни средства	тона
61. Метални конструкции	0113200219	Лимени и железни конструкции за градежништвото	тона

Гранка 0114 Машиноградба

62. Производство на енергетски машини и уреди	0114110116	Погонски парни котли и уреди	тона
	0114110213	Водни турбини	тона
	0114110310	Парни турбини	тона
	0114110418	Бродски мотори со внатрешно согорување	тона
	0114110515	Парни и гасни машини	тона
	0114110612	Други мотори со внатрешно согорување, освен мотори за друмски моторни возила и авиони	тона
63. Машини за обработка на метали	0114130117	Машини работилки за обработка на метали	тона
64. Градежни машини	0114120219	Машини и уреди за градежништвото	тона
65. Машини и уреди за рударството	0114120111	Машини и уреди за рударството и металургијата	тона
66. Земјоделски машини	0114200115	Мотокултиватори	тона
	0114200212	Мотокосачки	тона
	0114200310	Комбајни	тона
	0114200417	Други земјоделски машини, справи и орудија	тона
67. Текстилни машини	0114190217	Машини и уреди за текстилната индустрија	тона

Гранка 0115 Производство на сообраќајни средства

68. Товарни и други вагони	0115110217	Товарни и други специјални вагони	тона
69. Камиони и камионети	0115220411	Камиони и камионети од домашни делови	тона
	0115220519	Камиони и камионети од увозни делови	тона
70. Локомотиви	0115110110	Моторни и електролокомотиви	тона
71. Производство на трактори	0115240218	Трактори со тркала	тона
72. Патнички автомобили	0115230131	Производство од домашни делови над 75%	тона
	0115230239	Монтажа од увозни делови над 75%	тона

Гранка 0116 Бродоградба

Нема производи за материјално билансирање

Гранка 0117 Производство на електрични апарати и машини

73. Изолирани проводници	0117300820	Кабли	тона
	0117301125	Други изолирани проводници	тона
74. Акумулатори	0117930122	Акумулатори	тона
75. Ротациони машини	0117100111	Големи ротациони машини	тона
	0117100219	Средни ротациони машини	тона
	0117100316	Мали ротациони машини	тона
76. Трансформатори	0117100910	Дејствуваачки трансформатори	тона
	0117101010	Мерни трансформатори	тона
77. Телевизори	0117220338	Телевизиски приемници, црно-бели	парч.
	0117220435	Телевизиски приемници во боја	парч.
78. Машини за перење на рубелина	0117430138	Машини за перење на рубелина	парч.
79. Фрижидери	0117300820	Фрижидери	парч.

		Гранка 0118 Производство на базни хемиски производи		Единица на мера
80. Алкалии	0118101529	Калцинирана сода		тона
	0118100921	Електролитна база		тона
	0118100824	Натриум хидроксид (solvay)		тона
81. Азотни губриња	0118200322	Калциум цијанамид 20% N		тона
	0118200420	Варен амониум-нитрат 27% N		тона
	0118200527	Карбамид (уреа) 46% N		тона
	0118200624	Азотни раствори 41% N		тона
	0118200721	Количество на N во азотните губриња		тона
	0118201523	Количество на N во комплексните губриња		тона
82. Фосфорни губриња	0118201922	Количество на N во мешани губриња		тона
	0118200829	Суперфосфат во прав 16,5% P ₂ O ₅		тона
	0118200926	Суперфосфат во гранули 16,5% P ₂ O ₅		тона
	0118201027	Трикратен суперфосфат во прав		тона
	0118201124	Трикратен суперфосфат во гранули		тона
	0118201221	Томасово брашно 16,5 P ₂ O ₅		тона
	0118201329	Количество на P ₂ O ₅ во фосфорни губриња		тона
	0118201620	Количество на P ₂ O ₅ во комплексни губриња		тона
	0118202023	Количество на P ₂ O ₅ во мешани губриња		тона
	0118100522	Сулфурна киселина 66° Be		тона
83. Сулфурна киселина				
84. Амонијак	0118100220	Амонијак 100%		тона
85. Калиеви соли (60% K ₂ O)	0118201728	Соли од калиум		тона
	0118202120	Калиум хлорид и сулфат		тона
86. Природен фосфор	нема шифра	Природен фосфор		тона
87. Вештачки влакна	0118310128	Полиакрилни влакна		тона
	0117310225	Полиамидни филament		тона
	0118310322	Полиестерски филament		тона
	0118310420	Полипрофилни влакна		тона
	0118310527	Целулозно влакно од памучен тип		тона
	0118310624	Целулозно влакно од волнен тип		тона
	0118310721	Рајон		тона
	0118310829	Корд		тона
	0118320123	Кареински вештачки маси		тона
	0118320220	Индустриска нитроцелулоза		тона
	0118326328	Карбосиметил-целулоза		тона
88. Вештачки материји	0118320425	Целофан		тона
	0118320522	Други вештачки маси врз база на целулоза		тона
	0118320620	Фенопласти		тона
	0118320727	Аминопласти		тона
	0118320824	Полистирол		тона
	0118320921	Полиетилен		тона
	0118321022	Полиестри		тона
	0118321120	ПВИЦ прав		тона
	0118321324	Поливинил — ацетат 100%		тона
	0118321421	Други вештачки маси		тона
	0118321522	Други вештачки маси врз база на целулоза		тона
	0118321620	Фенопласти		тона
	0118321727	Аминопласти		тона
0118321824	Полистирол		тона	
0118321921	Полиетилен		тона	
0118322022	Полиестри		тона	
0118322120	ПВИЦ прав		тона	
0118322224	Поливинил — ацетат 100%		тона	
0118322321	Други вештачки маси		тона	
89. Синтетички влакна и предива	нема шифра	Синтетички влакна и предива		тона
90. Синтетички каучук	нема шифра	Синтетички каучук		тона

Гранка 0119 Преработка на хемиски производи

91. Премачкувачки средства	0119300320	Фирнајси		тона
	0119300423	Маслени бои		тона
	0119300525	Графички бои		тона
	0119300622	Лаксови и емајли		тона
	0119300720	Премачкувачки средства за градежништвото		тона
	0119300827	Премачкувачки средства за металната индустрија		тона
	0119300924	Премачкувачки средства за дрвната индустрија		тона

			Единица на мера
	0119301025	Премачкувачки средства за бродоград- бата	тона
92. Средства за перење	0119301122	Други премачкувачки средства	тона
	0119200130	Сапуни	ефективни тони
	0119200237	Детергенти течни и во прав	ефективни тони
	0119200334	Индустриски детергенти	ефективни тони
	0119200431	Помошни средства за перење	ефективни тони
	0119200539	Средства за чистење	ефективни тони
93. Фармацевтски сировини	нема шифра	Фармацевтски сировини	тона
94. Лекови	нема шифра	Лекови	тона
95. Преработка на пластични маси	нема шифра	Преработка на пластични маси — разна	тона

Гранка 0120 Производство на камен, чакал и песок

96. Мермер во блокови	012010123	Камени и мермерни блокови за режење	тона
	0120011022	Режани камени и мермерни плочи	тона

Гранка 0121 Производство на градежен материјал

97. Цемент	0121200120	Портланд цемент	тона
	0121200228	Други видови цемент	тона
98. Негасена вар	0121110121	Негасена вар	тона
99. Хидратирана вар	0121110229	Хидратирана вар	тона
100. Тула	0121300121	Шуплива и дупчеста сидна тула	илј. парч. Н.Ф.
	0121300222	Шуплива и дупчеста сидна тула и бло- кови од нестандарден формат	илј. парч. Н.Ф.
	0121300324	Полна тула	илј. парч. Н.Ф.
	0121300427	Шупливи блокови за тавани и сводови од тула — монта тула	илј. парч. Н.Ф.
101. Керамиди	0121300729	(Н.Ф. = од нормален формат) Пипер, рамни и олучести керамиди	мил. парч.
	0121300826	Фалцувани керамиди	мил. парч.
102. Азбестно-цементни производи	0121410125	Азбестно-цементен покривен материјал	тона
	0121410222	Азбестно-цементни цевки	тона
	012140320	Други азбестно-цементни производи	тона
103. Клинкер	нема шифра	Клинкер	тона
104. Клинкер за производство на цемент	нема шифра	Клинкер за производство на цемент	тона
105. Гранит во блокови и плочи	нема шифра	Гранит во блокови и плочи	m ³

Гранка 0122 Производство на режана граѓа и плочи

106. Режана граѓа од иглолисници	0122010120	Режана граѓа од иглолисници	m ³
107. Режана граѓа од даб	0122010228	Режана граѓа од даб	m ³
108. Режана граѓа од бука	0122010325	Режана граѓа од бука	m ³
109. Режана граѓа од други широко- колисници	0122010422	Режана граѓа од други меки широко- колисници	m ³
	0122010520	Режана граѓа од други цврсти широко- колисници	m ³
110. Шпер-плочи	0122020320	Шпер-плочи	m ³
111. Благороден фурнир	0122020223	Благороден фурнир	m ³
112. Плочи, иверици, необлагородени	0122020622	Плочи иверици, необлагородени	m ³
113. Панел плочи	0122020428	Панел плочи-необлагородени	m ³
114. Лесонит плочи	0122020525	Лесонит плочи-необлагородени	m ³

Гранка 0123 Производство на финални производи од дрво

115. Паркет	0123220528	Полн паркет	m ²
	0123220625	Ламелиран паркет	m ²

			Единица на мера
116. Производство на градежни елементи	0123220129	Врата комплет на	парч.
	0123220226	Вратни крила	парч.
	0123220323	Прозорци и балконски врати	парч.
	0123220420	Други градежни елементи	m ³
	0123220722	Бродски под	m ²
117. Куќи и бараќи од дрво	0123220820	Ролетни	m ²
	0123220943	Куќи и бараќи од дрво	тона
118. Мебел	0123100131	Спални соби во гарнитурѝ	гарнитура
	0123100239	Спални соби во елементи	парч.
	0123100336	Други соби во гарнитурѝ	гарнитура
	0123100433	Други соби во елементи	парч.
	0123100530	Куќни во гарнитурѝ	гарнитура
	0123100638	Куќни во елементи	парч.
	0123100735	Тапациран мебел	парч.
	0123100832	Нетапациран мебел	парч.
	0123100930	Друг ситен куќен мебел	парч.
	0123101049	Канцелариски и школски мебел	парч.
	0123101138	Столови и друг мебел	парч.

Гранка 0124 Производство и преработка на хартија

119. Целулоза, полуцелулоза и дрвесина	0124100127	Небелена сулфитна целулоза	тона	
	0124100224	Белена сулфитна целулоза за хартија од иглолисници	тона	
	0124100321	Белена сулфитна целулоза за хартија од широколисници	тона	
	0124100429	Белена сулфитна целулоза од растителни стабленца	тона	
	0124100526	Белена целулоза за вискоза	тона	
	0124100623	Небелена сулфатна целулоза	тона	
	0124100720	Белена сулфатна целулоза	тона	
	0124100828	Полухемиска целулоза	тона	
	0124100925	Дрвесина	тона	
	012410255	Стара хартија	тона	
	120. Отпадоци од картон и од хартија	0124101123	Бездрвна хартија за печатење и пишување	тона
		0124101220	Хартија за илустрации и списанија	тона
	121. Хартија за пишување и печатење	0124101328	Средно фина хартија за печатење и пишување	тона
0124101425		Хартија за тапети	тона	
0124101522		Друга хартија за печатење и пишување	тона	
0124101026		Рото-хартија	тона	
0124101620		Натрон-хартија	тона	
123. Натрон хартија	0124101620	Натрон-хартија	тона	
124. Обвивна и амбалажна хартија	0124101727	Обвивна и амбалажна хартија	тона	
125. Картон и лепенка	0124102227	Картон	тона	
	0124102324	Лепенка	тона	
126. Импрегнирана хартија и картон	нема шифра	Импрегнирана хартија и картон	тона	
127. Крафт картон	нема шифра	Крафт-картон	тона	
128. Друга хартија	0124905071	Друга специјална хартија — гумирана, парафинска и др.	тона	
129. Преработувачки од хартија	0124290120	Механографски картички	тона	
	0124290228	Утензилии од хартија	тона	
	0124290325	Филтери за цигари	мил/парч.	
	0124290430	Сидни тапети	тона	

Гранка 0125 Производство на текстилни предива и ткаенини

130. Памук	020110-13	Памук	тона
131. Волна	02014031	Волна перена	тона
132. Памучно предиво	0125120121	Памучно чешлано предиво	тона

			Единица на мера
	0125120229	Чешлани предива од получ. тип меша- ница со синт. влакна	тона
	0125120326	Памучно кардирано предиво	тона
	0125120423	Кардирано предиво во мешаница со синтетички влакна	тона
	0125120628	Синтетичко предиво 100% од памучен тип	тона
	0125120725	Вигоњ предиво	тона
	0125120822	Конец за шиење	тона
133. Памучни ткаенини	1025210139	Памучни ткаенини	илј. m ²
	1025210236	Ткаенини од памучен тип	илј. m ²
	0125210333	Ткаенини од 100% вештачко влакно	илј. m ²
	1025210430	Памучни кебиња и прекривки	илј. m ²
134. Волнени ткаенини	0125220134	Волнени ткаенини од влачено предиво и тешки волнени ткаенини	илј. m ²
	0125220231	Волнени ткаенини од чешлано предиво и волнена и полувлечена пластика	илј. m ²
	0125220339	Чешлани ткаенини од волнен тип во ме- шаница со синт. и други влакна	илј. m ²
	0125220436	Ткаенини од 100% вештачко влакно од волнен тип	илј. m ²
	0125220533	Волнени кебиња и прекривки илј. парч.	илј. m ²
135. Свилени ткаенини	0125240135	Ткаенини од природна свила	илј. m ²
	0125240232	Ткаенини од вештачка свила — рајон	илј. m ²
	0125240330	Ткаенини од синтетички филамент	илј. m ²
136. Цврсти влакна	0125110126	Конопено влакно	тона
	0125110223	Ленено влакно	тона
137. Волнено предиво	0125130224	Волнено влачено предиво	тона
	0125130321	Волнено чешлаво предиво	тона
	0125130429	Чешлаво предиво од волнен тип	тона
	0125130623	Синтетичко предиво 100% од волнен тип	тона
138. Предиво од цврсти влакна	0125140122	Конопено предиво	тона
	0125140220	Ленено предиво	тона
	0125140327	Јутено предиво	тона
	0125140424	Други предива од цврсти влакна	тона
139. Конопени, ленени и јутени ткаенини	0125230121	Конопени ткаенини	илј. m ²
	0125230229	Ленени ткаенини	илј. m ²
	0125230326	Јутени ткаенини	илј. m ²
Гранка 0126 Производи на готови текстилни производи			
140. Плетени ткаенини	0126110138	Трикотажни ткаенини	илј. m ²
	0126110227	Памучни плетенини	илј. m ²
	0126110324	Волнени плетенини	илј. m ²
	0126110421	Свилени и синтетички плетенини	илј. m ²
	0126110529	Плетенини во мешаница на синтетичко и друго предиво	илј. m ²
141. Конфекција на трикотажна рубелина	0126120133	Памучна трикотажна рубелина	тона
	0126120230	Волнена трикотажна рубелина	тона
	0126120338	Свилена и синтетичка трикотажна ру- белина	тона
	0126120135	Трикотажна рубелина во мешаница со синтетички и други предива	тона
142. Конфекција на облека	0126110138	Конфекција на облека од текстил	илј. m ²
	0126220235	Конфекција на облека од вештачка ко- жа и пластични маси	илј. m ²
143. Чорапи од сите видови	0126140134	Чорапи од сите видови	илј. рала
144. Конфекција на рубелина (ос- вен трикотажна)	0126210132	Конфекција на рубелина	илј. m ²
145. Рубелина за домаќинство	0126230123	Конфекција на постелна рубелина	илј. m ²

			Единица на мера
	0126230230	Конфекција на рубелина за тоалет и кујна	илј. m ²
	0126230338	Друга конфекција за домаќинство	илј. m ²
	0126230435	Конфекција на душеци, јоргани и перници	илј. m ²
146. Прекривки за под	0126910134	Килими ткаенина и рачно јазлувани	илј. m ²
	0126910231	Тафтинг-теписи	илј. m ²
	0126910339	Таписони и слични прекривки	илј. m ²
147. Трикотажа и позамантерија	нема шифра	Трикотажа и позамантерија	тона

Гранка 0127 Производство на кожа и крзно

148. Штавена кожа	0127010129	Гонска кожа	тона
	0127010226	Крупна горна кожа за обувки	илј. m ²
	0127010323	Друга крупна горна кожа	илј. m ²
	0127010420	Крупна поставна кожа	илј. m ²
	0127010528	Целеник на крупни кожи	илј. m ²
149. Сурова крупна кожа	012741040	Сурова крупна кожа	тона
150. Сурова ситна кожа	012741067	Сурова ситна кожа	тона
151. Сурова свинска кожа	012741059	Сурова свинска кожа	тона

Гранка 0128 Производство на кожни обувки и галантерија

152. Кожни обувки	0128100130	Тешки кожни обувки	илј. рала
	0128100237	Машки кожни обувки	илј. рала
	0128100334	Женски кожни обувки	илј. рала
	0128100431	Детски кожни обувки	илј. рала
	0128100539	Кожни сандали	илј. рала
	0128100636	Други кожни обувки	илј. рала
153. Кожна галантерија	0128200134	Кожни ракавици, обични и заштитни	илј. m ²
	0128200231	Кожна галантерија	илј. m ²
	0128200339	Текстилна и картонска галантерија (куфери, торби и др.)	илј. m ²
	0128200436	Галантерија од вештачка кожа и од пластични маси	илј. m ²
	0128200533	Сарачки производи, тони	илј. m ²
154. Кожна облека	0128300139	Кожна облека од напа и велур и сл.	илј. m ²
155. Облека од крзно	0128300236	Облека од природно крзно	илј. m ²
	0128300333	Облека од вештачко крзно	илј. m ²
	0128300430	Заштитна крзнена облека	илј. m ²

Гранка 0129 Преработка на каучук

Нема производи за материјално билансирање

Гранка 0130 Производство на прехранбени производи

156. Масло за јадење	0130800238	Рафинирано масло за јадење (од сончоглед, соја, тиква, од маслина и др.)	тона
157. Меласа	013060020	Меласа	тона
158. Брашно од месо	01304209018	Крвно брашно	тона
	01304209026	Коскено брашно	тона
	01304209034	Месно брашно	тона
159. Маслени погачи и сачми	0130800726	Маслени погачи и сачми	тона
160. Рибино брашно	01304306005	Рибино брашно	тона
161. Млеко во прав	01305003006	Млеко во прав	тона
162. Лој	нема шифра	Лој	тона
163. Шеќер	0130600131	Шеќер (рафиниран)	тона
164. Месни конзерви	0130420338	Месни конзерви	тона
165. Конзерви од риба	0130430333	Стерилизирани конзерви од риба	тона
	0130430430	Нестерилизирани конзерви од риба	тона

				Единица на мера
166.	Маслинки подготвени без оцет	нема шифра	Маслинки подготвени без оцет	тона
			Преработки од овошје со шеќер (ком-	
167.	Конзерви од овошје и зеленчук	0130300537	потти, сокови, џемови, слатка)	тона
		0130300839	Други преработки од овошје	тона
		0130300936	Конзервиран зеленчук	тона
		0130301231	Закиселен зеленчук	тона
		0130301339	Сокови од зеленчук	тона
		0130301231	Замрзнато овошје	тона
		0130301533	Замрзнат зеленчук	тона
168.	Концентрат на сок од лимон и портокал	нема шифра	Концентрат на сок од лимон и портокал	тона
169.	Екстракт, есенци и концен- трати од кафе	0130990339	Екстракти од кафе	тона
170.	Брашно од кокос	нема шифра	Брашно од кокос	тона
171.	Прашоци ароматизирани и растителни екстракти за про- изводство на пијачки	нема шифра	Прашоци, ароматизирани и растителни екстракти за производство на пијачки	тона
172.	Сушено месо и сланина	0130420133	Сушено месо и сланина	тона
173.	Свинска маст	0130420435	Животинска маст за јадење	тона
174.	Путер	0130500506	Путер	тона
175.	Сирења цврсти и топени	0130500730	Кашкавали	тона
		0130500838	Топени сирења	тона

Гранка 0131 Производство на пијачки

176.	Вино	0131130439	Природни вина	hl
		0131190239	Вештачки вина	hl
177.	Жестоки алкохолни пијачки	0131140134	Вински дестилати	hl
		0131140231	Други природни жестоки пијачки	hl
		0131150130	Природна ракија	hl
		0131190131	Вештачка ракија	hl
		0131190330	Други вештачки жестоки алкохолни пијачки	hl

Гранка 0132 Производство на добиточна храна

Нема производи за материјално билансирање.

Гранка 0133 Производство и преработка на тутун

178.	Ферментиран тутун	01331001003	Ферментиран тутун	тона
179.	Преработки од тутун	0133200134	Цигари без филтер	тона
		0133200231	Цигари со филтер	тона
		0133200339	Други производи од тутун (цигари, ту- тун за луле и др.)	тона

ЗЕМЈОДЕЛСТВО, РИВАРСТВО И ШУМАРСТВО**Поледелство**

180.	Пченка	02011005	Пченка	тона
181.	Семе од крмни растенија	нема шифра	Семе од крмни растенија	тона
182.	Пченица и 'рж	02021001	Пченица	тона
183.	Ориз	0130100430	Ориз	тона
184.	Грав	02011027	Грав	тона
185.	Кромид	02011034	Кромид	тона
186.	Кафе	нема шифра	Кафе	тона
187.	Компир	02011025	Компир	тона

			Единица на мера	
Овощтарство				
188. Јужно овошје	нема шифра	Јужно овошје	тона	
189. Овошје со јатка	нема шифра	Ореви	тона	
	нема шифра	Бадеми	тона	
	нема шифра	Лешници	тона	
	нема шифра			
Сточарство				
190. Живи говеда (без говеда за приплод)	02014002	Телиња до 6 месеци	парч.	
	02014003	Јуниња од 6 мес. до 1 година	парч.	
	02014004	Јуниња од 1 до 2 години	парч.	
	02014005	Јуниња над 2 години	парч.	
	02014009	Волови	парч.	
	02014010	Говеда во гоње — вкупно	парч.	
	02014011	Гоени јуниња	парч.	
	02014012	Крави за работа	парч.	
	191. Коњи живи	нема шифра	Коњи живи	парч.
		0130410138	Свежо месо, сите видови	тона
	192. Месо свежо — вкупно		— месо говетско	тона
			— месо свинско	тона
		— месо овчо	тона	
193. Млеко	02014014	Кравјо млеко	hl	
	02014031	Овчо млеко	hl	
194. Живи свињи и прасиња	02014016	Прасиња до 2 месеци	парч.	
	02014017	Прасиња од 2 до 6 месеци	парч.	
	02014018	Свињи над 6 месеци	парч.	
	02014021	Свињи во гоње	парч.	
	02014022	Слаби свињи до 20 kg	парч.	
	02014028	Месести свињи од 80 до 125 kg	парч.	
02014024	Масни свињи над 125 kg	парч.		
Рибарство				
195. Слатководна риба	02030201	Речна риба	тона	
	02030202	Конзумна риба од рибници на шаран	тона	
	02030203	Конзумна риба од рибници на пастрмка	тона	
Шумарство				
196. Целулозно дрво на широколисници	030003144	Целулозно дрво од бука	пр. m ³	
	030003152	Целулозно дрво од топола	пр. m ³	
	030003160	Целулозно дрво од други широколисници	пр. m ³	
197. Целулозно дрво од иглолисници	030003179	Целулозно дрво од иглолисници	пр. m ³	
198. Трупци од екзотични широколисници	нема шифра	Трупци од екзотични широколисници	m ³	
199. Трупци дабови	нема шифра	Трупци дабови	m ³	
200. Трупци од бука	нема шифра	Трупци од бука	m ³	
201. Трупци од други широколисници	нема шифра	Трупци од други широколисници	m ³	
202. Трупци од иглолисници	нема шифра	Трупци од иглолисници	m ³	
203. Техничко дрво	нема шифра	Техничко дрво	m ³	
204. Рудно дрво од широколисници	нема шифра	Рудно дрво од широколисници	m ³	
205. Телеграфско-телефонски столбови	нема шифра	Телефонско-телеграфски столбови	m ³	
206. Огревно дрво	нема шифра	Огревно дрво	m ³	
207. Други дрвни производи за широка потрошувачка	нема шифра	Други дрвни производи за широка потрошувачка	m ³	

575.

Врз основа на чл. 16, 19 до 25 и чл. 66 став 1 точка 15 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ“ бр. 49/76), во согласност со одредбите на Одлуката за остварување на целите и задачите на заедничката емисиона и парична политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1980 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/80), Советот на гувернерите донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА МЕРКИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА МОНЕТАРНО-КРЕДИТНАТА ПОЛИТИКА ВО 1980 ГОДИНА

1. Во Одлуката за мерките за спроведување на монетарно-кредитната политика во 1980 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/80) во точка 12 став 1 процентот: „50%“ се замснува со процентот „40%“.

По став 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Банките кои на денот на влегувањето во сила на оваа одлука користат примарна емисија во износ поголем од реесконтниот лимит утврден во став 1 на оваа точка, се должни во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука да го усогласат користениот износ со утврдениот реесконтен лимит.“

Досегашниот став 2 станува став 3.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 34

6 јуни 1980 година
БелградПретседател на Советот
на гувернерите
гувернерна Народната банка на Југославија,
д-р Ксенте Богоев, с. р.

576.

Врз основа на член 14 од Законот за положбата и овластувањата на Црвениот крст на Југославија („Службен лист на СФРЈ“ бр. 13/76), Собранието на Црвениот крст на Југославија донесува

П РА В И Л Н И К

ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА СЛУЖБАТА ЗА БАРАЊЕ ВО ЦРВЕНИОТ КРСТ НА ЈУГОСЛАВИЈА

Член 1

Со овој правилник се уредува организацијата на Службата за барање во Црвениот крст на Југославија (во натамошниот текст: Службата за барање) формирана со член 6 од Законот за положбата и овластувањата на Црвениот крст на Југославија (во натамошниот текст: Законот).

Член 2

Службата за барање врши функција на биро за известување предвидена со член 122 од Женевската конвенција за постапување со воените заробеници од 12 август 1949 година и со член 136 од Женевската конвенција за заштитата на граѓанските лица за временна војна од 12 август 1949 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/50).

Службата за барање е овластена да прима и да дава официјални известувања за лицата за кои тоа е предвидено со конвенциите од став 1 на овој член.

Член 3

Службата за барање врши:

а) собирање, евидентирање, средување и обработка на податоци и давање на заинтересираните поединци, на надлежните органи и организации во земјата и во странство известувања за жртвите од војната, и тоа за:

- 1) воени заробеници;
- 2) цивилни интернирци;
- 3) заштитени лица уапсени подолго од две недели;
- 4) заштитени лица на присиле;
- 5) ранети, болни и умрени припадници на вооружени сили;
- 6) исчезнати лица;
- 7) деца евакуирани во странски земји;
- 8) деца одвоени од родителите поради воени суџири;
- б) работи на размена на семејни пораки на членовите на семејствата раздвоени поради војна или други вонредни состојби;
- в) работи на доведување во врска на членовите на семејствата растурени поради војна или други вонредни состојби;
- г) други работи на барање од надлежност на федерацијата, кои произлегуваат од меѓународни договори, во чие извршување учествува Црвениот крст на Југославија.

Член 4

Покрај работите од чл. 2 и 3 на овој правилник, Службата за барање може, во рамките на хуманитарната активност за потребите на Црвениот крст на Југославија, да врши и работи на барање, собирање, евидентирање, средување и обработка на податоци и давање известувања за:

- 1) жртвите од елементарни непогоди и други вонредни состојби;
- 2) евакуирани лица, бегалци и слични категории лица;
- 3) лица кои се на привремена работа во странство и кои се враќаат во земјата од привремена работа во странство;
- 4) други лица чие барање не можат да го преземат други органи.

Работите од став 1 на овој член Службата за барање може да ги врши само ако тоа не го попречува вршењето на работите поради кои Службата за барање е формирана.

Член 5

Во вршењето на работите утврдени со овој правилник Службата за барање соработува со државните органи, со организациите на здружен труд и други самоуправни организации, со општествено-политичките организации, со општествените организации, со здруженијата и заедниците предвидени со член 7 од Законот.

Службата за барање во извршувањето на своите работи соработува со соодветните меѓународни тела и национални организации на Црвен крст, Црвен полумесец, Црвен лав и сонце на други земји.

Член 6

Работите на Службата за барање од член 3 на овој правилник ги вршат:

- 1) Сојузната служба за барање;
- 2) републичките и покраинските организации на Црвениот крст на Југославија преку своите организациони единици.

Член 7

Заради извршување на работите од член 6 на Законот, Собранието на Црвениот крст на Југославија во рамките на работната заедница формира посебна организациона единица — Сојузна служба за барање.

Член 8

Сојузната служба за барање е надлежна да ги врши работите од член 3 на овој правилник кои се однесуваат на:

- 1) воени заробеници;
- 2) цивилни интернирци;
- 3) заштитени лица уапсени подолго од две недели;
- 4) заштитени лица на присилен престој;
- 5) деца евакуирани во странска земја.

Сојузната служба за барање е надлежна да ги врши следните работи од член 3 само кога се со меѓународен елемент, а се однесуваат на:

- 1) ранети, болни и умрени припадници на вооружени сили, исчезнати лица и деца одвоени од родителите поради воен судир;
- 2) размена на семејни пораки на членовите на семејства раздвоени поради војна или други вонредни состојби;
- 3) доведување во врска на членовите на семејства растурени поради војна или други вонредни состојби;
- 4) други работи на барање од надлежност на федерацијата, кои произлегуваат од меѓународни договори, во чие извршување учествува Црвениот крст на Југославија.

Член 9

За работата на Службата за барање е одговорен генералниот секретар на Собранието на Црвениот крст на Југославија.

Со работата на Службата за барање непосредно раководи раководителот на Службата за барање. Раководителот го именува и го разрешува Собранието на Црвениот крст на Југославија.

Члан 10

Средствата за финансирање на работите од чл. 2 и 3 на овој правилник, во согласност со член 9 од Законот, се обезбедуваат во буџетот на федерацијата.

Планот за работа и финансискиот план на Сојузната служба за барање е составен дел од планот за работа и од финансискиот план на Собранието на Црвениот крст на Југославија. Наредбодавец за извршување на финансискиот план е генералниот секретар на Собранието на Црвениот крст на Југославија.

Член 11

Собранието на Црвениот крст на Југославија донесува прописи за организацијата, делокругот и начинот на работа на Сојузната служба за барање, во согласност со член 14 од Законот.

Надлежните органи на собранијата на републичките и покраинските организации на Црвениот крст донесуваат прописи за организацијата на службите за барање во републиките и автономните покраини.

Обезбедувањето единствени начела во вршењето на функцијата на Службата за барање договорно го регулираат Собранието на Црвениот крст на Југославија, собранијата на републичките и собранијата на покраинските организации на Црвениот крст.

Член 12

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 1778
6 декември 1978 година
Белград

Претседател
на Собранието на Црвениот крст на
Југославија,
прим. д-р Божидар Распоповиќ, с.р

По извршеното срамнување со изворниот текст, е утврдено дека во текстот на Правилникот за метролошките услови за тегови, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/80, се поткраднаа долунаведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА ТЕГОВИ

1. Во член 11 став 5 наместо зборовите: „жлеб со завртка“ треба да стои: „жлеб за одвртка“.
2. Во член 17 став 7 наместо зборовите: „жлеб за завртки“ треба да стои: „жлеб за одвртка“.
3. Во член 18 став 2 по зборовите: „2 kg“ треба да се додаде по грешка испуштениот збор: „1 kg“.
4. Во прилог број 9 за тегот со номинална вредност 1 kg во колоната „0“ наместо бројот „2“ треба да стои „5“.

Од Сојузниот завод за мери и скапоцени метали.
Белград
2 јуни 1980 година

По извршеното срамнување со изворниот текст, е утврдено дека во текстот на Спогодбата за промена на затечените цени за експандиран полистирол објавена во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/80, се поткрадна долунаведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА СПОГОДБАТА ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ЕКСПАНДИРАН ПОЛИСТИРОЛ

Во точка 1 по став 1 се додава став 2, кој гласи:
„За обоените типови на експандиран полистирол цената се зголемува за 3,25 динари по еден милиграм.“

Од Општото здружение на хемиската индустрија и индустријата на гума на Југославија, Белград, 9 јуни 1980 година.

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 337 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 4 од Законот за одликувањата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

— по повод на триесет и петгодишнината од формирањето, а за особени заслуги стекнати во борбата против непријателот во текот на Народноослободителната војна

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

1. противавионски артиљеријски пук Врховног штаба за ПВО Београда;

7. косовско-метохијска НО бригада;

— за особени заслуги во ширењето на братството и единството на нашите народни и народности во текот на Народноослободителната војна

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

1. диверзантски одред НОВЈ;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени успеси во раководењето со единиците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНА АРМИЈА СО ЛАВРОВ ВЕНЕЦ

117. ловачки авијацијски пук;

Докмановиќ Илије Стево, генерал-мајор;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЦРВЕНО ЗНАМЕ

Кроња Јосе Шиме, полковник.

Бр 128

5 ноември 1979 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 337 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 4 од Законот за одликувањата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

Од СР Хрватска

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Мајица Марка Миле;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Пецотиќ Анте др Мирко, Швоб-Шћуриц Виктора прим. др. Аугустина;

— за особени заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува кон општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН ВЕНЕЦ

Јурета-Хурчак Андрије Ружа;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Дуганчиќ Иван Драгутин, Корбар Ахила др. Маријан, Маргета Ивана Јосип, Марковиќ Стјепана Јосип, Марковиќ Мате Павао, Маршавелски Александра др. Антонио, Мутак Мишка Јанко, Пауновиќ Ђоке Јуре, Валашко Аугуст Владо;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Вожичевиќ Мијо Владо, Божиќ Антона Франц, Бранд Вдовиќ Мијо Ана, делиќ Мирко Милан, Душеј Павао Лидија, Фемениќ Јакопанец Мијо Марија, Хорват Владимир Драгутин, Игњатиќ Стојановиќ Бранка Олга, Јандречиќ Антона Стјепан, Криж Криж Андреје Тереза, Маѓања Франьо Иванка, Малиќ Милан Војислав, Мештрогиќ Слава Бранка, Мтинариќ Јанко Звонимир, Мокос Циглениќ Ивана Марица, Нодосел Божиќ Ђуре Љубица, Одорјан Ивана Шимун, Пезиќ Јогар Мартина Каролина, Поповац Јакопанец Мијо Агнеса, Премужиќ Калџ Јураја Марија, Седол Драженовиќ Стјепана Катица, Села Кожинец Стјепан Анкица, Воловец Мартина Лудвиг, Вукасовиќ Среќко Стипе, Жугец Јанко Болто;

— за залагање во социјалистичката изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Новосел Стјепана Станко;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Бобинец Перковиќ Павао Зора, Каражинец Балунек Јосип Милица, Послек Едо Стјепан, Род Андрија Мијо, Шпољариќ Цветко Андрија Јелица, Тот Ђуро Зденко;

Од СР Словенија

Страна

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Годец Антон Цирил, Грегорц Макса Макс, Ми-
жигој Антон Алеш, Премц Шиме Иван;

— за заслуги и постигнати успеси во работа-
та од значење за социјалистичката изградба на
земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА
СВЕЗДА

Гобец кајниц Јанез Франчишка, Горјан Жагар
Алојзија Марица, Јоган Макса Савин, Кунст Мар-
тин Руди, Прибожич Терезија Руди;

— за заслуги и постигнати успеси во работата
од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Дечман Павел Мирко, Фидершек Франц Франц,
Јанчар Иван Иван, Коси Франц Иво, Кошорок Јо-
жефа Јожеф Мартин, Мандл Фридерик Петер,
Павлин Јулијан Мирко, Пислак Штефан Јанез,
Подбрежник Јоже Јоже, Смоде Јакоб Алојз, Виш-
њева Јанчар Јанеза Марјета, Зупанчич Вириант
Алојза Милена;

— за залагање во социјалистичката изградба
на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Миклуш Милан Милан, Реп Јожеф Виктор,
Шкоф Јожеф Јожеф;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Бевц Франц франц, Дошен Франчула Антона
Антонија, Фришковиц Велкаврх Јанеза Марија,
Миклич Антона Антон, Миклич Франц Мирко,
Рачич Захрастник Јанеза Марија, Роде Антона
Антон, Срџа Еренг Јоже Милка, Замен Блејц
Михаел Хенрика.

Бр. 129
5 ноември 1979 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито с. р.

СО Д Р Ж И Н А:

	Страна
557. Одлука за измена на Одлуката за опре- делување на стоките чиј извоз и увоз е регулиран	1065
558. Одлука за давање согласност на Правил- никот за организацијата на Службата за барање во Црвениот крст на Југославија	1065
559. Одлука за измена на Одлуката за забра- на и ограничување на движењето и насе- лувањето на одделни делови од морскиот брег, островите или делови од островите	1065
560. Одлука за дополнување на Одлуката за условите под кои можат да се користат и да се плаќаат трошоците на претстав- ништвата и делегатите во странство и другите трошоци на работењето со стран- ство	1066
561. Одлука за определување на основицата за усогласување на личните доходи на функционерите и на раководните работ- ници, што ги назначува Сојузниот из- вршен совет во сојузните органи на уп- равата, сојузните организации и во струч- ните служби на Сојузниот извршен совет	1066
562. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на списанието „Quisk“	1066
563. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на весникот „Frakfurter All- gemeine Zeitung“	1066
564. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на списанието „Gente“	1067
565. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на списанието „Newsweek“	1067
566. Правилник за мерките за сузбивање и искоренување на беснилото кај животни- те	1067
567. Правилник за мерките за сузбивање и искоренување на бедреницата кај живот- ните	1069
568. Решение за повлекување од промет на лекот BISOLVON таблети од 20 × 8 mg, број на серијата 001030, производ на фаб- риката на фармацевтски и хемиски про- изводи „ЗДРАВЉЕ“ — Лесковац	1069
569. Измена на Листата на царинските осно- вици за патнички, доставни и товарни моторни возила што државјани на Соци- јалистичка Федеративна Република Ју- гославија и странски државјани непо- средно ги увезуваат од странство	1070
570. Правилник за техничките нормативи при а примената на моторни верижни пили во шумарството	1070
571. Правилник за југословенскиот стандард за цемента со ниска топлина на хидрата- ција	1073
572. Правилник за југословенските стандарди за алуминатен цемент	1073
573. Наредба за задолжително атестирање на цемент	1073
574. Упатство за изработка на задолжителни- те аналитичко-проекциони биланси	1078
575. Одлука за измена и дополнување на Одлу- ката за мерките за спроведување на мо- нетарно-кредитната политика во 1930 година	1125
576. Правилник за организацијата на Службата за барање во Црвениот крст на Југосла- вија	1125
Исправка на Правилникот за метеоролошките услови за тегови	1126
Исправка на Спогодбата за промена на зате- чените цени за експандиран полистирол	1126
Одликувања	1127

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република
Југославија, Белград, Јована Ристиќа бр. 1. Пош. факс 226. — Директор и главен и одговорен уредник
Душан Машовиќ, Улица Јована Ристиќа бр. 1 — Печати Београдски издавачко-графички
завод Белград, Булевар војводе Мишиќа бр. 17.